

MPSC | COMBINED GROUP B & C |
DEPT. PSI | ASO | ESI |
FOREST | MES | AGRI |
TAX-ASST | CLERK |
SSC | BANKING |
सरल सेवा व इतर
स्पर्धा परीक्षांसाठी
अत्यंत उपयुक्त

5th
Revised
Edition

MPSC
ENGLISH

ANALYSIS BOOSTER

— Analyst —

M. J. Shaikh

वैशिष्ट्ये

राज्यसेवा / Combined Group B & C /
PSI / STI / ASO / Dept. PSI / STI / ASO /
ESI / Forest / MES / Agri / Tax-Asst / Clerk इ.
परीक्षेतील 3300+ प्रश्नांचे विस्तृत स्पष्टीकरण

Vocabulary Section मध्ये आवश्यक तेथे चारही पर्यायांचे
इंग्रजी व मराठीमध्ये स्पष्टीकरण

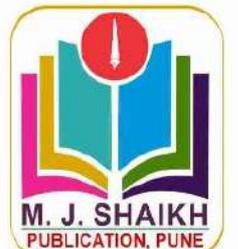
आयोगाच्या सर्व प्रश्नांचे Topic wise Question Paper Analysis

विद्यार्थ्यांना अध्ययन होईल अशा सरल व सोप्या भाषेत प्रश्नांचे स्पष्टीकरण

रद्द झालेल्या प्रश्नांचे अचूक स्पष्टीकरण व अपेक्षित उत्तरांचे विश्लेषण

2025 पर्यंत झालेल्या
सर्व प्रश्नांचा समावेश

From
2011 to 2024
English PYQ
Analysis

M. J. SHAIKH
PUBLICATION, PUNE

MPSC
ENGLISH

ANALYSIS
BOOSTER

Analyst
M. J. Shaikh

M. J. SHAIKH
PUBLICATION, PUNE

SAMPLE

**MPSC
ENGLISH**

**ANALYSIS
BOOSTER**

Analyst

M. J. Shaikh

M. A. English | D. Ed.

M. J. SHAIKH'S ENGLISH ACADEMY, PUNE

Mobile : 9075317839 / 9850005329

  M.J.Shaikh's English Academy

SAMPLE

**MPSC
ENGLISH**

ANALYSIS BOOSTER

Published by

**M. J. SHAIKH PUBLICATION,
PUNE**

863, Rohit Building, Mhasoba Chowk,
Dattawadi, Pune - 411030.

Phone : 9075317839 / 9850005329

**MPSC राज्यसेवा | Combined Group B & C |
Dept. PSI | ASO | MES | Forest | Agri. | Clerk
| ESI | Tax Asst. | सरळसेवा व इतर सर्व स्पर्धा
परीक्षांसाठी अत्यंत उपयुक्त**

■ आवृत्ती पाचवी : February, 2025.

■ किंमत : ₹525

■ अक्षरजुळवणी/मांडणी : राजेंद्र सावंत

■ मुखपृष्ठ व अंतर्गत सजावट : बाबू केदार

■ © M. J Shaikh

■ वितरणासाठी संपर्क ■

M. J. Shaikh's English Academy

कृष्णा काटकर (KK)

9075317839 / 9850005329

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, distributed or transmitted in any form or by any means, including photocopying, recording or other electronic or mechanical methods, without the prior written permission of the publisher, except in the case of brief quotations embodied in critical reviews and certain other noncommercial uses permitted by copyright law.

प्रस्तावना

नमस्कार विद्यार्थी मित्रांनो,

MPSC ची कोणतीही स्पर्धा परीक्षा म्हटली की, इंग्रजी व्याकरणाशिवाय तिचा विचार आपण करू शकत नाही आणि इंग्रजी व्याकरणाचा विचार **M. J. Shaikh** सरांशिवाय करू शकत नाही हेही तेवढेच खरे!

इंग्रजी व्याकरणातील संकल्पना अतिशय साध्या व सोप्या भाषेत समजावून सांगण्याचा हातखंडा असलेले **M. J. Shaikh** सर यांनी गतवर्षीच्या प्रश्नपत्रिकांचे अचूक विश्लेषण "**MPSC ENGLISH ANALYSIS BOOSTER**" या पुस्तकात केले आहे. स्पर्धा परीक्षेत यशाचे सूत्र म्हणजे गतवर्षीच्या प्रश्नांना समजून त्याआधारे आगामी अपेक्षित प्रश्नांवर काम करणे होय. या पुस्तकाच्या आधारे हे सूत्र उलगडणे विद्यार्थ्यांना सहज शक्य होणार आहे. हे पुस्तक आयोगाच्या नवीन पॅटर्नवर आधारित असून त्याची मांडणी अत्यंत सुलभ पद्धतीने केल्याने आणि प्रश्नात विचारलेल्या चारही पर्यायाचे स्पष्टीकरण दिल्यामुळे आगामी येणाऱ्या स्पर्धा परीक्षांसाठी हे पुस्तक विद्यार्थ्यांना नक्कीच उपयुक्त ठरेल.

प्रदीर्घ अनुभवाचा ठेवा ज्यांच्याकडे आहे अशा **M. J. Shaikh** सरांच्या ज्ञानाचा पुरेपूर फायदा विद्यार्थ्यांना इंग्रजी व्याकरणाचा अभ्यास करताना होईल यात तिळमात्र शंका नाही. भावी वाटचालीसाठी **M. J. Shaikh** सरांना व आगामी परीक्षांसाठी विद्यार्थ्यांना शुभेच्छा !

डॉ. सुशील बारी

संचालक,

स्पॉटलाईट अॅकॅडमी, पुणे

मनोगत...

नमस्कार विद्यार्थी मित्र-मैत्रिणींनो,

आपण सर्वांना ठाऊकच आहे की, दिवसेंदिवस स्पर्धा परिक्षांमधील जस-जशी उमेदवारांची संख्या वाढत आहे तशीच विविध विषयांपैकी इंग्रजीच्या प्रश्नांची देखील काठीण्यपातळी वाढत आहे. स्पर्धा परीक्षार्थींमध्ये 'English' विषयाबाबत कमालीची भीती, गैरसमज, या विषयाबाबत पूर्व माहितीचा अभाव पहावयास मिळते. गेल्या अनेक वर्षांपासून मी स्पर्धा परीक्षा क्षेत्रात या विषयाबाबत मार्गदर्शन आणि अध्यापन करित असतांना मला उमेदवारांना नेमक्या काय अडचणी, प्रश्न/समस्या येतात हे खूप जवळून अनुभवता आले आहे. परीक्षार्थींना या विषयात खूपच कमी गुण मिळतात, सरासरी पातळीपर्यंत देखील score होत नाही याची काही कारणे आहेत जसे की,

1. सुयोग्य अभ्यास पद्धती न वापरता थेट प्रश्न सोडविण्याचा प्रयत्न करणे.
2. MPSC मध्ये आयोग नेमके काय प्रश्न विचारत आहे ? प्रश्न कसे विचारले जात आहे ? आयोगाचा प्रश्न विचारण्याचा कल कसा आहे ? या बाबींचा सखोल आढावा घेऊन अभ्यास न करणे.
3. MPSC ने गतकालीन वर्षात विचारलेल्या प्रश्नपत्रिकांमधील घटकनिहाय प्रश्नांचा चा विस्तृत अभ्यास न करणे.
4. मागील वर्षांमध्ये विचारलेल्या Comprehension Section मधील एकही Passage व्यवस्थितपणे न अभ्यासणे तसेच त्यावरील प्रश्न न सोडविणे.
5. मुलभूत घटक समजून न घेता केवळ वर वर ट्रिक्स (Tricks) चा वापर करून सरळ प्रश्नपत्रिका सोडविण्याचा आततायी प्रयत्न करणे.

English मध्ये high score मिळविण्यासाठी काय करावे ?

1. सर्वप्रथम Previous Years Question Papers चे केवळ वाचन न करता यांचा 'Study' करावा.
2. आयोगाने जानेवारी 2024 पर्यंत कोणत्या Topic वर किती आणि कसे प्रश्न विचारले आहेत याबाबत अभ्यास करणे गरजेचे आहे.
3. प्रत्येक प्रश्नपत्रिकेनंतर अचूक संदर्भाचा (पुस्तकाचा) आधार घेऊन तो विषय कसा समजून-उमजून घ्यावा.
4. Vocabulary व Grammar चे प्रश्न repeat होत असतात तेंव्हा अश्या प्रश्नाचा अधिक सराव केल्यास त्यात अधिक score होण्यास मदत होईल.
5. अनेकदा काही घटकांवर काही प्रश्न copy/repeat होत नसले तरी त्यांची मांडणी (structure), साचा (format) काही अपवाद लक्षात copy/repeat होत असतात.
6. सर्वात महत्वाचे MPSC Pattern नुसार English समजून घेतले तरच हा scoring subject होईल. तुम्हाला विश्वास देऊ इच्छितो की, "MPSC ENGLISH ANALYSIS BOOSTER' (5th edition) या पुस्तकात मी वरील सर्व बाबींचे विस्तृत विश्लेषण केलेले असून ते सर्व विद्यार्थ्यांना सहज समजेल-आकलन होईल असा प्रामाणिक प्रयत्न केलेला आहे. हे पुस्तक अभ्यासल्यानंतर तुम्हाला इंग्रजी विषयात अधिकाधिक गुण मिळण्यास नक्कीच हातभार लागेल. सदर पुस्तक बिनचूकपणे लिहीण्याचा मी अविरत प्रयत्न केला आहे तरीदेखील आपणास अभ्यास करतांना काही त्रुटी-चुका आढळून आल्यास त्या नक्की मला कळवा. आपल्या सुचनांचे सदैव स्वागत असेल. आगामी सर्व परीक्षासाठी आपल्याला मनापासून शुभेच्छा.....

आपलाच मार्गदर्शक शिक्षक मित्र,

M. J. Shaikh

M. A. English | D.Ed

M. J. Shaikh's English Academy, Pune

INDEX

Section - I : Grammar

Sr.	Names of Chapters	No.
1	Subject - Verb Agreement / Syntax / Concord	8
2	Time and Tenses	22
3	Conditional Sentences	45
4	Parts of a Sentence	58
5	Change the Voice	62
6	Direct and Indirect Speech	83
7	Types of Sentences	107
8	Parts of Speech (Basic)	121
9	Noun	123
10	Pronoun	136
11	Adjective	148
12	Degree of Comparison	159
13	Article	174
14	Verb	187
15	Add a Question Tag	209
16	Verb - Mood	217
17	Adverb	223
18	Preposition	234
19	Conjunction	252
20	Synthesis (Simple, Compound, Complex Sentences)	264
21	Clauses (Noun, Adjective, Adverb)	289

SAMPLE

22	Interjection	305
23	Words Used as Different Parts of Speech	307
24	Word Formation (Roots, Suffix, Prefix and Affix)	311
25	Punctuation	319
26	Figures of Speech	329
27	Sentence Rearrangement	332

Section - II : Vocabulary

Sr.	Names of Chapters	No.
28	Synonyms	336
29	Antonyms	369
30	I. Homonyms / Homophones	394
	I. Homograph	412
	III. Heteronyms	415
	IV. Polysemy	416
31	One Word Substitution	418
32	Idioms and Phrases	449
33	Pair Words	487
34	Phrasal Verb	489
35	Misspelt	505
36	Foreign Words	516
37	Words Denoting Phobia	519
38	Sayings and Proverbs	521
39	Animals, Their Young Ones & Living Places	523
40	Words Denoting Sound	524

SAMPLE

SECTION - I
GRAMMAR

1. Identify the correct sentence/s. (राज्यसेवा 2023)

- (a) Either he or you are going to pay the damages.
  - (b) Each of the offenders have to be punished.
  - (c) The whole group of pedestrians was stuck by the speeding vehicle.
- (1) Only a and b   (2) Only b and c
(3) Only a and c   (4) Only c

2. Choose the incorrect sentence/s from the following: (Combined B 2023)

- (a) Joseph is very clever.
  - (b) My father is a farmer.
  - (c) Character, and not looks, matter in the long run.
  - (d) While working with others, we have to help each other.
- (1) a only   (2) b and c only
(3) c only   (4) c and d

3. (Combined C 2023)

- (a) Rama or Hari must lend their hands.
- (b) None of my lost books were found.
- (c) Each of the employees was given bonus.

Identify the correct sentence/s.

- (1) Only (a) and (b)   (2) Only (a) and (c)
(3) Only (a)   (4) Only (b) and (c)

4. Fill in the blank with correct verb choosing the one from answer options. (Translator 2022)

"According to the present market rate twelve dozen ..... one hundred rupees."

Answer Options :

- (1) costs   (2) have cost
(3) cost   (4) is cost

#5. (a) Neither of the two books was found useful.
(b) Each of these two shops is doing good business.
(c) Every one of these workers is a trained technician.
(d) One of those candidates are sure to be selected.

Identify sentences from above which follow 'subject -verb' agreement. (राज्यसेवा 2021)

Answer Options :

- (1) (a) and (c)   (2) (b) and (d)
(3) (a) and (b)   (4) (c) and (d)

6. (a) You are prohibited from smoking here.
(b) Neither pride nor prejudice affects him.
(c) The committee is divided in their opinions.

Identify the grammatically correct sentence/s.

(राज्यसेवा 2021)

- (1) Only (a) and (b)   (2) Only (b)
(3) Only (b) and (c)   (4) Only (a) and (c)

7. Fill in the blank with the appropriate verb :

Neither of the four teachers.....willing to teach Physics.

(dASO 2019)

- (1) are   (2) were
(3) had   (4) is

8. Choose the correct sentence:

(Combined B 2021/राज्यसेवा 2017)

- (a) The ship was wrecked and every man, woman and child was drowned.
- (b) The ship was wrecked and every man, woman and child were drowned.
- (c) The ship was wrecked and every man, woman and child are drowned.
- (d) The ship was wrecked and every man, woman and child had drowned.

Answer Options :

- (1) (b) only   (2) (c) only
(3) (a) only   (4) both (b) and (c)

9. Read the sentences carefully and choose a correct answer from the options given below :

- (a) Milk and honey are a nourishing food.
- (b) Milk and honey is a nourishing food.

Answer Options :

(Combined B 2021)

- (1) Only (a) is correct
(2) Only (b) is correct
(3) Both (a) and (b) are correct
(4) Both (a) and (b) are incorrect

Ans	1 - 3	2 - 3	3 - 4	4 - 3	5 - #	6 - 1	7 - 4	8 - 3	9 - 2			
-----	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	--	--	--

1. (a) Either ..... or च्या रचनेत or नंतर येणाऱ्या subject नुसार क्रियापद (verb) आपले वचन घेत असते, येथे or नंतर you हा subject आहे आणि तो अनेकवचनी (plural) आहे, म्हणून क्रियापददेखील (plural) अनेकवचनी येईल. हे वाक्य बरोबर आहे.
- (b) Each ..... of च्या रचनेत of आधी येणाऱ्या subject नुसार verb आपले वचन घेत असते, येथे each हा singular subject आहे म्हणून verb देखील singular has येईल. हे वाक्य चूक आहे.
- (c) या वाक्यात of आधी the whole group ही phrase असून ती वाक्यात singular असल्यामुळे तेथे verb देखील singular was आलेला आहे. हे वाक्य बरोबर आहे.

Note :

Each, everyone, either, neither, none, one हे singular subjects आहेत. त्यांच्यासोबत singular verb (is/was/has/does) वापरला जातो.

2. (a) Joseph हा singular subject आहे म्हणून is हा singular verb आलेला आहे. हे वाक्य बरोबर आहे.
- (b) My father हा singular subject आहे म्हणून is हा singular verb आलेला आहे. हे वाक्य बरोबर आहे.
- (c) या वाक्यात character हा subject असून तो singular आहे म्हणून येथे matters हा singular verb येईल. हे वाक्य चूक आहे.

Note :

And not च्या वाक्यात पहिल्या subject नुसार verb घेतले जाते. And not सारखेच खालील दिलेल्या शब्दांना सुद्धा verb/pronoun चे रूप घेताना first subject चाच वापर केला जातो. ते खालीलप्रमाणे –

1	with	13	run by
2	along with	14	led by
3	together with	15	but
4	altogether with	16	rather than
5	besides	17	including
6	in addition to	18	excluding
7	accompanied by	19	except
8	controlled by	20	and not
9	dominated by	21	like
10	governed by	22	unlike
11	guided by	23	no less than
12	headed by	24	as much as

- (d) We हा plural subject आहे म्हणून plural verb have त्यासोबत आलेला आहे. हे वाक्य बरोबर आहे.
3. (a) जेव्हा वाक्यात or ची रचना येते तेव्हा or नंतर येणाऱ्या subject नुसार verb आपले वचन घेत असते तसेच pronoun देखील subject नुसार येत असते. दिलेल्या वाक्यात Hari या subject नुसार his हे pronoun घेतले जाईल. हे वाक्य चूक आहे.
- (b) None of नंतर येणारे noun plural असले तरी verb हा singular येत असतो परंतु आयोगाने हे उत्तर बरोबर दिलेले आहे.
- (c) Each of च्या रचनेत each हा खरा subject असतो त्यानुसार singular verb, was आलेला आहे. हे वाक्य बरोबर आहे.
4. Twelve dozen हा plural subject असून रिकाम्या जागी cost हे plural verb येईल.
5. (a) या वाक्यात neither या singular subject सोबत was या singular verb चा वापर बरोबर आहे.
- (b) या वाक्यात each या singular subject सोबत is या singular verb चा वापर बरोबर आहे.
- (c) या वाक्यात everyone या singular subject सोबत is या singular verb चा वापर बरोबर आहे.
- (d) या वाक्यात one या singular subject सोबत are या plural verb ऐवजी is हे singular verb येईल. हे वाक्य चूक आहे.

Note :

दिलेल्या पर्यायांपैकी फक्त पर्याय क्र. (d) हा incorrect पर्याय आहे, परंतु उत्तराच्या पर्यायांमध्ये (a), (b) and (c) are correct असा पर्याय नसल्याने हा प्रश्न आयोगाने रद्द केलेला आहे.

6. (a) Prohibited नंतर जर preposition येत असेल तर त्या preposition नंतर येणारे verb हे gerund मध्ये असते. हे वाक्य बरोबर आहे.
- (b) या वाक्यात nor नंतर आलेला prejudice हा subject singular असून तेथे affects या singular verb चा वापर योग्य आहे. हे वाक्य बरोबर आहे.
- (c) Committee हे distributive collective noun आहे. जर collective noun च्या सदस्यांमध्ये एकवाक्यता असेल तर verb व pronoun दोन्ही singular असतात. याउलट collective noun च्या सदस्यांमध्ये मतभिन्नता असेल तर verb व pronoun दोन्ही plural असतात. बरील वाक्यात मतभिन्नता असून येथे plural verb are पाहीजे. हे वाक्य चूक आहे.

Tenses are the form of verbs to express the time of an action.

V¹ Original form of the verb	V² Past form of the verb	V³ Past Participle form of the verb
--	--	---

Present Tense		
Types	Structure	Examples
Simple Present Tense	Subject + V1 Subject + V5	I study English. He knows English.
Present Continuous Tense	Subject + am/is/are + V1 / ing	I am studying English. He is studying English. We are studying English.
Present Perfect Tense	Subject + has/have + V3	I have studied English. She has studied English.
Present Perfect Continuous Tense	Subject + has/have + been + V1 + ing	I have been studying English since morning. He has been studying English for two days.

Past Tense		
Types	Structure	Examples
Simple Past Tense	Subject + V2	I went to school. He went to school.
Past Continuous Tense	Subject + was/were + V1 + ing	I/ He was going to school. Students were going to school.
Past Perfect Tense	Subject + had + V3	Reena had gone to school. They had gone to school.
Past Perfect Continuous Tense	Subject + had + been + V1 + ing	I had been going to school for last 4 years. Boys had been playing football since morning.

Future Tense		
Types	Structure	Examples
Simple Future Tense	Subject + will/shall + V1	I / We shall reach the home on Friday. The train will arrive at 2 p.m.
Future Continuous Tense	Subject + will/shall + be + V1 + ing	My Father will be waiting at the station. I shall be writing a letter to my aunt.
Future Perfect Tense	Subject + will/shall + have + V3	She will have done her works. It will have taken by them.
Future Perfect Continuous Tense	Subject + will/shall + have + been + V1 + ing	Tomorrow, I will have been writing a surprise test. Students will have been enjoying, the English grammar class for next 2 hours.

1. (a) Yesterday हा time expression simple past tense मध्ये येतो. हे वाक्य बरोबर आहे.
 (b) एकाच वाक्यात जेव्हा दोन भूतकालीन घटना घडलेल्या असतात, अशा वेळी आधी घडलेल्या घटनेसाठी past perfect tense व नंतरच्या घटनेसाठी simple past tense वापरला जातो. हे वाक्य चूक आहे.
 (c) Conditional sentence च्या नियमानुसार हे वाक्य बरोबर आहे.
 (d) Everyday हा time expression simple present tense मध्ये येतो. येथे he हे singular pronoun कर्ता असल्यामुळे read या क्रियापदाला s हा प्रत्यय लागेल. हे वाक्य चूक आहे.

---

2. (a) For several days, for several months, for several years, for several hours, for many days, for many years, for many weeks, for a long time इ. phrases चा वापर perfect present tense मध्ये केला जातो. हे वाक्य बरोबर आहे.
 (b) जेव्हा दुसरी क्रिया घडली तेव्हा एक क्रिया चालू होती हे सांगण्यासाठी continuous past tense चा वापर करतात. पहिली क्रिया continuous past tense मध्ये असते तर दुसरी क्रिया simple past tense मध्ये असते. हे वाक्य बरोबर आहे.
 (c) On leave ही सामान्यतः योजलेली किंवा नियोजित absense (For E.g. vacation leave, parental leave) दर्शविते. अचानक येणाऱ्या आजारासाठी sick leave, unexpected leave अशी phrase वापरली जाते. हे वाक्य चूक आहे.
 (d) As soon as, as long as, by the time, after, when, if, until, till, unless, before, even if, in case इत्यादी शब्द भविष्यकालीन वेळ दर्शवितात. म्हणून या time clause नंतर simple present tense वापरला जातो. हे वाक्य चूक आहे.

---

3. (a) Parents हे plural noun असल्यामुळे verb ही plural येईल. हे वाक्य चूक आहे.
 (b) या वाक्यात subject तसेच main verb व object या सर्वांचा वापर बरोबर असून यात कोणतीही चूक नाही.
 (c) या वाक्यात subject तसेच main verb व object या सर्वांचा वापर बरोबर असून यात कोणतीही चूक नाही.
 (d) या वाक्यात are चा वापर been च्या आधी चुकीचा आहे हे वाक्य passive voice मध्ये असून त्यात are ऐवजी have या verb चा वापर होईल.

---

4. पहिले वाक्य perfect past tense चे असून दुसरे वाक्यदेखील past tense मध्येच यायला हवे म्हणजेच दुसरे वाक्य simple past tense मध्ये यायला हवे. दिलेल्या वाक्यात part c मध्ये error आहे तेथे wants ऐवजी wanted पाहिजे.

---

5. (a) एकाच वाक्यात जेव्हा दोन भूतकालीन घटना घडलेल्या असतात, अशा वेळी आधी घडलेल्या घटनेसाठी perfect past tense व नंतरच्या घटनेसाठी simple past tense वापरला जातो. हे वाक्य बरोबर आहे.
 (b) लागोपाठ घडणाऱ्या घटनांचा काळ हा simple past tense असतो. येथे seeing ऐवजी saw या verb चा वापर होईल.
 (c) After ज्या वाक्यात येतो त्या वाक्याचा काळ perfect past tense असतो. हे वाक्य चूक आहे. हे वाक्य खालील पद्धतीने येईल.
 He joined after he had had his dinner. **OR**
 He joined after his dinner.

---

6. (a) Know हा stative verb असल्यामुळे याचा continuous tense मध्ये वापर केला जात नाही. म्हणून या वाक्यात I am knowing him for a long time ऐवजी I have known him for a long time असे वाक्य येईल. हे वाक्य चूक आहे.
 (b) या वाक्यात for हा time दर्शवितो म्हणून हे वाक्य बरोबर आहे.
 (c) Several हा time expression perfect present tense मध्ये येतो. हे वाक्य बरोबर आहे.

---

7. कुत्री रात्रभर भुंकत होती, या अर्थाने वरील वाक्य आहे. रिकाम्या जागी were barking चा वापर होईल.

---

8. (a) या वाक्यात क्रिया आता घडत आहे असा उल्लेख असून हे वाक्य बरोबर आहे.
 (b) एखादी क्रिया past मध्ये सुरु होऊन present मध्ये जर बोलता क्षणीही चालू असेल तर अशा क्रियेचे वर्णन करण्यासाठी perfect present tense व perfect continuous present चा वापर केला जातो. येथे is ऐवजी has been doing या verb चा वापर होईल.
 (c) एकाच वाक्यात जेव्हा दोन भूतकालीन घटना घडलेल्या असतात, अशा वेळी आधी घडलेल्या घटनेसाठी past perfect tense व नंतरच्या घटनेसाठी simple past tense वापरला जातो. हे वाक्य चूक आहे.
 The examinees had stopped writing when the invigilator entered the hall. ✓

---

9. दिलेले वाक्य हे progressive form of the perfect tense चे आहे. भूतकाळातील वेळेच्या एका टोकापासून present tense मधील वक्ता बोलत असलेल्या विशिष्ट वेळेपर्यंत जर एखादी क्रिया चालू असेल तर ती present perfect continuous tense मध्ये असते, या काळास progressive form of the perfect tense असे देखील म्हणतात.

Note :

Progressive form of the present tense म्हणजेच present continuous tense

1. Identify the conditions expressed in the following sentences. (राज्यसेवा 2023)

- (a) Likely (b) Unlikely
(c) Almost impossible (d) Hypothetical
(e) Unreal

I. If they made me the principal of the school, I would change many things.

II. If I went to London, I would seek an audience with the Queen.

III. If he worked hard, he would pass.

IV. If he had invited me, I would have gone.

	I	II	III	IV
(1)	(e)	(a)	(c)	(d)
(2)	(d)	(c)	(b)	(e)
(3)	(d)	(a)	(b)	(c)
(4)	(a)	(b)	(c)	(d)

2. (a) If you come the bank will be able to help you.
(b) Had I known it, I would come to you.
(c) Unless the floods went down, we shan't be able to drop food-packets. (Combined B 2023)

Identify the grammatically correct sentence/s.

- (1) Only a (2) Only b
(3) Only a and c (4) Only b and c

3. Had he not sent money on time, the poor farmer ..... his son?

Select the correct alternative to complete the sentence meaningfully. (Combined C 2023)

- (1) would lost (2) would have lost
(3) would have been lost (4) will have lost

4. "If I had wings, I would come flying to you."

Which of the following conditions is expressed by the sentence above? (Combined C 2023)

- (a) Impossible condition
(b) Improbable condition
(c) Probable condition
(d) Likely condition

Answer Options:

- (1) (d) only (2) (a) only
(3) (c) only (4) (b) only

5. Fill in the blank. (dASO 2023)

Unless you ..... you will fail.

Answer Options:

- (1) work harder (2) don't work harder
(3) are not working harder (4) not worked harder

6. Identify the correct conditional sentence/s.

(Combined B 2022)

- (a) If it rains, we would stay indoors.
(b) If the thief would come into my room, I would hit him.
(c) If you had come five minutes earlier, you would have got a seat.

- (1) Only a (2) Only b
(3) Only c (4) Only b and c

7. If I had been in his place, I .....differently.

Choose the correct alternative to complete the sentence meaningfully. (Combined C 2022)

- (1) shall have done
(2) should have done
(3) should have been done
(4) would done

8. Choose the best equivalent sentence to the following sentence. It would be best if you told everyone.

Answer Options : (Translator 2022)

- (1) The best thing was for you to tell everyone
(2) For you to tell everyone, it would be the best thing always
(3) The best thing would be for you to tell everyone
(4) The best thing is for you to tell everyone

9. Fill in the blanks. (Translator 2022)

- (a) If we send a telegram today, we ..... a reply in two days.
(b) If he ..... me, I should marry him.
(c) If you had come earlier, you ..... certain of your berth.

Answer Options :

- (1) shall get, asked, would have
(2) shall get, will ask, would have been

S. N.	Conditional clause	Main clause
1	<p>Zero Condition Maths calculation, Scientific, general fact रचना : Simple Present For E.g.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. If you heat water, 2. If you open the door, 3. If I eat cheese, 	<p>Simple Present</p> <p>it boils. the dog goes out. it gives me indigestion.</p>
2	<p>Probable/Likely/Real/Possible Condition रचना : Simple Present For E.g.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. If she works hard, 2. If I go to the market, 3. If you don't pass the test, 	<p>Simple Future/can/may + V1 (Present Modal)</p> <p>she will secure first position. I shall purchase a number of things what will you do.</p>
3	<p>Improbable /Imaginary/Hypothetical/ Unreal/Unlikely Condition रचना : Simple Past For E.g.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. If you whistled, 2. If I were a bird, 3. If I had time, 4. If I had money, 	<p>Subject + would/could / might / should + V¹ (Past Modal)</p> <p>the girls will mind it. I would fly like as aeroplane. I would visit the exhibition I could buy that land.</p>
4	<p>Impossible condition रचना : Past Perfect For E.g.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. If she had learnt to cook well, 2. If you had met him, 3. Had I been a bird, 4. If the government had offered adequate compensation, 	<p>Subject + would have / could have / might have + V³ (Perfect Modal/Modal of Perfection)</p> <p>she could have cooked some good dishes. she might have guided you. I would have flown high in the sky. the farmers would have surrendered their land.</p>

1. **I.** If they made me the principal of the school, I would change many things - Hypothetical
  - II.** If I went to London, I would seek an audience with the Queen - Almost impossible
  - III.** If he worked hard, he would pass - Unlikely
  - IV.** If he had invited me, I would have gone - Unreal
-
2. (a) Probable/likely/real/possible condition च्या नियमानुसार main clause पासून subordinate clause ला वेगळे करण्यासाठी या वाक्यात comma पाहीजे, हे वाक्य चूक आहे.
  - (b) Impossible condition च्या नियमानुसार हे वाक्य चूक आहे. Main clause मध्ये would come ऐवजी would have come हा perfect modal पाहीजे.
  - (c) Improbable/hypothetical/unlikely/unreal condition च्या नियमानुसार हे वाक्य चूक आहे. Main clause मध्ये we shan't be ऐवजी we would not be पाहीजे.
- हा प्रश्न आयोगाकडून रद्द केलेला आहे कारण पर्यायांमध्ये none of the above असा पर्याय नाही.
-
3. Impossible condition च्या नियमानुसार main clause मध्ये रिकाम्या जागी would have lost हा perfect modal येईल.
-
4. If I had wings, I would come flying to you. दिलेले वाक्य improbable condition चे आहे.
- Improbable condition च्या रचना
1. If + S + V² + s + could + would/might/should + V¹
  2. If + S + did not + V¹ + S + could + would /might/ should + V¹
  3. If + S + was/were/had + noun + S + could + would /might/ should + V¹
-
5. Probable condition च्या नियमानुसार रिकाम्या जागी work harder हा पर्याय येईल.
-
6. (a) Probable condition च्या नियमानुसार हे वाक्य चूक आहे. Main clause मध्ये would ऐवजी will पाहीजे.
  - (b) Improbable condition च्या नियमानुसार हे वाक्य देखील चूक आहे. If clause मध्ये would come ऐवजी came पाहीजे.
  - (c) Impossible condition च्या नियमानुसार हे वाक्य बरोबर आहे.
-
7. Impossible condition च्या नियमानुसार रिकाम्या जागी should have done हा perfect modal येईल.
-
8. It would be best if you told everyone. दिलेल्या प्रश्नाच्या best equivalent sentence पर्याय क्र. (3) The best thing would be for you to tell everyone येईल.

9. (a) Probable condition च्या नियमानुसार रिकाम्या जागी shall get हे verb येईल.
  - (b) Improbable condition च्या नियमानुसार रिकाम्या जागी asked हे verb येईल.
  - (c) Impossible condition च्या नियमानुसार रिकाम्या जागी would have been हे verb येईल.
-
10. (a) Improbable condition च्या नियमानुसार हे वाक्य चूक आहे. Main clause मध्ये would ऐवजी will पाहीजे.
  - (b) Improbable condition च्या नियमानुसार हे वाक्य बरोबर आहे.
  - (c) Zero condition च्या नियमानुसार हे वाक्य बरोबर आहे.
  - (d) Improbable condition च्या नियमानुसार हे वाक्य चूक आहे. Main clause मध्ये would have ऐवजी would पाहीजे.
-
11. (a) Impossible condition च्या नियमानुसार हे वाक्य बरोबर आहे.
  - (b) Probable condition च्या नियमानुसार हे वाक्य चूक आहे. Main clause मध्ये came ऐवजी come पाहीजे.
  - (c) Improbable condition च्या नियमानुसार हे वाक्य चूक आहे. Main clause मध्ये could have carried ऐवजी could carry पाहीजे.
  - (d) Zero condition च्या नियमानुसार हे वाक्य बरोबर आहे.
-
12. दिलेले वाक्य हे impossible condition चे आहे, त्याची रचना : If + perfect past + S + would have + V³ अशी असते.
-
13. (a) Probable condition च्या नियमानुसार हे वाक्य बरोबर आहे.
  - (b) Probable condition च्या नियमानुसार हे वाक्य चूक आहे. If clause मध्ये will take ऐवजी takes पाहीजे.
  - (c) Improbable condition च्या नियमानुसार हे वाक्य बरोबर आहे.
  - (d) Improbable condition च्या नियमानुसार हे वाक्य चूक आहे. If clause मध्ये would try ऐवजी tried पाहीजे.
-
14. Probable condition च्या नियमानुसार रिकाम्या जागी If we send a telegram today हा पर्याय येईल.
-
15. (1) दिलेले वाक्य हे improbable/unreal/hypothetical condition चे वाक्य आहे. If च्या clause मध्ये जर simple past tense असेल तर main clause मध्ये subject + would + V¹ अशी रचना असते. Main clause मध्ये will ऐवजी would / might पाहीजे. हे वाक्य चूक आहे.

1. Identify the underlined phrase in the following sentences. (राज्यसेवा 2023)

1. The dewdrops glitter in the sunshine.
2. No man can serve two masters.
3. I shoot an arrow into the air.

(VP = Verb Phrase, NP = Noun Phrase, PP = Prepositional Phrase, AP = Adjective Phrase, Adv = Adverb Phrase)

- (1) VP, NP, PP
- (2) AjP, Adv, PP
- (3) VP, AjP, PP
- (4) VP, PP, NP

2. Identify the type of phrase underlined in the following sentence. (राज्यसेवा 2023)

He got the first division by virtue of hard work.

- (1) Noun phrase
- (2) Adjective phrase
- (3) Adverb phrase
- (4) Prepositional phrase

3. Identify the clause elements in the given sentence. 'They call me the Texas Ranger.' (Combined B 2023)

- (1) SPOA
- (2) SPOC
- (3) SPAO
- (4) SPCA

4. Identify the type of phrase underlined in the following sentence. (Combined B 2023)

'The umbrella with a broken handle is mine.'

- (1) Noun phrase
- (2) Adverb phrase
- (3) Adjective phrase
- (4) Verbal phrase

5. "I normally go to Mumbai by train." (dPSI 2023)
The underlined words in the given sentence are .....

- (1) Adjective phrase
- (2) Noun phrase
- (3) Adverbial phrase
- (4) An Article

6. Choose the correct phrase to complete the sentence (राज्यसेवा 2022)

We waited outside the operation theatre.....

- (1) in great anxiety
- (2) at great anxiety
- (3) by great anxiety
- (4) with great anxiety

7. My father was a very good soldier in the Indian Army. (dASO 2022)

The underlined part of this sentence is a

- (1) Verb phrase
- (2) Noun phrase
- (3) Adjective phrase
- (4) Prepositional phrase

8. Identify the type of phrase underlined in the given sentence. "The man is searching for a shelter".

Answer Options : (Translator 2022)

- (1) An adverbial phrase
- (2) Noun phrase
- (3) Adjective phrase
- (4) Both (1) and (2)

9. The tall girl wearing a blue frock is my cousin.

(Which is a noun phrase in the sentence ?)

- (1) The tall girl (राज्यसेवा 2021)
- (2) a blue frock
- (3) girl
- (4) The tall girl wearing a blue frock

10. Identify the underlined part in the given sentence.

The tall girl wearing a blue frock is my cousin.

(राज्यसेवा 2021)

- (1) A simple sentence
- (2) Noun head
- (3) Noun phrase
- (4) A clause

11. Identify the noun phrase in the given sentence:

"I expect to get a prize." (dASO 2021)

- (1) I expect
- (2) expect to
- (3) to get a prize
- (4) expect

12. Read the following sentence. (Combined B 2021)

"Despite her age, she walks steadily".

The underlined words walks steadily are examples of:

- (1) Noun phrase
- (2) Adjective phrase
- (3) Adverbial phrase
- (4) None of the above

13. Identify the functions (SPOCA) of the underlined words in the following sentences and choose the correct option for their sequence.

- (a) Your daughter is pretty. (Combined C 2021)
- (b) He made his wife happy.
- (c) He had given the girl an apple.
- (d) He had given the girl an apple.

Ans

1 - 1

2 - 4

3 - 2

4 - 3

5 - 2

6 - 4

7 - 4

8 - 2

9 - 4

10 - 3

11 - 3

12 - 3

13 - 4

1. (1) The dewdrops glitter in the sunshine.
 वरील वाक्य verb phrase चे आहे.
 Verb phrase हा शब्दांचा समूह (a group of words) असतो ज्याचा head word (last word of a phrase) एक main verb असतो आणि वाक्यामध्ये हा verb समान कार्य करित असतो.
  - (2) No man can serve two masters.
 वरील वाक्य noun phrase चे आहे.
 Noun phrase हा शब्दांचा एक समूह (a group of words) असतो, ज्याचा head word (last word of a phrase) एक Noun असतो आणि वाक्यामध्ये हा noun समान कार्य करित असतो.
  - (3) I shoot an arrow into the air.
 वरील वाक्य prepositional phrase चे आहे.
 Prepositional phrase हा शब्दांचा समूह (a group of words) असतो. ज्याचा head word (last word of a phrase) एक noun असतो आणि या phrase चा पहिला शब्द हा preposition असतो. Prepositional phrase वाक्यामध्ये adjective व adverb phrases समान कार्य करित असते.
-
2. Prepositional phrase हा शब्दांचा समूह (a group of words) असतो. ज्याचा head word (last word of a phrase) एक noun असतो आणि या phrase चा पहिला शब्द हा Preposition असतो. Prepositional phrase वाक्यामध्ये adjective व adverb phrases समान कार्य करित असते. दिलेल्या प्रश्नांतील अधोरेखित part prepositional phrase आहे.
-
3. (1) They (Subject) - ज्या व्यक्ती किंवा वस्तूबद्दल आपण बोलतो किंवा वाक्यात जो क्रिया करतो, त्यास subject उद्देश/कर्ता असे म्हणतात. Subject (कर्ता) ला Do + er = doer असे सुद्धा म्हणतात.
  - (2) Call - (Predicate/Verb) - वाक्यातील मुख्य क्रियावाचक शब्द किंवा जो शब्दसमूह उद्देशाबद्दल काहीतरी अधिक माहिती सांगतो, त्यास verb or predicate 'क्रियापद किंवा विधेय' असे म्हणतात.
  - (3) Me - (Indirect object) - व्यक्ती किंवा प्राणी (सजीव) यांना अप्रत्यक्ष कर्म (Indirect object) असे म्हणतात.
  - (4) The Texas Ranger - (Object Complement) - जेव्हा noun (नाम) किंवा adjective (विशेषण) वाक्यात अर्थ पूर्ण करण्यासाठी direct object (प्रत्यक्ष कर्म) नंतर येतात तेव्हा त्यांना object complement असे म्हणतात.
-
4. Adjective phrase हा शब्दांचा समूह (a group of words)

- असतो. ज्याचा head word (last word of a phrase) एक adjective असतो आणि वाक्यामध्ये हा adjective समान कार्य करित असतो. कोणत्याही noun नंतर postmodifiers (prepositional phrase /participle = adjectives) चा वापर करून आपल्याला adjective phrase मिळते. दिलेल्या प्रश्नांतील अधोरेखित part prepositional phrase आहे.
-
5. Noun phrase हा शब्दांचा एक समूह (a group of words) असतो, ज्याचा head word (last word of a phrase) एक noun असतो आणि वाक्यामध्ये हा noun समान कार्य करित असतो. कोणत्याही noun आधी premodifiers (determiners and adjectives) चा वापर करून आपल्याला noun phrase मिळते. दिलेल्या प्रश्नांतील अधोरेखित part noun phrase आहे.
-
6. Prepositional phrase हा शब्दांचा समूह (a group of words) असतो. ज्याचा head word (last word of a phrase) एक noun असतो आणि या phrase चा पहिला शब्द हा preposition असतो. Prepositional phrase वाक्यामध्ये adjective व adverb phrases समान कार्य करित असते.
 We waited outside the operation theatre with great anxiety.
-
7. Prepositional phrase ह्या शब्दांचा समूह (a group of words) असतो. ज्याचा head word (last word of a phrase) एक noun असतो आणि या phrase चा पहिला शब्द हा preposition असतो. दिलेल्या प्रश्नांतील अधोरेखित part prepositional phrase आहे.
-
8. दिलेल्या प्रश्नांतील अधोरेखित part noun phrase आहे.
-
9. दिलेल्या प्रश्नांतील The tall girl wearing a blue frock ही noun phrase आहे कारण ती वाक्यात subject (कर्ता) भूमिका/कार्य करित आहे.
-
10. दिलेल्या प्रश्नांतील The tall girl wearing a blue frock ही noun phrase आहे कारण ती वाक्यात subject (कर्ता) ची भूमिका/कार्य करित आहे.
-
11. दिलेल्या प्रश्नांतील to get a prize ही noun आहे कारण ती वाक्यात infinitive phrase ची भूमिका करित आहे.
-
12. दिलेल्या Adverb/adverbial phrase हा शब्दांचा समूह (a group of words) असतो. ज्याचा head word (last word of a phrase) एक adverb असतो आणि वाक्यामध्ये हा adverb समान कार्य करित असतो. दिलेल्या प्रश्नांतील अधोरेखित part adverbial phrase आहे.
-
13. (a) Your daughter is pretty.
 वरील वाक्यात pretty - subject complement ची भूमिका/कार्य करित आहे.

1. Identify the sentence/s in the correct passive voice. (राज्यसेवा 2023)

- (a) Have you been shown the new machine?
  - (b) He hates people keeping him waiting.
  - (c) He was a mystery man, very little was known about him.
- (1) Only a   (2) Only b
(3) Only c   (4) Only a and c

2. 'She gave the boy a book.' (Combined B 2023)

Change this sentence into passive voice.

- (a) The boy was given a book by her.
  - (b) The boy gave a book by her.
  - (c) A book was given to the boy by her.
  - (d) A book was given to her by the boy.
- (1) Only a and d   (2) Only a and c
(3) Only b and d   (4) Only b

3. Select the correct option to complete the given sentence. (Combined B 2023)

'Honest bureaucrats hate to be.....by their.....bosses.

- (1) pressured, politically   (2) pressurised, political
- (3) pressure, politics   (4) None of the above

4. 'Let Mr. Yadav preside over the conference.' (Combined B 2023)

Which of the following is the correct passive structure corresponding to the sentence above?

- (1) Let Mr. Yadav to be presided over the conference
- (2) Let the conference to be presided over by Mr. Yadav
- (3) Let the conference be presided over by Mr. Yadav
- (4) Let the conference to preside over by Mr. Yadav

5. Choose the correct passive form of the given sentence : (DPSI 2023/ dASO 2015)

One should keep one's promises.

- (1) Promises should have kept.
- (2) Promises have been kept.
- (3) Promises should be keeping.
- (4) Promises should be kept.

6. Identify the passive form of the following sentence : (राज्यसेवा 2022)

Someone left the dog alone in the garden.

- (1) The dog is left alone by someone in the garden.
- (2) The dog had been left alone by someone in the garden.
- (3) Someone has left the dog alone in the garden.
- (4) The dog was left alone in the garden by someone.

7. (a) I remember being taken to the Zoo.
(b) He wants someone to take photographs.
(c) He should have been told.
(d) I was invited to go. (राज्यसेवा 2022)

Identify the correct sentence/s in passive voice.

- (1) Only (a) and (c)
- (2) Only (b) and (d)
- (3) Only (a), (b) and (c)
- (4) Only (a), (c) and (d)

8. Identify the voice of the following sentences from options given below: (Combined B 2022)

- (a) Do not insult the poor.
  - (b) Let the poor be not insulted
- (1) a - Passive voice, b - Active voice
(2) a - Active voice, b - Passive voice
(3) both a and b are in Active voice
(4) both a and b are in Passive voice

9. Why did he punish you? (Combined B 2022)

Which of the following options is the correct passive voice of the above sentence?

- (a) Why you were punished by him?
  - (b) Why was he punished by you?
  - (c) Why were you punished by him?
  - (d) Who was punished by you?
- (1) a only   (2) a and b only
(3) c only   (4) c and d only

10. (a) The hut was filled with smoke. (Combined C 2022)

- (b) The child was tormented by thirst.
- (c) She was confined to bed with fever.

Identify the sentence/s in correct passive voice.

Ans	1 - 4	2 - 2	3 - 2	4 - 3	5 - 4	6 - 4	7 - 4	8 - 2	9 - 3	10 - 3		
-----	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	--------	--	--

Tense/Verb Form	Active Voice	Passive Voice
Simple Present	teaches	am/is/are taught
Present Continuous	am/is/are teaching	am/is/are being taught
Present Perfect	have/has taught	have been /has been taught
Simple Past	taught	was/were taught
Past Continuous	was/were teaching	was/were being taught
Past Perfect	had taught	had been taught
Simple Future	shall/will teach	shall be/will be taught
Conditional	would teach	would be taught
Perfect Conditional	would have taught	would have been taught
Present Infinitive	to teach	to be taught
Perfect Infinitive	to have taught	to have been taught
Present Participle/ Gerund	teaching	being taught
Perfect Participle	having taught	having been taught

1. (a) या वाक्यात been shown या present perfect tense चा वापर असून हे वाक्य passive voice चे आहे.
 (b) या वाक्यात hates हा main verb असून simple present tense चा वापर आहे आणि हे वाक्य active voice चे आहे.
 (c) या वाक्यात was known या simple past tense चा वापर असून हे वाक्य passive voice चे आहे.

---

2. दिलेले वाक्य simple past tense मध्ये असून त्यात दोन objects आहेत म्हणून त्याचे passive voice दोन प्रकारे होतील.
 (a) Indirect object नुसार हे वाक्य (was given) passive voice चे आहे.
 (b) या वाक्यात gave हा main verb (V²) असून simple past tense मध्ये आहे आणि हे वाक्य active voice चे आहे.
 (c) Direct object नुसार हे वाक्य (was given) passive voice चे आहे.
 (d) हे वाक्य passive voice चे आहे परंतु यात subject आणि object ची मांडणी योग्य नसल्यामुळे हा पर्याय चुकीचा आहे.

---

3. दिलेले वाक्य हे passive of to be चे आहे म्हणून रिक्तस्थानां जागी pressurised आणि political हे words येतील.
 Honest bureaucrats hate to be pressurised by their political bosses.

---

4. Let ने सुरु होणारे वाक्य हे imperative sentence चे असते व अशा वाक्याचे passive voice करताना (Let + object + be + V³) या रचनेचा वापर केला जातो.
 (1) या वाक्यात to be presided चा वापर चुकीचा आहे.
 (2) या वाक्यात देखील to be presided चा वापर चुकीचा आहे.
 (3) या वाक्यात imperative sentence चा passive voice बरोबर आहे.
 (4) हे वाक्य अर्थहीन आहे कारण त्यात be आणि V³ missing आहे.

---

5. दिलेले वाक्य हे modal auxiliary verb चे असून ते active voice चे आहे. या वाक्यात should हा modal verb वापरला आहे. त्याचा passive voice करताना (Object + modal verbs + be + V³) अशी रचना करावी लागते. त्यानुसार पर्याय क्र. (4) Promises should be kept हे योग्य उत्तर येईल.

---

6. दिलेले वाक्य simple past tense असून ते active voice चे आहे. त्याचा passive voice करताना Object + was / were + V³ या रचनेनुसार येईल. त्यानुसार पर्याय क्र. (4) The dog was left alone in the garden by someone असे उत्तर येईल.

1. **Choose the correct indirect speech sentence from the following sentences:** (राज्यसेवा 2023)

The magician said to the boy, "make haste and give me the lamp."

- (1) The magician told the boy to make haste and gave me the lamp.
- (2) The magician commanded the boy to make haste and to give him the lamp.
- (3) The magician urged the boy to make haste and gave him the lamp.
- (4) The magician to the boy making haste and giving me the lamp.

2. **Find the correct indirect speech sentence for** He said, "I shall go home." (Combined C 2023)

- (1) He says that he shall go home.
- (2) He said that he shall go home.
- (3) He said that he would go home.
- (4) He says that he would go home.

3. **Choose the correct reported speech of the following sentence.** (Combined C 2023)

He said, "I do not wish to see any of you; go away."

- (1) He said that he did not wish to see any of them and ordered them to go away.
- (2) He told that he did not wish to see any one of them and punished them to went away.
- (3) He exclaimed them that he did not wish to see them and even told them to go away.
- (4) He said to them that he did not wish to see anyone of them and told them to go away.

4. The poet said, "Let not ambition mock their useful toil."

Select the correct indirect narration of the above.

Answer Options : (dASO 2023)

- (1) The poet said that ambition should not mock their useful toil.
- (2) The poet told that ambition shall not mock their useful toil.
- (3) The poet wished that ambition will not mock at their useful toil.

(4) The poet said that ambition should not mock at its useful toil.

5. **Choose correct sentence in indirect speech of the given sentence.** (राज्यसेवा 2022)

The Sub-inspector told the constable, "You shall do extra duty for three days."

- (1) The Sub-inspector told the constable You should do extra duty for three days.
- (2) The Sub-inspector told the constable that he should do extra duty for three days.
- (3) The Sub-inspector told the constable that he shall do extra duty for three days.
- (4) The Sub-inspector asked the constable that he shall do extra duty for three days.

6. "When shall I know the result of the test ?" she asked. **Select the correct indirect narration of the above sentence.** (राज्यसेवा 2022)

- (1) She asked when she would know the result of the test.
- (2) She asked when would she know the result of the test.
- (3) She asked if she would know the result of the test.
- (4) She asked whether she knew the result of the test.

7. The doctor asked the patient, "Did you eat anything this morning ?" (Combined B 2022)

(Change into indirect speech)

- (1) The doctor asked the patient if he ate anything that morning.
- (2) The doctor asked the patient that whether he had eaten anything that morning.
- (3) The doctor asked the patient whether he had been eaten anything that morning.
- (4) The doctor asked the patient whether he had eaten anything that morning.

8. He said, "I went to my friend's house yesterday".

Identify the sentence written in correct indirect narration. (Combined B 2022)

- (1) He said that he had gone to his friend's house yesterday.

Ans	1 - 2	2 - 3	3 - 1	4 - 1	5 - 2	6 - 1	7 - 4	8 - 2				
-----	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	--	--	--	--

Direct speech	Indirect speech
Am/is /are	Was/were
Was/were	had been
Have/has	had
Do not/Does not	did not
Did not	had not
Have had (Perfect present)	had had (perfect past)
Had (Simple past)	had had (perfect past)
Simple present (V ¹ / V ^s)	simple past (V ²)
Continuous present	continuous past
Perfect present	perfect past
Perfect continuous present	perfect continuous past
Simple past	perfect past
Continuous past	past perfect continuous
Perfect past	no change
Shall	should
Will	would
Can	could
May	might
Must, Could, Would	must/had to, could, would
Need not	need not
Dare not	dare not
Ought to	ought to
Used to	used to
Am to/is to/are to	was to/were to
Am/is/are going to	was/were going to
Have to/has to	had to
Shall have to	should have to
Will have to	would have to
Am/is/are likely to	was/were likely to

1. दिलेले वाक्य हे imperative sentence असल्यामुळे त्याचे indirect speech मध्ये रूपांतर करताना वाक्याच्या अर्थाप्रमाणे commanded हे reporting verb घेतले जाईल. Imperative sentence होकारार्थी असल्यामुळे to हे connective घेतले जाईल. वाक्यात to नंतर आलेल्या verb चे मूळ रूप V¹ घेतले जाईल.
  - (1) हे वाक्य command दर्शवित नाही त्यामुळे indirect speech च्या नियमानुसार अर्थहीन आहे, तसेच यात told या reporting verb चा वापर चुकीचा आहे.
  - (2) या वाक्यात command करण्यात आलेली आहे. Indirect speech च्या नियमानुसार हा पर्याय बरोबर आहे.
  - (3) या वाक्यात command करण्यात आलेली नाही तसेच यात urged या reporting verb चा वापर चुकीचा आहे आणि gave या verb चा वापर चुकीचा आहे.
  - (4) हे वाक्य indirect speech च्या नियमानुसार अर्थहीन आहे.

---

2. जर shall हे future दर्शवित असेल तर नियमाप्रमाणे first person (I, we) साठी should आणि second/third (you, he, she, it, they) साठी would वापरले जाते.
  - (1) या वाक्यात reporting verb (says) आणि tense construction (shall go) चुकलेले आहेत.
  - (2) या वाक्यात tense construction (shall go) चुकलेले आहे.
  - (3) Indirect speech च्या नियमानुसार हा पर्याय बरोबर आहे.
  - (4) या वाक्यात reporting verb (says) चुकलेला आहे.

---

3. दिलेल्या वाक्यातील reported speech मध्ये दोन sentences आहेत. पहिल्या वाक्यातील simple present tense चे रूपांतर simple past tense मध्ये होईल, तर दुसरे वाक्य imperative sentence आहे.
  - (1) दिलेल्या वाक्यात simple past tense तसेच ordered या reporting verb चा वापर योग्य आहे.
  - (2) दिलेल्या वाक्यात told या reporting verb चा वापर चुकीचा आहे कारण दिलेल्या वाक्यात speaker सोबत listener नाही.
  - (3) दिलेल्या वाक्यात exclaimed या reporting verb चा वापर चुकीचा आहे कारण दिलेले वाक्य हे exclamatory sentence नाही.
  - (4) दिलेल्या वाक्यात said या reporting verb नंतर to चा वापर चुकीचा आहे. Indirect speech मध्ये said नंतर to येत नाही.

---

4. दिलेले वाक्य Let चे imperative sentence असून या वाक्यात suggestion/order/command इत्यादी देण्यात आलेली आहेत.
  - (1) दिलेल्या वाक्यात should या modal verb चा वापर तसेच वाक्याच्या अर्थानुसार हे indirect speech मध्ये वाक्याची रचना योग्य आहे.
  - (2) Indirect speech मध्ये नेहमी past असलेल्या modal

- auxiliary verb चा वापर होतो यातील shall या present modal verb चा वापर चुकीचा आहे.
- (3) Indirect speech मध्ये नेहमी past असलेल्या modal auxiliary verb चा वापर होतो यातील will या present modal verb चा वापर चुकीचा आहे.
  - (4) दिलेल्या वाक्यामध्ये its या possessive adjective चा वापर चुकीचा आहे.
-
5. (1) दिलेल्या वाक्यात you या pronoun चा वापर चुकीचा आहे.
    - (2) दिलेल्या वाक्यात you ऐवजी he चा वापर indirect speech च्या नियमानुसार बरोबर आहे.
    - (3) दिलेल्या वाक्यात shall चा वापर चुकीच्या पद्धतीने करण्यात आलेला आहे.
    - (4) दिलेल्या वाक्यातदेखील shall चा वापर चुकीच्या पद्धतीने करण्यात आलेला आहे.

---

  6. दिलेले वाक्य WH question चे असून यात conjunction (connective) म्हणून वाक्यात आलेला same WH word चाच वापर केला जातो.
    - (1) Indirect speech च्या नियमानुसार हे वाक्य बरोबर आहे.
    - (2) या वाक्यात would चा वापर she या pronoun आधी केलेला असून तो चुकीचा आहे, तो she नंतर यायला पाहिजे.
    - (3) या वाक्यात if या connective चा वापर चुकीचा आहे.
    - (4) या वाक्यात whether या connective चा वापर चुकीचा आहे.

---

  7. दिलेले वाक्य verbal question म्हणजेच yes - no type question चे असून याचे indirect speech मध्ये रूपांतर करताना asked या reporting verb चा वापर केला जाईल. Simple past tense चे हे वाक्य असून त्याचे रूपांतर past perfect tense मध्ये होईल. तसेच if किंवा whether या conjunction ने वाक्य जोडले जाईल.
    - (1) या पर्यायांमध्ये simple past tense चा वापर असून हे वाक्य चुकीचे आहे. तेथे perfect past tense असायला हवा होता.
    - (2) या वाक्यात दोन conjunctions (that, whether) चा सोबत वापर करण्यात आलेला असून हे वाक्य चूक आहे.
    - (3) या वाक्यात perfect past tense मधील passive voice चा वापर केलेला असून तो चुकीचा आहे, तेथे फक्त perfect past tense चा active voice पाहिजे.
    - (4) या वाक्यात indirect speech च्या नियमानुसार conjunction तसेच perfect past tense यांचा योग्य वापर करण्यात आलेला आहे.

---

  8. दिलेले वाक्य simple past tense चे असून त्याचे रूपांतर perfect past tense मध्ये होईल तसेच yesterday चे रूपांतर day before yesterday मध्ये होईल.

1. Which of the following is/are the correct negative sentence/s for - (Combined B 2023)

"We admit that we went to see a film."

- (a) We admit that we did not go to see the film.
- (b) We admit going not to see a film
- (c) We deny that we did not go to see a film.
- (d) We do not deny that we went to see a film.

- (1) Only a and c   (2) Only b
- (3) Only b and c   (4) Only d

2. Choose the correct sentences :

- (a) Can you tell me why you're interested in an administrative career ?
- (b) Can you tell me why you are late?
- (c) Do you think does your name indicate your personality ?

Answer Options : (Combined C 2023)

- (1) (c) only   (2) (a) and (b) only
- (3) (b) and (c) only   (4) (a), (b) and (c)

3. "Travelling by metro is better than travelling by bus."

If this sentence is changed into negative, the form of sentence will be : (dPSI 2023)

- (1) Travelling by metro is not better than travelling by bus.
- (2) Travelling by bus is not better than travelling by metro.
- (3) Travelling by bus is not as good as travelling by metro.
- (4) Travelling by metro is not as good as travelling by bus.

4. Choose the correct exclamatory sentence option of the following statement: (राज्यसेवा 2022)

It is sad to think that youth should pass away.

- (1) Oh, sad to think that youth should pass away!
- (2) Alas that youth should pass away!
- (3) Wow, youth is so beautiful!
- (4) How if youth will never pass away!

5. 'Stop talking'.

Which of the following sentences changes the above imperative sentence into an interrogative sentence?

- (a) Did you stop talking ?
- (b) Would you stop talking ?
- (c) Will you stop talking ?
- (d) Shall you stop talking

Answer Options : (Combined B 2022)

- (1) (d) only   (2) (b) only
- (3) (c) only   (4) (a) only

6. Match the following : (Combined C 2022)

A

B

- (a) Be careful   (i) Interrogative
- (b) How careful you are!   (ii) Declarative
- (c) You are careful.   (iii) Exclamatory
- (d) Are you careful?   (iv) Imperative

Answer Options :

(a) (b) (c) (d)

- (1) iv   iii   ii   i
- (2) i   ii   iv   iii
- (3) ii   iv   i   iii
- (4) iii   i   ii   iv

7. Choose the best equivalent sentence.

It's difficult to play a saxophone.

Answer Options : (Steno Typist 2022)

- (1) A saxophone is difficult to play.
- (2) Difficult it is to play a saxophone.
- (3) To playing a saxophone is difficult.
- (4) A saxophone is difficult for playing

8. Read the following sentence. (Translator 2022)

"Travelling by metro is better than travelling by bus."

Identify the kind of sentence from the given options.

- (1) Affirmative   (2) Positive
- (3) Comparative   (4) Assertive

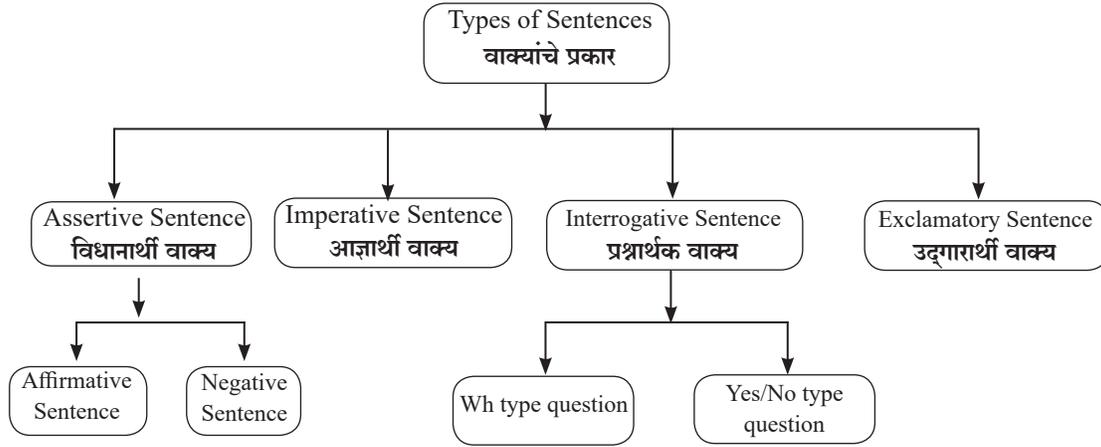
9. As soon as I saw the advertisement, I emailed my C.V.

(राज्यसेवा 2021)

[Make it Negative without changing its meaning]

- (a) I did not see the advertisement and emailed my C.V.
- (b) I saw the advertisement and did not email my C.V.

Ans	1 - 4	2 - 2	3 - 3	4 - 2	5 - 3	6 - 1	7 - 1	8 - 1	9 - 4			
-----	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	--	--	--

- We admit that we went to see a film.
Affirmative चे negative किंवा negative चे affirmative करताना दोन्ही वाक्याचा अर्थ सारखा असायला पाहिजे. त्यानुसार पर्याय क्र. (4) We do not deny that we went to see a film. योग्य उत्तर येईल.
- (a) Can you tell me why you're interested in an administrative career? ✓
एकाच वाक्यात दोन direct questions येत नाहीत. जर दोन question येत असतील तर एक direct question असावा तर दुसरा indirect question असावा. या नियमानुसार हे वाक्य बरोबर आहे.
1. Can you tell me? (Direct question)
2. Why you are interested in an administrative career. (Indirect question)
(b) Can you tell me why you are late? ✓
हे प्रश्नार्थक वाक्य असून यात can चा वापर you आधी योग्य रीतीने झालाय, तसेच why हे वाक्य statement असल्यामुळे हे वाक्य बरोबर आहे.
(c) Do you think does your name indicate your personality? ✗
हे या पर्यायाचा स्पष्टीकरण येथे देखील लागू होते. या वाक्यात देखील दोन question असून हे वाक्य statement च्या स्वरूपात मांडले जाईल.
Do you think your name indicates your personality? ✓
- Travelling by metro is better than travelling by bus .
Affirmative चे negative किंवा negative चे affirmative करताना दोन्ही वाक्याचा अर्थ सारखा असायला पाहिजे. यानुसार पर्याय क्र. (3) हे योग्य उत्तर येईल. Travelling by bus is not

as good as travelling by metro. ✓

- Assertive sentence चे exclamatory sentence मध्ये रूपांतर करताना वाक्याची सुरुवात what a/an किंवा how ने होत असते तसेच वाक्याच्या अर्थानुसार वाक्यातील adverb सुद्धा बदलत असते तसेच हे वाक्य प्रभावीपणे खेद आणि दुःखाची भावना व्यक्त करते म्हणून त्याचे उत्तर पर्याय क्र.(2) येईल.
- दिलेले वाक्य हे imperative sentence चे असून त्याचे interrogative sentence करताना will या auxiliary verb ने त्याची सुरुवात होईल कारण वाक्यात request केलेली आहे. त्याअनुषंगाने पर्याय क्र. (3) will you stop talking? असे त्याचे उत्तर येईल.
- (a) Be careful या वाक्याची सुरुवात V¹ ने झालेली असून हे imperative sentence चे आहे.
(b) How careful you are! हे वाक्य exclamatory sentence चे आहे. कारण वाक्याची सुरुवात how ने झाली असून वाक्याच्या शेवटी exclamation mark आहे.
(c) दिलेले वाक्य statement म्हणजेच विधानार्थी वाक्य आहे कारण वाक्याची सुरुवात you या subject ने झाली असून वाक्याच्या शेवटी full stop आहे.
(d) दिलेले वाक्य हे interrogative sentence चे आहे कारण वाक्याची सुरुवात are या helping verb ने झाली असून वाक्याच्या शेवटी question mark आहे.
- It is difficult to play a saxophone.
या वाक्याचे equivalent म्हणजे समान अर्थ असणारा वाक्य खालीलप्रमाणे येईल. A saxophone is difficult to play.
- Travelling by metro is better than travelling by bus. हे वाक्य affirmative sentence (विधानार्थी वाक्य) आहे. कारण त्यात कोणतेही नकारदर्शक शब्द आलेले नाहीत.

1. Identify the part of speech of the underlined words in the following sentences and choose the correct option of their sequence. (Combined C 2022)
- (a) He is a brave king.
  - (b) My friend did it quite correctly.
  - (c) Oh! She looks beautiful.
  - (d) Behind the house, there is a garden.

Answer Options :

- (1) Adverb, Adjective, Interjection, Preposition
- (2) Adjective, Adverb, Interjection, Preposition
- (3) Adverb, Noun, Interjection, Pronoun
- (4) Noun, Adjective, Interjection, Preposition

2. How many parts of speech are there in English language? (Clerk Typist 2014)

- (1) Four
- (2) Seven
- (3) Eight
- (4) Six

3. Which part of speech the word 'above' belongs to in the given sentence? (ASO 2013)

The moral law is above the civil.

- (1) Noun
- (2) Adjective
- (3) Preposition
- (4) Adverb

4. I don't know anything till now regarding

- (i) her
- (ii) affair.
- (iii)
- (iv)
- (v)
- (vi)
- (vii)
- (viii)
- (ix)

The parts of speech of Word No. (iv) and (vii) respectively are: (MES 2013)

- (1) noun and verb
- (2) pronoun and verb
- (3) pronoun and preposition
- (4) pronoun and adverb

Ans : 3

5. The two ugly boys had gone home just now. The parts of speech of the underlined words respectively are (PSI 2011)

- (1) Adverb, Noun
- (2) Adjective, Adverb
- (3) Adjective, Noun

(4) Adverb, Adverb

6. It is a terribly hot climate. (PSI 2011)

Identify the parts of speech of the underlined words.

- (1) Main verb, Adjective, Adverb
- (2) Aux verb, Adverb, Adjective
- (3) Main verb, Adverb, Adjective
- (4) Aux verb, Adjective, Adverb

7. Which one of the following alternatives is not a 'part of speech' (kind of word) ? (dPSI 2011)

- (1) noun
- (2) verb
- (3) adjective
- (4) proverb

Self Notes

Ans	1 - 2	2 - 3	3 - 3	4 - 3	5 - 2	6 - 3	7 - 4		
-----	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	--	--

1. Identify the incorrect sentence/s (राज्यसेवा 2023)

- (a) His trouser is torn.
- (b) The gentry of the town were invited.
- (c) His hairs are all black.
- (d) Ten thousand dollar is a big sum.

- (1) Only a and d   (2) Only a, b and c
- (3) Only b and d   (4) Only a and c

2. Choose the correct sentences : (dPSI 2023)

- (a) The table's leg was broken.
- (b) The cover of the book was beautiful.
- (c) The house's roof was painted.

Answer options:

- (1) (b) only   (2) (a) and (c) only
- (3) (b) and (c) only   (4) (a), (b) and (c)

3. Fill in the blanks. (राज्यसेवा 2022)

This misogynist .....all.....

- (1) hate, mother-in-laws
- (2) hates, mother-in-laws
- (3) hates, mothers-in-law
- (4) hate, mothers-in-law

4. (a) The table's leg is broken. (राज्यसेवा 2022)

- (b) They had a two hour talk.
- (c) He was absent for last two days.

Identify the sentence/s grammatically correct.

- (1) Only (a) and (c)   (2) Only (b) and (c)
- (3) Only (c)   (4) Only (b)

5. Identify the kind of noun the underlined word is in the following sentence: (Combined B 2022)

The table is made of wood.

- (1) Common noun   (2) Proper noun
- (3) Material noun   (4) Collective noun

6. Read the sentences carefully and find out which one of the two is incorrect/correct from the options given below. (Combined B 2022)

- (a) The insurance company has to pay for the damages to my scooter.
- (b) The insurance company has to pay for the damage to my scooter.

- (1) a is incorrect b correct
- (2) both a and b are incorrect
- (3) a is correct b is incorrect
- (4) both a and b are correct

7. Read the following sentences carefully and find out the correct answer from the options below.

- (a) John is my cousin brother (Combined B 2022)
- (b) John is my cousin.
- (1) a is incorrect b is correct
- (2) a is correct b is incorrect
- (3) both a and b are incorrect
- (4) both a and b are correct

8. (Combined C 2022/Excise 2017)

- (a) The luggages are in the cloakroom.
- (b) He gave me two dozen oranges.
- (c) The table's leg is broken.
- (d) For goodness' sake forgive me!

Identify the sentence/s grammatically correct.

- (1) Only (a) and (c)
- (2) Only (b) and (d)
- (3) Only (a), (b) and (c)
- (4) Only (a), (b) and (d)

9. Choose the correct sentences. (राज्यसेवा 2021)

- (a) If your braces is loose your trousers comes down.
- (b) These premises look too big.
- (c) Are the old always wiser than the young ?

Answer Options:

- (1) Only (b) and (c)
- (2) Only (a) and (c)
- (3) Only (a) and (b)
- (4) (a), (b) and (c)

10. .... is the correct compound noun in the plural form. (Combined B 2021)

- (a) Brothers-in-law   (b) Brother-in-laws
- (c) Brothers-ins-laws   (d) Brethren-in-law

Answer Options :

- (1) (b) only   (2) (c) only
- (3) (d) only   (4) (a) only

Ans	1 - 4	2 - 1	3 - 3	4 - 4	5 - 3	6 - 1	7 - 1	8 - 2	9 - 1	10 - 4		
-----	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	--------	--	--

1. (a) Spectacles, goggles, binoculars, scissors, pincers, pants, trousers, briefs, braces, clothes, amends, shorts, pliers, bellows, dividers, glasses, tongs, annals, arrears, ruins, archives, odds, bygone, congratulations, premises, auspices, movables, earnings, embers, fetters, entrails, immovables, valuables, regards, riches, nuptials, obsequies, proceeds, outskirts particulars, sweets, remains, thanks, savings, tidings, surroundings, winnings, belonging, dues etc. ही nouns plural आहेत. Trousers हे noun, plural आहे म्हणून त्यानंतर येणारे verb देखील plural च येईल. हे वाक्य चूक आहे.
  - (b) People, police, clergy, cattle, gentry, infantry, cavalry, vermin, poultry, peasantry, yeomanry, children, nobility, admiralty, folk etc. ही नामे form ने singular असतात परंतु function ने मात्र plural असतात. Gentry हे noun, plural आहे, त्यानुसार त्याच्यासोबत plural verb येईल. हे वाक्य बरोबर आहे.
  - (c) Hair हे uncountable noun असल्यामुळे त्याचे plural होत नाही, त्याच्यापुढे जर two, three, four असे digit असतील त्यावेळेस त्याचे common noun बनते. हे वाक्य चूक आहे.
  - (d) Hundred, thousand, lakh, crore, million, billion, trillion, meter, foot, dozen, score, pair etc. जर या numeral nouns च्या आधी एखादा definite number (निश्चित संख्या) चा वापर झाला असेल तर या nouns ला plural अनेकवचनी केले जात नाही. हे वाक्य बरोबर आहे.
-
2. (a) निर्जीव वस्तूची possessive case (षष्ठी विभक्ती) of ची phrase वापरून करतात. वरील वाक्य चूक आहे.
  - (b) निर्जीव वस्तूची possessive case of ची phrase वापरून करतात. हे वाक्य बरोबर आहे.
  - (c) निर्जीव वस्तूची possessive case of ची phrase वापरून करतात. वरील वाक्य चूक आहे.
-
3. Mother - in - law या compound noun चे plural mothers-in-law असे होते आणि misogynist हा singular subject असल्यामुळे त्याच्यानंतर verb singular येईल म्हणून रिक्वाम्या जागी hates आणि mothers-in-law हा पर्याय येईल.
-
4. (a) निर्जीव वस्तूची possessive case (षष्ठी विभक्ती) of ची phrase वापरून करतात, वरील वाक्य चूक आहे.
The leg of the table is broken. ✓
  - (b) वरील वाक्य व्याकरणाच्या नियमानुसार बरोबर आहे
  - (c) Simple present tense व simple past tense मध्ये since या for phrases वापरल्या जात नाहीत, वरील वाक्य चूक आहे.
-
5. दिलेल्या वाक्यात wood हे material noun आहे.
-
6. (a) Damage हे uncountable noun असल्यामुळे त्याचे plural होणार नाही. हे वाक्य चूक आहे.
  - (b) Damage हे uncountable noun असल्यामुळे ते नेहमी singular form मध्ये लिहिले जाते. हे वाक्य बरोबर आहे.
-
7. (a) Cousin या noun सोबत brother, sister हे nouns वापरले जात नाहीत. हे वाक्य चूक आहे.
  - (b) पर्याय (a) मध्ये दिलेल्या नियमानुसार हे वाक्य बरोबर आहे.
-
8. (a) Luggage हा uncountable noun आहे, तो singular रूपातच असतो, म्हणून त्याआधी येणारे verb देखील singular च असते. हे वाक्य चूक आहे.
  - (b) Two dozen oranges ही वाक्यरचना noun च्या नियमानुसार बरोबर आहे.
  - (c) निर्जीव वस्तूची possessive case (षष्ठी विभक्ती) of ची phrase वापरून करतात. हे वाक्य चूक आहे.
  - (d) For goodness' sake ही रचना possessive case च्या नियमानुसार बरोबर आहे.
-
9. (a) Braces आणि trousers हे plural nouns असल्यामुळे त्याच्यानंतर येणारे verb देखील plural येईल. हे वाक्य चूक आहे.
  - (b) Premises हे plural noun आहे, त्यासोबत plural verb चा वापर असल्याने हे वाक्य बरोबर आहे.
  - (c) The old and the young हे plural, common nouns आहेत, म्हणून त्यानंतर plural, verb येईल. हे वाक्य बरोबर आहे.
-
10. Brothers- in-law हा योग्य compound plural noun आहे.
-
- #11. (a) Singular व plural च्या नियमानुसार हे वाक्य बरोबर आहे.
  - (b) Five dozen mangoes ही वाक्यरचना noun च्या नियमानुसार बरोबर आहे.
  - (c) Trousers हे plural noun असल्यामुळे ते singular लिहिले जात नाही. हे वाक्य चूक आहे.
  - (d) News हा uncountable noun असल्यामुळे तो नेहमी singular असतो. हे वाक्य बरोबर आहे.
- हा प्रश्न आयोगाकडून रद्द करण्यात आलेला आहे, कारण पर्याय (a), (b) and (d) हे पर्याय दिलेल्या उत्तरात नाहीत.

1. Identify the correct sentence/s. (राज्यसेवा 2023)

- (a) The fire spread through the building quickly but everybody could escape.
- (b) The phone is ringing. It can be Tim.
- (c) What do I have to do to get a driving licence?
- (1) Only a   (2) Only b
- (3) Only c   (4) Only a and b

2. 'I do my work myself.' (Combined B 2023)

Identify the type of the pronoun underlined in the above sentence.

- (1) Relative   (2) Reflexive
- (3) Emphatic   (4) Personal

#3. It is always desirable / to listen to the advice /

- (a)   (b)
- who have extensive practical experience   No error
- (c)   (d)

Spot the error in the above sentence. If no error choose (d). (Combined C 2023)

- (1) (a)   (2) (b)
- (3) (c)   (4) (d)

4. .... pronouns are always singular.

Which of the following correctly fills in the blank in the sentence above?

- (a) Reciprocal   (b) Relative
- (c) Personal   (d) Distributive

Answer Options : (Combined C 2023)

- (1) (c) only   (2) (a) only
- (3) (d) only   (4) both (b) and (d)

5. (a) It is I who am to blame.

- (b) It is I who is to blame.
- (c) It is me who is to blame.
- (d) It is I who is to be blamed.

Which of the above is/are the correct sentence/sentences in respect of Relative Pronoun agreement ? (Combined C 2023)

- (1) (b) only   (2) both (a) and (d)
- (3) (a) only   (4) (c) only

6. Match the following: (Combined C 2023)

- (a) Demonstrative pronouns   (i) myself, herself
- (b) Emphatic pronouns   (ii) what, which
- (c) Interrogative pronouns   (iii) anyone, everybody
- (d) Indefinite pronouns   (iv) This, that

Answer Options:

- (1) (a) - (iii), (b) - (i), (c) - (ii), (d) - (iv)
- (2) (a) - (iv), (b) - (i), (c) - (ii), (d) - (iii)
- (3) (a)-(ii), (b) - (iv), (c) - (i), (d) - (iii)
- (4) (a)-(iv), (b) - (iii), (c) - (ii), (d) - (i)

7. Identify the grammatically correct sentence/s.

- (a) He is the man whom we all respect.
- (b) I don't know why she like dogs.
- (c) His endeavours needs to be rewarded.
- (d) Give me some food which I may eat.

Answer Options : (Combined C 2023)

- (1) (a) and (b) only   (2) (b) and (c) only
- (3) (a) and (d) only   (4) (a) and (c) only

8. Choose the correct sentences. (dASO 2023)

- (a) That idea of your is excellent.
- (b) This book is his.
- (c) That baby has torn it's clothes.

Answer Options :

- (1) a only   (2) b only
- (3) b and c only   (4) a, b and c

9. (a) One must take care of one's health.

- (b) Who they were I can't say. (राज्यसेवा 2022)
- (c) My brother that is a school master is forty.
- (d) Each and every member of the club was present.

Identify the sentence/s grammatically correct.

- (1) Only (a) and (b)
- (2) Only (b) and (c)
- (3) Only (a), (b) and (c)
- (4) Only (c) and (d)

10. (a) Ram or Hari must lend his hand.

- (b) He and myself were working together.
- (c) None but the brave deserves the fair.

Ans	1 - 3	2 - 3	3 - #	4 - 3	5 - 3	6 - 2	7 - 3	8 - 2	9 - 1	10 - 1		
-----	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	--------	--	--

S. N.	Pronouns	Examples
1.	Personal Pronoun	I, we, you, he, she, it, they
2.	Reflexive Pronoun	Myself, herself, yourselves , itself, himself, herself, ourselves, themselves
3.	Emphatic Pronoun	Myself, ourselves, himself, yourselves, herself, itself, themselves
4.	Demonstrative Pronoun	This, that, these, those, such, yonder
5.	Interrogative Pronoun	Who, whom, whose, what, which etc.
6.	Distributive Pronoun	Each, either, neither
7.	Reciprocal Pronoun	Each other, one another
8.	Indefinite Pronoun	All, one, someone, anyone, everyone, no one, other, few, somebody, nobody, everybody, anybody, some, something, everything, anything, nothing etc.
9.	Relative Pronoun	Who, whom, whose, which that, what, but, as
10.	Exclamatory Pronoun	What !

1. (a) हे वाक्य compound sentence आहे त्यात दोन स्वतंत्र वाक्ये दिलेली आहेत परंतु but या conjunction ऐवजी तेथे however असायला पाहिजे होते. हे वाक्य चूक आहे.
(b) Possibility or uncertainty दर्शविण्यासाठी could हा modal verb वापरला जातो. हे वाक्य चूक आहे.
(c) हे वाक्य interrogative pronoun च्या नियमानुसार बरोबर आहे.

2. Emphatic and reflexive pronouns एकच आहेत. जेव्हा कर्त्याने स्वतः कृती केली हे जोर देऊन सांगितले जाते तेव्हा emphatic pronoun वापरले जाते. Emphatic pronoun चे स्थान noun, pronoun and object नंतर असते. दिलेल्या वाक्यात underlined केलेला शब्द myself हा emphatic pronoun आहे.

#3. एका विशिष्ट गटावर भर देण्यासाठी, सामान्य माहिती दर्शविण्यासाठी, गोंधळ टाळण्यासाठी who या relative pronoun आधी of those वापरले जाते. वरील वाक्यात who या relative pronoun आधी antecedent देण्यात आलेला नाही म्हणून हा प्रश्न आयोगाने रद्द केलेला आहे.

4. Reciprocal pronouns - परस्पर संबंधदर्शक सर्वनामे : नेहमी plural (अनेकवचनी) असतात.

For E.g.

Each other - दोन व्यक्ती किंवा वस्तूसाठी

One another - दोनपेक्षा जास्त व्यक्ती किंवा वस्तूसाठी

Relative pronouns - संबंधी सर्वनामे : हे singular तसेच plural दोन्ही रूपात वापरले जातात, कारण ते antecedent वर अवलंबून असतात.

For E.g.

Who, whom, which, that etc.

Personal pronouns - पुरुषवाचक सर्वनामे : हे singular तसेच plural दोन्ही रूपात वापरले जातात.

For E.g.

First person

Singular - I

Plural - we

Second person

Singular - you

Plural - you

Third person

Singular - he, she, it

Plural - they

Distributive Pronouns - विभाजक सर्वनामे : हे नेहमी singular pronouns (एकवचनी सर्वनाम) म्हणून कार्य करतात.

For E.g.

Each, either, neither

म्हणून रिकाम्या जागी distributive हा पर्याय येईल.

5. दिलेल्या चार वाक्यामध्ये फक्त पर्याय क्र. (a) It is I who am to blame हे वाक्य relative pronoun आणि त्याच्या antecedent च्या नियमानुसार बरोबर आहे.

Pronouns	Examples
(a) Demonstrative Pronoun	- this, that
(b) Emphatic Pronoun	- myself, herself
(c) Interrogative Pronoun	- what, which
(d) Indefinite Pronoun	- anyone, everybody

7. (a) दिलेले वाक्य relative pronoun, whom ने जोडलेले आहे. Whom या relative pronoun चा वापर object म्हणून व्यक्तीसाठी केला जातो, त्यानुसार हे वाक्य बरोबर आहे.

(b) दिलेले वाक्य why ने जोडले आहे परंतु या वाक्यामध्ये why नंतर आलेल्या like या verb ला s, es प्रत्यय जोडला जाईल कारण वाक्याचा subject हा singular pronoun, she आहे. हे वाक्य चूक आहे.

(c) दिलेल्या वाक्यात endeavours हा subject आहे आणि तो plural असल्यामुळे त्यानंतर येणारा verb देखील plural, need येईल. हे वाक्य चूक आहे.

(d) Which या relative pronoun चा वापर निर्जीव वस्तू व गोष्टीसाठी केला जातो. या वाक्यात food वस्तूकरिता which या relative pronoun चा वापर योग्य पद्धतीने करण्यात आलेला आहे. हे वाक्य बरोबर आहे.

8. (a) या वाक्यात your या possessive adjective ऐवजी yours हा possessive pronoun पाहिजे. हे वाक्य चूक आहे.

(b) दिलेल्या वाक्यात possessive pronoun his चा वापर योग्य रीतीने करण्यात आलेला आहे. हे वाक्य बरोबर आहे.

(c) It's चा अर्थ it is असा होतो त्याऐवजी तेथे its हा possessive adjective पाहिजे.

Note :

Possessive adjectives, noun आधी येतात, तर possessive pronoun, noun शिवाय किंवा एकटे येतात.

9. (a) One या indefinite pronoun ची possessive case नेहमी one's अशी लिहितात. हे वाक्य बरोबर आहे.

(b) दिलेले वाक्य noun clause as object of verb चे आहे. त्याचे real sentence, I can't say say who they were असे होईल. वाक्याच्या शेवटी full stop असल्यामुळे हे वाक्य देखील बरोबर आहे.

(c) दिलेल्या वाक्यात that या relative pronoun ऐवजी तेथे व्यक्तीसाठी who हा relative pronoun पाहिजे. हे वाक्य चूक आहे.

(d) दिलेल्या वाक्यात each and every हा वाक्याचा singular subject असून वाक्यातील was या singular verb चा वापर योग्य रीतीने करण्यात आलेला आहे म्हणून हा पर्याय देखील बरोबर आहे.

1. He was the most ..... composer of his time. (Invent)
Use the correct adjective form of the word given in the bracket. (राज्यसेवा 2023)
 (1) inventor (2) invention
 (3) invent (4) inventive

2. **Fill in the blanks:** (राज्यसेवा 2023)
 A new born infant's .....skills are not fully....., for it can not discern images more than 10 inches away.
 (1) olfactory, shared (2) descriptive, ripened
 (3) visual, developed (4) average, familiar

3. 'The small child was crying for ..... mother.'
Which of the following correctly agrees with the underlined subject noun in the sentence above? (Combined B 2023)
 (1) his (2) her
 (3) their (4) its

4. They perform the same.....tasks all day.
Select the correct word to complete the sentence meaningfully. (Combined C 2023)
 (1) repetition (2) replete
 (3) repetitive (4) replacing

5. **Choose the correct sentences.** (dASO 2023)
 (a) The most boys like cricket.
 (b) There are no any pictures in this book.
 (c) He showed much patience.
Answer Options :
 (1) c only (2) a and b only
 (3) b and c only (4) a, b and c

6. **Identify the grammatical class of the underlined word in the sentence :** (राज्यसेवा 2022)
 e.g. They are school children.
 (a) Noun (b) Adjective
 (c) Verb (d) Adverb
Answer Options :
 (1) Only (b) (2) Only (c)
 (3) Only (d) (4) Only (a)

7. (a) Many a time I remembered you.
 (b) This calf is elder than that. (राज्यसेवा 2022)
 (c) My income is lesser than yours.

(d) Gopal is senior to you by two years.
Identify the sentence/s grammatically correct.
 (1) Only (a) and (c) (2) Only (b) and (c)
 (3) Only (a) and (d) (4) Only (c) and (d)

8. **Which one of the following sentences is wrong/incorrect?** (Combined B 2022)
 (a) Those sort of messages are not to my taste.
 (b) Those sort of messages is not to my taste.
 (1) a is wrong b is correct
 (2) a is correct b is wrong
 (3) both a and b are correct
 (4) both a and b are incorrect

9. **Identify the type of adjective underlined in the given example:** (राज्यसेवा 2021)
 e.g. This is the very book I want.
 (a) Possessive adjective (b) Adjective of quality
 (c) Numeral adjective (d) Emphasizing adjective
Answer Options :
 (1) Only (c) (2) Only (d)
 (3) Only (a) (4) Only (b)

10. **Identify the part of the following sentence that contains grammatical error.** (Combined C 2022)
 'These kind of dresses seem to be expensive
 (a) (b)
 but it is relatively economical to maintain them.
 (c) (d)
Answer Options :
 (1) (a) (2) (b) (3) (c) (4) (d)

11. **Identify the correct sentence/s.** (Combined C 2022)
 (a) The glass feels smooth.
 (b) The plant grew quickly.
 (c) Bangalore is a worth seeing city.
Answer Options :
 (1) Only (a) and (b) (2) Only (a) and (c)
 (3) Only (b) and (c) (4) Only (c)

12. **Fill in the two blanks in the following sentence.**
 Are ..... roses in the garden? (dASO 2022)
 (1) there, much (2) those, much
 (3) there, any (4) this, any

Ans	1 - 4	2 - 3	3 - 4	4 - 3	5 - 1	6 - 1	7 - 3	8 - 1	9 - 2	10 - 1	11 - 1	12 - 3	
-----	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	--------	--------	--------	--

1. Noun आधी येणारा शब्द हा बहुधा adjective असतो. रिकाम्या जागी inventive हा adjective चा पर्याय येईल.
  2. Noun आधी येणारा शब्द हा बहुधा adjective असतो. Adverb हा adjective बदल माहिती सांगत असतो. रिकाम्या जागी visual आणि developed या adjectives चा पर्याय येईल.
  3. Child या singular noun साठी possessive adjective म्हणून its चा वापर केला जातो, म्हणून रिकाम्या जागी its या possessive adjective चा पर्याय येईल.
  4. Noun आधी येणारा शब्द हा बहुधा adjective असतो. रिकाम्या जागी repetitive या adjective चा पर्याय येईल.
  5. (a) दिलेल्या वाक्यात most या adjective आधी the या article ची गरज नाही. हे वाक्य चूक आहे.
(b) एकाच वाक्यात लागोपाठ दोन adjectives वापरले जात नाहीत. या वाक्यात any ची गरज नाही. हे वाक्य चूक आहे.
(c) Uncountable noun सोबत much हा adjective हा वापरला जातो. हे वाक्य बरोबर आहे.
  6. दिलेल्या वाक्यात school जरी noun असला तरी तो function ने मात्र adjective आहे कारण त्याचे स्थान हे noun आधी आहे.
  7. (a) Repeated action साठी many a time ही phrase वापरली जाते आणि त्यानंतर येणारे subject आणि verb हे दोन्ही singular असतात. हे वाक्य बरोबर आहे.
(b) Elder हे adjective घरातील लोकांची तुलना करण्यासाठी वापरतात याउलट older हे adjective बाहेरील व्यक्ती, प्राणी, वस्तू, पदार्थ, स्थळ याची तुलना करण्यासाठी वापरला जातो. या वाक्यात elder ऐवजी older हे adjective पाहीजे. हे वाक्य चूक आहे.
(c) Comparative degree मध्ये तुलना करण्यासाठी lesser वापरले जात नाही less वापरले जाते. हे वाक्य चूक आहे.
(d) Senior, junior, superior, inferior, preferable, prefer etc. adjectives नंतर to वापरले जाते. हे वाक्य बरोबर आहे.
  8. (a) Those sort of things/messages ही phrase एकवचनी समजली जाते, त्यानुसार verb देखील singular च येते. या वाक्यात are ऐवजी is येईल. हे वाक्य चूक आहे.
(b) पर्याय (a) च्या स्पष्टीकरणानुसार हे वाक्य बरोबर आहे.
  9. एखादी गोष्ट ठामपणे मांडण्यासाठी व त्याचा परिणाम दाखविण्यासाठी noun पूर्वी वापरल्या जाणाऱ्या adjective ला emphasizing adjective असे म्हणतात. Own आणि very चा वापर noun पूर्वी केल्यास ती emphasizing adjectives असतात.
  10. These हे plural demonstrative adjective असल्यामुळे त्याच्यानंतर येणारे noun देखील plural पाहिजे. या वाक्यात part (a) मध्ये error आहे. तेथे kind ऐवजी kinds पाहीजे.
  11. (a) Linking verbs नंतर adjective वापरला जातो, adverb वापरला जात नाही. हे वाक्य बरोबर आहे.
(b) Grow हा intransitive verb असल्यामुळे त्यानंतर adverb येईल. हे वाक्य बरोबर आहे.
(c) Worth seeing ही adjective phrase आहे, ती वाक्यात आलेल्या noun city ला modify करित आहे. तेथे a worth seeing city ऐवजी a city worth seeing पाहीजे.
- Note :**
Worth या verb नंतर वाक्यात नेहमी gerund (V¹ + ing) वापरले जाते.
12. Interrogative sentence मध्ये some आणि any चा वापर करतात. जेव्हा आपल्या समोरील व्यक्तीकडून positive उत्तराची अपेक्षा असते, तेव्हा some वापरतात याउलट जेव्हा negative उत्तराची अपेक्षा असते, तेव्हा any वापरतात. दिलेल्या वाक्यात negative उत्तराची अपेक्षा आहे. म्हणून रिकाम्या जागी there, any हा पर्याय येईल.
  13. खालील प्रत्यय (Suffixes) वापरून adjective तयार होतात.
- al, - ish, - ous, - like, - ic, - ive, - ent, - ant, - y, - en, - some, - ly, - ful, - ble, - less, - able, - ing, - tial, - ary, - ory, - ed, - ate etc.
Punish या verb पासून punishable हा adjective तयार होतो म्हणून रिकाम्या जागी - able हा पर्याय येईल.
  14. जर एकाच वाक्यात दोन किंवा दोनपेक्षा जास्त adjectives येत असतील तर त्याचा क्रम खालीलप्रमाणे ठेवावा.
- Short form : NOSASCOMP**
Adjective	Example
Number	- one, two, many
Opinion	- bad, ugly, good, beautiful
Size	- tall, short, heavy
Age	- ancient, old, modern
Shape	- oval, triangular
Colour	- red, blue
Origin	- Indian, Chinese
Material	- wooden, woolen, steel
Purpose	- sleeping, dining, wedding
- वरील नियमानुसार योग्य meaningful sentence चा पर्याय
(b) He carried his clothes in a heavy black steel trunk. आहे.

1. Identify the part of sentence which contains an error. (राज्यसेवा 2023)

The Nile is one of the few major river in the world flowing south to north.

- (1) The Nile is
(2) One of the few major river in the world
(3) Flowing south to north
(4) No error

2. Change the degree of comparison of the following sentence: (राज्यसेवा 2023)

'Shakuntal is the best drama in Sanskrit.'

- (a) Very few dramas are as good as Shakuntal in Sanskrit.
(b) No other drama in Sanskrit are as good as Shakuntal is.
(c) Shakuntal is better than any other drama in Sanskrit.
(d) Shakuntal is better than many other dramas in Sanskrit.

- (1) a and b (2) b and c (3) only c (4) only d

3. (a) She is more charming than any other woman living. (Combined B 2023)

- (b) I have no ulterior motive than helping you.
(c) He has greater popularity than any other leader.

Choose the correct sentence/s.

- (1) Only (a) (2) Only (b)
(3) Only (a) and (c) (4) Only (b) and (c)

4. (a) He is senior than you by two years.
(b) This calf is older than that.
(c) He has greater popularity than any other leader.

Identify the correct sentence/s. (Combined B 2023)

- (1) Only a and b (2) Only b and c
(3) Only a (4) Only c

5. Choose the correct sentences.

- (a) Her work is superior than her brother's.
(b) This photograph is the better of the two.
(c) This little girl is better than clever.

Answer Options: (Combined C 2023)

- (1) (b) only (2) (a) and (b) only
(3) (b) and (c) only (4) (a), (b) and (c)

6. Choose the correct alternative for the following sentence : (Steno Typist 2022)

You are more intelligent than I am.'

Answer Options :

- (1) You are not less intelligent than I am.
(2) I am not more intelligent than you are.
(3) I am not so intelligent as you are.
(4) You are the most intelligent person.

7. Identify the degree in the following sentence. (Combined C 2021)

'The lion is the most dangerous animal in the forest'.

- (1) Comparative (2) Superlative
(3) Positive (4) None of the above

8. Delhi is one of the biggest cities in India. Which one of the following sentences is the correct positive degree corresponding to the sentence above ? (राज्यसेवा 2020)

- (a) No other city is so big as Delhi in India.
(b) No other city in India is as big as Delhi.
(c) Very few cities in India are as big as Delhi.
(d) Delhi is a big city in India.

Answer Options :

- (1) (d) only (2) (c) only
(3) (b) only (4) (a) only

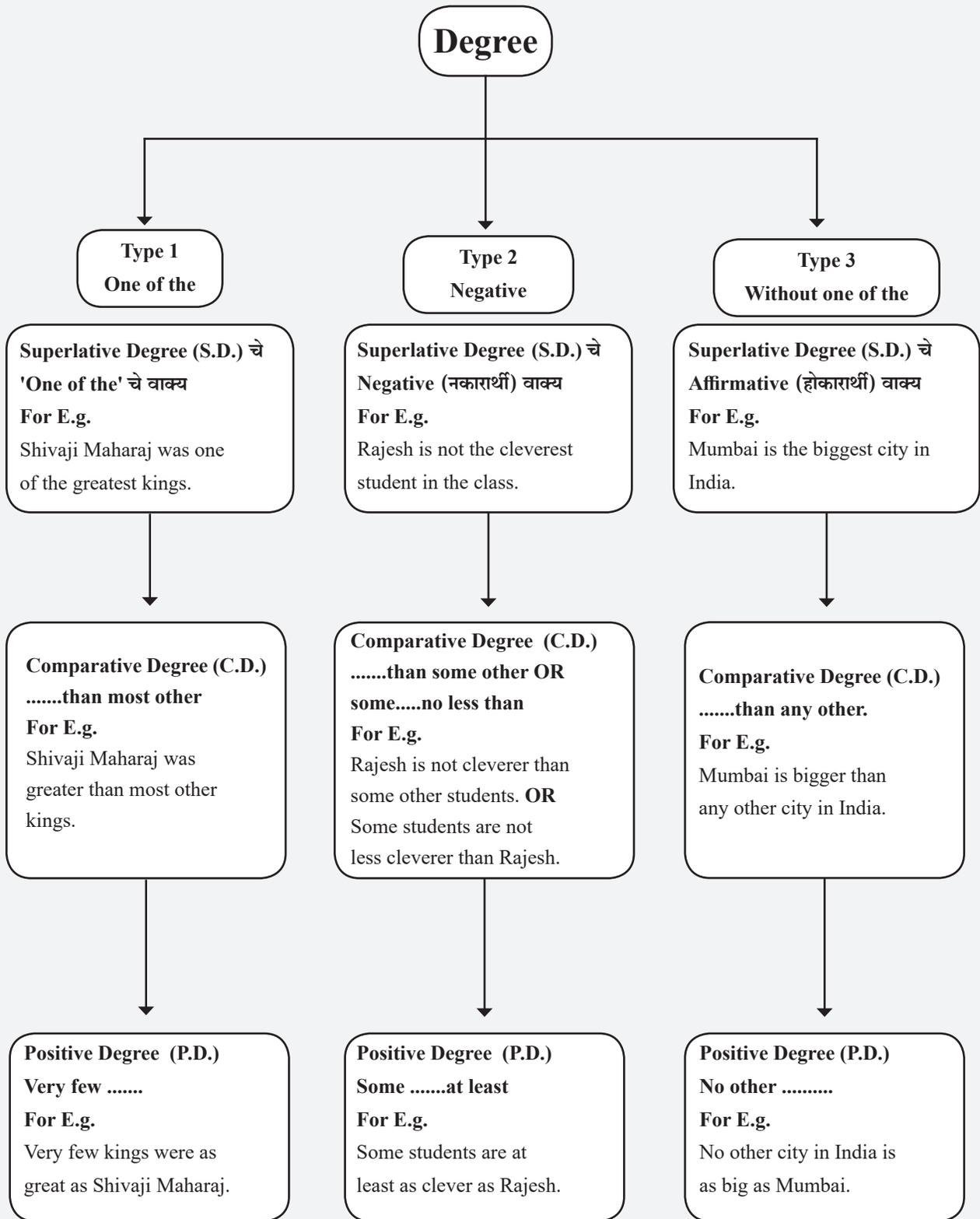
9. No other train is as comfortable as the Tejas Express. [Change the sentence into Comparative Degree]

- (a) No other train is comfortable than the Tejas express. (राज्यसेवा 2020)
(b) The Tejas Express is more comfortable than any other train.
(c) Tejas Express is comfortable of all trains.
(d) The Tejas Express is the most comfortable than any other train.

Answer Options :

- (1) (a) and (c) correct (2) Only (d) correct
(3) Only (b) correct (4) All are correct

Ans	1 - 2	2 - 3	3 - 3	4 - 2	5 - 1	6 - 3	7 - 2	8 - 2	9 - 3			
-----	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	--	--	--

1. जर superlative degree, one of the ने सुरू झाली असेल the few नंतर येणारे noun आणि verb हे दोन्ही plural येतात म्हणून या वाक्यात river ऐवजी rivers येईल.

---

2. जर superlative degree मध्ये without one of the ची रचना असेल तर त्याची comparative degree करताना comparative adjective + than any other नंतर singular noun घेवून बनविली जाते. दिलेले वाक्य त्याअनुषंगाने पर्याय क्र. (c) Shakuntal is better than any other drama in Sanskrit.
Note :
वरील प्रश्नात दिलेली underline चुकीच्या ठिकाणी आहे ती the best या शब्दाखाली असायला हवी होती.

---

3. (a) Comparative degree च्या irregular adjective या नियमानुसार दिलेले वाक्य बरोबर आहे.
(b) या वाक्याची रचना चुकीची आहे योग्य रचना खालीलप्रमाणे I have no ulterior motive other than helping you. ✓
OR My only motive is to help you. ✓
Ultrior motive म्हणजे एखादी गोष्ट करण्यामागचे छुपे किंवा गुप्त कारण असा अर्थ होतो.
(c) Comparative degree च्या regular adjective या नियमानुसार दिलेले वाक्य बरोबर आहे.

---

4. (a) C.D. मध्ये senior नंतर to येतो than येत नाही. हे वाक्य चूक आहे.
(b) Older हे adjective बाहेरील व्यक्ती, प्राणी, वस्तू, पदार्थ, स्थळ याची तुलना करण्यासाठी वापरतात. हे वाक्य बरोबर आहे.
(c) Comparative degree च्या regular adjective या नियमानुसार दिलेले वाक्य बरोबर आहे.

---

5. (a) C. D. मध्ये superior नंतर to येतो than येत नाही. हे वाक्य चूक आहे.
(b) Of the two च्या रचनेत येणाऱ्या comparative adjective आधी the हा article येतो. हे वाक्य बरोबर आहे.
(c) जर एकाच व्यक्तीच्या गुणांची किंवा अवगुणांची comparison करायची असेल तर दोन C.D. ची रचना ही more + positive adjective + than positive adjective अशी रचना येते. हे वाक्य चूक आहे.

---

6. जेव्हा comparative degree मध्ये दोन व्यक्ती किंवा वस्तूंमध्ये तुलना असते तेव्हा positive degree मध्ये not so.... as, not as ..... as अशी रचना करतात. त्याअनुषंगाने पर्याय क्र. (3) I am not so intelligent as you are. हा योग्य उत्तराचा पर्याय येईल.

---

7. हे वाक्य superlative degree चे आहे.

8. जर superlative degree - one of the ने सुरू झाली असेल आणि positive degree मध्ये रूपांतर करायचे असेल, तर no other ऐवजी very few घ्यावे लागते. Very few नंतर येणारे noun and verb हे दोन्ही plural असतात. त्याअनुषंगाने पर्याय क्र. (2) हा योग्य उत्तराचा पर्याय येईल.

---

9. Irregular adjective च्या सुरुवातीला more तर regular adjective च्या शेवटी -er लागून comparative degree बनविता येते. दिलेले वाक्य हे positive degree चे असून त्याची comparative degree पर्याय (b) The Tejas Express is more comfortable than any other train. हा योग्य उत्तराचा पर्याय येईल.

---

10. Superlative degree मध्ये without one of the ची रचना असेल तर त्याची positive degree करताना no other ने सुरुवात करावी लागते. As + positive adjective + as अशी रचना करावी. दिलेले वाक्य हे Superlative degree चे असून त्याची positive degree पर्याय (4) No other girl in the class is as dull as she. हा योग्य उत्तराचा पर्याय येईल.

---

11. दिलेल्या तिन्ही वाक्यांचे single sentence मध्ये रूपांतर करताना (अर्थ न बदलता) हे वाक्य comparative degree मध्ये करावे लागेल.
(1) या वाक्याचा अर्थ incomplete (अपूर्ण) आहे कारण वाक्यात subject आणि verb नाही. म्हणून हे वाक्य चूक आहे.
(2) दिलेले वाक्य complete (पूर्ण) आहे कारण वाक्यात subject आणि verb येवून today आणि yesterday यांची तुलना करण्यात आलेली आहे म्हणून हे वाक्य comparative degree चे असून ते बरोबर आहे.
(3) या वाक्यात today आणि yesterday यांच्या वातावरणाबाबत योग्य comparison करण्यात आलेली नाही म्हणून हे वाक्य चूक आहे.
(4) या वाक्यात today आणि yesterday यांच्या वातावरणाबाबत तसेच subject आणि verb यांची योग्य तुलना करण्यात आलेली नाही म्हणून हे वाक्य चूक आहे.

---

12. जर superlative degree one of the ने सुरू झाली असेल आणि positive degree मध्ये रूपांतर करायचे असेल, तर no other ऐवजी very few घ्यावे. Very few नंतर येणारे noun and verb हे दोन्ही plural असावेत. त्याअनुषंगाने पर्याय क्र. (2) Very few women in India were as great as Indira Gandhi. हा योग्य उत्तराचा पर्याय येईल.

---

13. Superlative degree, one of the ने सुरू झाली असेल आणि positive degree मध्ये रूपांतर करायचे असेल, तर no other ऐवजी very few घ्यावे. Very few नंतर येणारे noun and verb हे दोन्ही plural असावेत. त्याअनुषंगाने पर्याय क्र. (1) Very few Indian rulers were as great as Ashoka. हा योग्य उत्तराचा पर्याय येईल.

1. Fill in the blanks with the correct pair of articles in the following sentence. (Combined C 2023)

..... death of the Prime Minister is being grieved by many people in ..... UK.

- (1) the, an   (2) the, the
(3) a, an   (4) a, the

2. Fill in the blanks with the correct pair of the articles. (Combined B 2023)

..... young and ..... old both participated in the rally.

- (1) the, an   (2) the, the
(3) a, an   (4) a, a

3. (a) This is the girl I told you about.
(b) Do not leap in dark. (dASO 2023)
(c) Philosophers love wisdom.
(d) Both boys are mischievous.

Identify the sentence/s grammatically correct.

Answer Options:

- (1) only a and c   (2) only b and c
(3) only b and d   (4) only c and d

4. .... gold is a precious metal'.

Which of the following correctly fills in the blank when 'gold' is used in the general sense?

- (a) A   (b) The
(c) An   (d) No article

Answer Options: (dASO 2023)

- (1) b only   (2) d only
(3) c only   (4) a only

5. Choose the correct sentence/s. (Steno Typist 2022)

- (a) What a nonsense to have a picnic in such a bad weather!
(b) He hasn't a beautiful furniture in his house.
(c) The news is good today.

Answer Options :

- (1) (c) only   (2) (b) and (c) only
(3) (a) and (c) only   (4) (a), (b) and (c)

6. Identify the correct sentence/s: (Combined C 2022)

- (a) He is a finest young player around at the moment.
(b) She was a company director when she retired.
(c) Sydney is the capital city of new South Wales.

- (1) Only (a)   (2) Only (b)
(3) Only (a) and (c)   (4) Only (b) and (c)

7. Fill in the correct article in the following sentences.

a. He is ..... biologist. (Combined B 2022)

b. Music is ..... food of love.

- (1) a - an, b - a   (2) a - the, b - a
(3) a - a, b - the   (4) a - the, b - the

8. Identify the incorrect sentence/s. (Combined B 2022)

- (a) The silver is a precious metal.
(b) He is studying in the university.
(c) He was absent for the last two days.
(1) Only a and b   (2) Only b and c
(3) Only b   (4) Only a

9. (a) Apples are sold by the dozen. (Combined C 2022)

- (b) He is cleverer of the two boys.
(c) Iron and coal are found in abundance in India.

Identify the sentence/s grammatically correct.

- (1) Only (a)   (2) Only (b) and (c)
(3) Only (a) and (c)   (4) Only (a) and (b)

10. Choose correct sentence/s according to use/absence of article. (dASO 2022)

- (a) I was tired of life.
(b) The both the anxious parents sat up half the night.
(c) This photograph is the best of the two.

Answer Options:

- (1) (a) and (b) only   (2) (b) and (c) only
(3) (a) only   (4) (a), (b) and (c)

11. Fill in the blanks : (Steno Typist 2022)

- (a) Both ..... anxious parents sat up half the night.
(b) She drives her car at sixty miles ..... hour.
(c) He paid twenty-five paise ..... seer for these apples.

Answer Options :

- (1) the, a, a   (2) the, an, a
(3) an, an, a   (4) the, an, an

12. Choose the correct sentence/s. (राज्यसेवा 2021)

- (a) He hasn't a beautiful furniture in his house.
(b) The news are good today.

Ans	1 - 2	2 - 2	3 - 1	4 - 2	5 - 1	6 - 2	7 - 3	8 - 1	9 - 3	10 - 3	11 - 2	12 - 2
-----	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	--------	--------	--------

1. या वाक्यात death या abstract noun चा विशेष अर्थाने उल्लेख केला गेलेला आहे आणि UK या देशाच्या नावाआधी the हे article वापरले जाते म्हणून रिकाम्या जागी अनुक्रमे the, the असा पर्याय येईल.
2. Adjective च्याआधी the हे article आल्यास तो common noun सारखा कार्य करतो, तसेच येथे तो लोकांचा वर्ग (class) दाखवतो व तो plural noun सारखा कार्य करतो म्हणून young आणि old या दोन्ही adjectives आधी रिकाम्या जागी the हे article येईल.
3. (a) एखाद्या common noun चा वापर विशेष अर्थाने किंवा त्याच noun चा वापर वाक्यात दुसऱ्यांदा होत असेल तर त्या noun आधी the हे article वापरले जाते. हे वाक्य बरोबर आहे.
(b) In the dark अशी phrase आहे. हे वाक्य चूक आहे.
(c) Abstract noun च्या आधी article वापरले जात नाही. हे वाक्य चूक आहे.
(d) Both नंतर येणाऱ्या noun आधी the हे article वापरले जाते. हे वाक्य चूक आहे.
4. Material noun च्या आधी general sense सामान्य अर्थाने a/an/the पैकी कोणतेही article वापरले जात नाही. Gold हे material noun आहे म्हणून रिकाम्या जागी no article हा पर्याय येईल.
5. (a) Nonsense हा uncountable noun आहे, त्याआधी article a, an येत नाही. हे वाक्य चूक आहे.
(b) Furniture हे uncountable noun असल्यामुळे त्याआधी a हे article येणार नाही. हे वाक्य चूक आहे.
(c) News हे uncountable noun असल्यामुळे ते singular (एकवचनी) असते म्हणून तेथे is हे singular verb येईल. हे वाक्य बरोबर आहे.
6. (a) Finest हे superlative adjective असल्यामुळे त्याआधी the हे article येईल a article येणार नाही. हे वाक्य चूक आहे.
(b) Director हे singular noun असल्यामुळे त्याआधी a या article चा वापर योग्य रीतीने करण्यात आलेला आहे. हे वाक्य बरोबर आहे.
(c) New South Wales हे ऑस्ट्रेलिया देशातील एक state आहे व proper noun असल्यामुळे त्याचे आद्याक्षरे ही capital letters मध्ये असायला हवीत. हे वाक्य चूक आहे.
7. (a) Profession (व्यवसाया)च्या नावाआधी उच्चारानुसार a/an हे article वापरले जाते म्हणून रिकाम्या जागी a हे article येईल.
(b) एखाद्या noun ला दुसऱ्या noun ची उपमा द्यावयाची असेल तर त्या noun आधी the हे article वापरले जाते म्हणून रिकाम्या जागी the हे article येईल.
8. (a) Material noun आधी सामान्य अर्थाने a, an the पैकी कोणतेही article वापरले जात नाही. वरील वाक्यात silver हा material noun आहे. त्यामुळे त्याआधी कोणतेही article येणार नाही. हे वाक्य चूक आहे.
(b) ज्या शब्दांची सुरुवात vowels ने (a, e, i, o, u) होऊन त्यांचा उच्चार जर consonant सारखा होत असेल तर अशा noun च्याआधी a हे article वापरले जाते. हे वाक्य चूक आहे.
(c) He has been absent for the last two days असे वाक्य असायला पाहिजे होते, परंतु आयोगाच्या answer key नुसार हा पर्याय बरोबर आहे.
9. (a) Rate / measurement / calculation सांगण्यासाठी the हे article वापरले जाते. हे वाक्य बरोबर आहे.
(b) Comparative degree मध्ये जर selection चा बोध होत असेल तर येणाऱ्या adjective च्या आधी the हे article वापरले जाते. हे वाक्य चूक आहे.
(c) Material noun च्या आधी सामान्य अर्थाने a/an/the पैकी कोणतेही article वापरले जात नाही. हे वाक्य बरोबर आहे.
10. (a) Life हे abstract noun आहे. सामान्य अर्थाने abstract noun आधी कोणतेही article वापरले जात नाही हे वाक्य बरोबर आहे.
(b) Both नंतर येणाऱ्या noun आधी the हे article वापरले जाते. Both च्या आधी the हे article वापरले जात नाही. हे वाक्य चूक आहे.
(c) Comparative degree मध्ये of the two ची रचना येत असेल तर comparative adjective च्या आधी the हे article येते, superlative adjective येत नाही. हे वाक्य चूक आहे.
11. (a) Both नंतर येणाऱ्या noun आधी रिकाम्या जागी the हे article येईल.
(b) Singular countable noun 'H' ने सुरू होत असेल आणि त्या 'H' चा उच्चार होत नसेल (silent 'H') तर त्या शब्दाच्या आधी रिकाम्या जागी an हे article येईल.
(c) Kilo, gram, seer या single unit च्या आधी a हे article वापरले जाते. रिकाम्या जागी a हे article येईल. Seer - शैर, मणाचा चाळिसावा भाग (1 किलोग्रॅम)

1. Identify the auxiliary verbs and lexical verbs in the given sentences. (राज्यसेवा 2023)

- I. Be there at 8 o'clock.
- II. I have had my breakfast.
- III. Do come in.
- IV. Are you doing computer science at college ?

	I	I	III	IV
(1)	be - lexical	have - auxiliary had - lexical	do - auxiliary come - lexical	are - auxiliary doing - lexical
(2)	be - auxiliary	have - auxiliary, had - auxiliary	do - auxiliary come - lexical	are - lexical doing - lexical
(3)	be - lexical	have - lexical had - lexical	do - lexical come - lexical	are - auxiliary doing - lexical
(4)	be - lexical	have - lexical had - auxiliary	do - lexical come - auxiliary	are - auxiliary doing - auxiliary

2. Identify the kind of verb in the given sentence.

'We can lift this load'. (राज्यसेवा 2023)

- (1) transitive verb, modal verb
- (2) intransitive verb, modal verb
- (3) modal verb, transitive verb
- (4) transitive verb, transitive verb

3. Identify the function of modal auxiliary 'could' in the given, sentences. (राज्यसेवा 2023)

- (a) You could take the four of the castle tomorrow.
  - (b) This new drug could be an important step in the fight against cancer.
- (1) Express possibility, request
  - (2) Express obligation, permission
  - (3) Express suggestion, possibility
  - (4) Express politeness, request

4. Identify the sentences which contain infinitives.

- (a) To tell the truth. I quite forgot my promise.
- (b) I saw him go. (राज्यसेवा 2023)
- (c) A rolling stone gathers no mass.

- (d) Children love making mud castles.
- (e) I hope you will excuse my leaving early.

- (1) a, c, d   (2) b, c, e
- (3) a, b, d, e   (4) only a and b

5. (i) Please, boil the water. (Combined B 2023)
(ii) The water is boiling.

The underlined verbs in the sentences above belong to the types of verb called ..... and ..... respectively.

- (1) Transitive, Transitive
- (2) Intransitive, Transitive
- (3) Transitive, Intransitive
- (4) Intransitive, Intransitive

6. Choose the correct pair of words to fill in the blanks.

(a) Columbus set out to ..... India, but discovered America. (Combined C 2023)

- (b) Eddison .....the electric lamp.
- (1) discover, discovered   (2) invented, invented
- (3) invented, discovered   (4) discover, invented

7. Identify the verb form of the underlined word in the following sentence. (Combined C 2023)

Swimming is a good exercise.

- (1) Infinitive   (2) Gerund
- (3) Phrase   (4) Clause

8. They .....the merchant for his purse.

Select the correct word to complete the sentence meaningfully. (Combined C 2023)

- (1) Killed   (2) Murdered
- (3) Hanged   (4) Slained

9. Choose the correct alternative to the given sentence. To give is better than to receive.

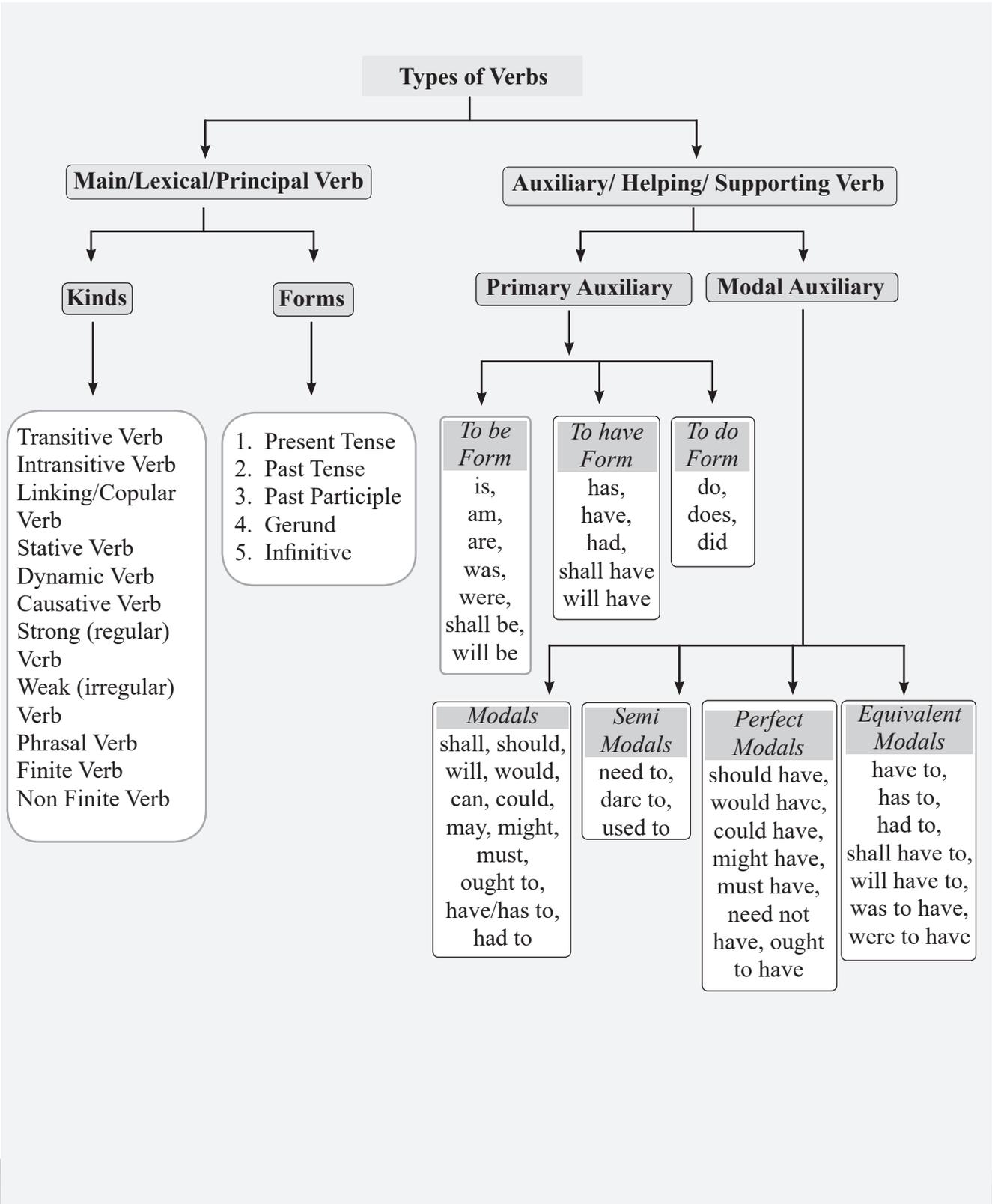
Answer Options : (dASO 2023)

- (1) Have given is better than have received
- (2) To give is better than to received
- (3) Giving is better than receiving
- (4) Giving is better to not receiving

10. Choose the correct sentences. (dASO 2023)

- (a) He refused to obeyed the orders.
- (b) Many men desire to making money quickly.

Ans	1 - 1	2 - 3	3 - 3	4 - 4	5 - 2	6 - 4	7 - 2	8 - 2	9 - 3	10 - 1		
-----	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	--------	--	--

1. Auxiliary verb म्हणजे helping verb किंवा supporting verb होय. Auxiliary verbs हे main verbs/ lexical verbs/ principal verbs ला help करत असतात त्यांचा वापर main verb/principal verb च्या आधी केला जातो.
  - (I) दिलेल्या वाक्यात be हा lexical verb असून तो main/principal verb चे कार्य करित आहे.
  - (II) दिलेल्या वाक्यात have हा helping verb असून had या lexical verb ला तो support करित आहे.
  - (III) दिलेल्या वाक्यात do हा helping verb असून come या lexical/main/principal verb ला emphasize करत आहे.
  - (IV) दिलेल्या वाक्यातील are हा helping verb असून doing या lexical/ main /principal verb ला support करत आहे.

---

2. दिलेल्या वाक्यात can हा modal verb असून lift transitive verb म्हणजे सकर्मक क्रियापद आहे.

---

3. (a) दिलेल्या वाक्यात could हा suggestion (प्रस्ताव किंवा सूचना) व्यक्त करित आहे.
 (b) या वाक्यात could हा possibility (शक्यता, संभाव्य गोष्ट) व्यक्त करित आहे.

---

4. (a) To + V¹ रचनेला infinitive असे म्हणतात. दिलेल्या वाक्यात to tell हा infinitive आहे.
 (b) दिलेल्या वाक्यात go हा bare infinitive आहे. Bare infinitive हा देखील infinitive चाच भाग असतो.
 (c) दिलेल्या वाक्यात gathers हा main verb असून rolling हा participle आहे.
 (d) दिलेल्या वाक्यात love हा main verb असून making हा gerund आहे.
 (e) दिलेल्या वाक्यात hope हा main verb असून leaving हा gerund आहे.

---

5. (i) दिलेल्या वाक्यात boil या verb चा अर्थ पूर्ण करण्यासाठी the water या object ची गरज आहे, म्हणून या वाक्यात boil हा transitive verb चे कार्य करित आहे.
 (ii) दिलेल्या वाक्यात boiling या verb चा अर्थ पूर्ण करण्यासाठी object ची गरज नाही म्हणून या वाक्यात boiling हा intransitive verb आहे.

---

6. (a) या वाक्यात रिकाम्या जागी discover या main verb चा वापर होईल.
 (b) या वाक्यात रिकाम्या जागी invented या main verb चा वापर होईल.

Note :

Discover : ज्या गोष्टी अगोदरच अस्तित्वात होत्या त्या गोष्टींचा शोध लावणे.

Invent : ज्या गोष्टी अस्तित्वात नव्हत्या त्या गोष्टींचा नव्याने शोध लावणे.

7. दिलेल्या वाक्यात swimming हा वाक्याचा subject (noun) आहे आणि या वाक्यात तो gerund चे काम करित आहे.

---

8. (1) Kill : हेतू किंवा उद्देश नसताना ठार करणे/मारणे
 (2) Murder : हेतू किंवा उद्देश असताना ठार करणे/मारणे
 (3) Hang : फासावर लटकवणे/फाशी देणे
 (4) Slained : हे चुकीचे verb असून slain हे योग्य verb आहे. ज्याचा अर्थ हिंसक रीतीने मारणे, खून करणे असा होतो. म्हणून रिकाम्या जागी murder हे verb येईल.

---

9. Infinitive आणि gerund हे दोन्ही noun चेच function करतात, म्हणून दिलेल्या वाक्यातील to give व to receive हे दोन्ही infinitives असून त्यांच्या ऐवजी giving and receiving या gerund चा वापर होईल. तसेच दोघांच्या वाक्याचा अर्थ सारखा यायला हवा. Giving is better than receiving. ✓

---

10. (a) To नंतर नेहमी V¹ चा वापर करतात त्यानुसार दिलेल्या वाक्यातील obeyed या V² ऐवजी obey या V¹ चा वापर होईल. हे वाक्य चूक आहे.
 (b) To नंतर नेहमी V¹ चा वापर करतात त्यानुसार दिलेल्या वाक्यातील making ऐवजी make या V¹ चा वापर होईल. हे वाक्य चूक आहे.
 (c) जर need to, dare to हे वाक्य negative किंवा interrogative असेल तर अशा वाक्यामध्ये need व dare नंतर to चा वापर करत नाही, त्यानुसार हे वाक्य बरोबर आहे.

---

11. दिलेल्या वाक्यात should हा modal auxiliary verb खोल पाण्यात न जाण्याविषयी compulsion (सक्ती) दर्शवित आहे.

---

12. दिलेल्या वाक्यात can हा modal auxiliary verb गाडी चालवण्याची ability (योग्यता) दर्शवित आहे.

---

13. दिलेल्या वाक्यात could हा modal auxiliary verb possibility (शक्यता किंवा संभावनीय गोष्टी असण्याची स्थिती) दर्शवित आहे.

---

14. (a) Participle phrases ने सुरु होणाऱ्या वाक्यात participle phrases नंतर लगेचच subject चा वापर करणे आवश्यक असते अन्यथा ते वाक्य अर्थहीन ठरते. हे वाक्य चूक आहे.
 (b) दिलेल्या वाक्यात I हा subject असून तो लगेचच participle phrase नंतर वापरण्यात आलेला आहे म्हणून हे वाक्य बरोबर आहे.
 (c) Participle phrase नंतर येणारा subject हा scorpion नसून he असल्यामुळे ही वाक्यरचना passive voice मध्ये करण्यात येईल म्हणून हे वाक्य चूक आहे.

---

15. Shall हा modal auxiliary verb या वाक्यात seeking permission (परवानगी घेणे) अशा अर्थाने आला आहे.

---

16. दिलेल्या वाक्यात रिकाम्या जागी should have not eaten हा perfect modal verb (करायला नको हव होते, करायला नको पाहिजे होते) येईल.

1. Identify the sentences with correct question tag. (राज्यसेवा 2023)

- (a) Place this apple on his head, don't you?
- (b) Let's start, shall we?
- (c) There was no answer, was there?
- (d) Let me study, won't you?
- (1) Only a and b   (2) Only b and c
- (3) Only a and c   (4) Only b and d

2. Select the sentences with correct question tag.

- (a) A woman buys a purse, doesn't she?
- (b) Nowhere it is possible, is it? (राज्यसेवा 2023)
- (c) He never smokes, doesn't he?
- (d) We shall return soon, shan't we?
- (1) Only a and b   (2) Only c and d
- (3) Only a, b and c   (4) Only a, b and d

3. (a) This picture is very attractive, isn't it?
 (b) Now do it as I tell you, won't you?
 (c) She needn't work so late, need she?

Identify the sentence/s with correct question tag. (Combined B 2023)

- (1) Only a and b   (2) Only b and c
- (3) Only a and c   (4) Only a, b and d

4. I am a grammarian. (Combined B 2022)

The correct tag question corresponding to the sentence above is

- (1) Am I?   (2) Aren't I?
- (3) Amn't I?   (4) Am I not?

5. (a) I have a camera, haven't I? (Combined C 2022)
 (b) Stop that noise, will you?
 (c) I had had a bath, hadn't I?

Identify the correct sentence/s.

- (1) Only (a)   (2) Only (b)
- (3) Only (a) and (c)   (4) Only (b) and (c)

6. Find the correct option of the question tag for - 'They will fail.' (Combined C 2023)

- (a) They will fail, will they?
- (b) They will fail, would they?
- (c) They will fail, won't they?

(d) They will fail, will not they?

Answer Options:

- (1) (a) and (b)   (2) (b) and (d)
- (3) (c) and (d)   (4) only (c)

7. Fill in the blanks. (Steno Typist 2022)

- (a) Well, we need a menu first, ...?
- (b) You're now around here, ...?
- (c) She's a good-looking girl, ...?

Answer Options :

- (1) don't we, aren't you, isn't she
- (2) doesn't, aren't you, isn't she
- (3) doesn't it, isn't it, isn't she
- (4) don't we, is it, isn't she

8. Choose the correct question tag.

'Raghu was unable to attend the interview, ...'

Answer Options : (Steno Typist 2022)

- (1) was he?   (2) was he not?
- (3) wouldn't he?   (4) wasn't he?

9. Fill in the blanks in the given conversation.

Mukesh : Well, we need a menu,.....?

John : We haven't got one here,.....?

Answer Options : (राज्यसेवा 2021)

- (1) isn't it, is it not   (2) don't we, have we
- (3) do we, haven't we   (4) haven't we, have we

10. Choose the correct sentence/s with correct question-tag. (Combined C 2021)

- (a) One can't be faithful to all, can one ?
- (b) We have lunch at 1 pm, do we ?
- (c) They have a big factory, haven't they?
- (d) She is in her sixties, doesn't she ?

Answer Options :

- (1) Only (a) and (b)   (2) Only (c) and (d)
- (3) Only (b) and (d)   (4) Only (a) and (c)

11. Choose the correct question-tag for the following sentence. (Combined C 2021)

Monica isn't very tall,.....

- (1) Is she?   (2) Isn't she?
- (3) Isn't it?   (4) Doesn't she?

Ans	1 - 2	2 - 4	3 - 3	4 - 2	5 - 4	6 - 4	7 - 1	8 - 4	9 - 2	10 - 4	11 - 1	
-----	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	--------	--------	--

1. (a) हे वाक्य imperative sentence चे असून त्याचा question tag, will you ? असा येईल. हे वाक्य चूक आहे.
- (b) वाक्याची सुरुवात Let's (let us) ने झालेली आहे त्याचा question tag shall we असा येईल. हे वाक्य बरोबर आहे.

Note :

जर वाक्य let me/let him/let her/let them ने सुरुवात होत असेल तर question tag will you? असा केला जातो.

- (c) दिलेले वाक्य negative (नकारार्थी) आहे त्याचा question tag करताना helping verb सोबत आलेला not काढून वाक्य positive (होकारार्थी) येते. हे वाक्य बरोबर आहे.
- (d) जर imperative sentence ची सुरुवात let me ने होत असेल तर त्याचा question tag हा will you? असा येतो. हे वाक्य चूक आहे.

2. (a) दिलेले वाक्य हे simple present tense मध्ये आहे, simple present tense मध्ये जर third person singular subject असेल तर येणाऱ्या verb ला s, es प्रत्यय लागतो व question tag करताना does हे helping verb घ्यावे लागते. हे वाक्य बरोबर आहे.
- (b) Nowhere हा negative adverb आहे म्हणून त्याचा question tag, positive येतो. हे वाक्य बरोबर आहे.
- (c) Never हा negative adverb आहे म्हणून त्याचा question tag, positive येईल. हे वाक्य चूक आहे.
- (d) दिलेले वाक्य जर positive असेल आणि वाक्यात जर shall येत असेल तर त्याचा question tag करताना shan't + subject pronoun असा येतो. हे वाक्य बरोबर आहे.

3. (a) जर वाक्यात to be चे am/is/are हे auxiliary verbs येत असतील आणि वाक्य positive असेल तर त्याचा question tag करताना auxiliary verb सोबत not घ्यावा लागतो. हे वाक्य बरोबर आहे.
- (b) Question tag करताना जर एक वाक्य subordinate clause असेल आणि एक main clause असेल तर main clause मध्ये येणाऱ्या subject आणि verb चा question tag केला जातो, main clause मध्ये imperative sentence (now do it) आहे imperative sentence नुसार येथे question tag, will you? असा येईल. हे वाक्य चूक आहे.
- (c) Need not हे negative modal auxiliary verb आहे त्याचा question tag positive केला जातो. हे वाक्य बरोबर आहे.

4. जेव्हा वाक्याचा subject I असतो व वाक्य positive असते आणि ते present tense मध्ये असते त्या वाक्याचा question tag अपवादात्मक aren't I? असा केला जातो.

5. (a) Have वाक्यात main verb म्हणून येत असेल तर त्याचा question tag करताना subject सोबत don't लिहितात. हे वाक्य चूक आहे.
- (b) Imperative sentence चा question tag, will you? असा केला जातो. हे वाक्य बरोबर आहे.
- (c) जर एकाच वाक्यात दोन had लागोपाठ येत असतील तर त्या वाक्यात एक had हा helping verb असतो तो दुसरा had हा V³ असतो. वाक्य positive असेल तर question tag हा negative केला जातो. हे वाक्य बरोबर आहे.

6. दिलेले वाक्य जर positive असेल आणि वाक्यात जर will येत असेल तर त्याचा question tag करताना won't + subject pronoun असा करतात.

7. (a) जर वाक्य simple present tense मध्ये व positive असेल तर don't किंवा doesn't वापरतात, याऊलट ते वाक्य त्याच काळात negative असेल तर do, does अशी helping verbs वापरून question tag केला जातो म्हणून रिकाम्या जागी don't we? येईल.
- (b) जर वाक्यात to be चे am/is/are हे forms येत असतील आणि वाक्य positive असेल तर त्याचा question tag करताना auxiliary verb सोबत not घ्यावा लागतो म्हणून रिकाम्या जागी aren't you? येईल.
- (c) या पर्यायास पर्याय (b) चे स्पष्टीकरण लागू होते. रिकाम्या जागी isn't she? येईल.

8. दिलेले sentence हे positive असून त्याचा question tag हा negative wasn't he? असा होईल यात unable हा word negative असला तरी या वाक्यास negative sentence म्हणता येणार नाही कारण unable या word चा negative word मध्ये समावेश होत नाही म्हणून रिकाम्या जागी wasn't he? येईल.

9. Mukesh : Well, we need a menu, don't we?
जर वाक्यात simple present tense असेल व वाक्य positive असेल तर (I, we, you, they किंवा plural noun आल्यास) don't वापरतात, याउलट (he, she, it असल्यास) doesn't वापरतात म्हणून रिकाम्या जागी don't we? येईल.
John: We haven't got one here, have we?
Have वाक्यात auxiliary verb म्हणून येत असेल आणि वाक्य negative असेल तर त्याचा question tag हा positive केला जातो म्हणून रिकाम्या जागी have we? येईल.

10. (a) वाक्याचा subject जर one हा indefinite pronoun असेल आणि वाक्यात negative modal verb आले असेल तर one हाच subject घेऊन question tag positive केला जातो. हे वाक्य बरोबर आहे.

- Identify the sentence with subjunctive mood.
  - If she likes this pen, I shall give it to her.
  - Help me if you can. (राज्यसेवा 2023)
  - The sentence is that the Prisoner be hanged.
  - God save the Queen.
  - Only a and b
  - Only band c
  - Only b and d
  - Only c and d
- It is imperative that he catch the next plane.'

The sentence above expresses ..... mood/moods.

  - Indicative
  - Subjunctive (Combined B 2023)
  - Imperative
  - Both indicative and imperative
- It is time I prayed. (Combined B 2023)
  - Kindly excuse me.
  - Long live the Prime Minister.
  - Are you happy?

Identify the sentence/s in subjunctive mood.

  - Only a
  - Only b and d
  - Only a and c
  - Only b
- 'It is imperative that he catch the next plane'.

The sentence above exemplifies ..... mood.

  - Subjunctive
  - Indicative
  - Directive
  - Imperative

Answer Options: (dASO 2023)

  - c only
  - a only
  - b only
  - d only
- Which of the following is an example of a statement expressing imperative mood? (राज्यसेवा 2022)
  - We are taught Sanskrit.
  - The child is alive.
  - He walks as though he were drunk.
  - Give us this day our daily bread.
- The fertile land of India had been fascinating many foreigners since its formation.

The mood in this sentence is

Answer Options : (Steno Typist 2022)

  - Subjunctive
  - Imperative
  - Indicative
  - None of these
- 'If I were the Prime Minister I would eradicate poverty.'

Identify the type of the mood expressed in the above sentence. (Steno Typist 2022)

- Answer Options :**
- imperative
  - assertive
  - subjunctive
  - indicative
- Identify the type of mood in the given sentence from the given options. "Give us this Day our daily bread."

Answer Options : (Translator 2022)

    - Indicative Mood
    - Subjunctive Mood
    - Imperative Mood
    - None of the above
  - 'If such were the case, I would not approve it.'

Identify the mood expressed in the above sentence and choose the correct option from the following:

Answer Options : (Translator 2022)

    - to express a purpose
    - to express wish or desire
    - to express doubt or supposition
    - to express imagination or improbable condition with its consequence
  - May God help you !

The mood in this sentence is ..... (Translator 2022)

    - Subjunctive
    - Imperative
    - Indicative
    - None of these
  - We eat that we may live.

The subjunctive mood in the sentence above expresses..... (राज्यसेवा 2021)

    - a desire
    - a purpose
    - a doubtful condition
    - a wish

Answer Options :

    - Only (d)
    - Only (a)
    - Only (c)
    - Only (b)
  - 'The judge ordered that the accused be set free'.

The sentence above expresses.....mood.

    - Subjunctive
    - Imperative
    - Indicative
    - Expressive

Answer Options : (Combined B 2021)

    - (d) only
    - (c) only
    - (a) only
    - (b) only
  - He would rather die than involve in the vulgar and corrupt activities. (dASO 2021)

The underlined words in this sentence denote

    - a wish or desire
    - a choice or preference
    - a polite request
    - a habitual action in the past

Ans	1 - 4	2 - 2	3 - 3	4 - 2	5 - 4	6 - 3	7 - 3	8 - 3	9 - 3	10 - 1	11 - 4	12 - 3	13 - 2
-----	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	--------	--------	--------	--------

1. (a) हे वाक्य हे indicative mood चे आहे कारण त्यात probable condition मधील assumption as a fact (गृहीत धरलेली अट) दर्शविली आहे.
(b) हे वाक्य देखील वरील वाक्याप्रमाणे समान नियम असलेले म्हणजेच indicative mood चे आहे.
(c) हे वाक्य that ने जोडलेले असल्यामुळे वाक्यात क्रियेचा हेतू purpose स्पष्ट होत आहे म्हणून ते subjunctive mood चे आहे.
(d) Wish इच्छा दर्शविणाऱ्या वाक्यांचा समावेश देखील subjunctive mood होत असतो. हे वाक्य subjunctive mood चे आहे.

---

2. दिलेले वाक्य हे that ने जोडलेले असल्यामुळे वाक्यात क्रियेचा हेतू purpose स्पष्ट होत आहे म्हणून हे वाक्य subjunctive mood चे आहे.

---

3. (a) It is time, it is about time, it is high time, it was time या सर्व रचनांचा समावेश subjunctive mood मध्ये होत असतो.
(b) दिलेल्या वाक्याची सुरुवात excuse या V¹ ने झालेली आहे. त्यामुळे त्याचा समावेश imperative sentence मध्ये होतो दिलेले वाक्य हे imperative mood चे आहे.
(c) Wish (इच्छा) दर्शविणाऱ्या वाक्यांचा समावेश देखील subjunctive mood होत असतो. हे वाक्य subjunctive mood मध्ये आहे.
(d) Verbal and WH questions या सर्व प्रश्नवाचक वाक्यांचा समावेश indicative mood मध्ये होतो.

---

4. दिलेले वाक्य हे that ने जोडलेले असल्यामुळे वाक्यात क्रियेचा purpose स्पष्ट होत आहे, म्हणून ते subjunctive mood चे आहे.

---

5. पर्याय क्र. (1) व (2) statement (विधानार्थी वाक्य) असून ते indicative mood मध्ये आहेत.
(3) दिलेल्या वाक्यात as though आल्यामुळे ते subjunctive mood चे आहे.
(4) V¹ ने सुरुवात होणारे वाक्य हे imperative sentence असते. दिलेल्या वाक्याची सुरुवात give या V¹ ने झाली आहे म्हणून हे वाक्य imperative mood चे आहे.

---

6. दिलेले वाक्य हे statement (विधानार्थी वाक्य) असल्यामुळे हे वाक्य indicative mood चे आहे.

---

7. दिलेल्या वाक्यात wish (इच्छा) दर्शवलेली आहे म्हणून हे वाक्य subjunctive mood चे आहे.

---

8. V¹ ने सुरुवात होणारे वाक्य हे imperative sentence असते. या वाक्याची सुरुवात give या V¹ ने झाली आहे म्हणून हे वाक्य

imperative mood चे आहे.

9. Impossible condition चा समावेश हा subjunctive mood मध्ये होत असतो आणि तो वाक्यात doubt and supposition व्यक्त करित असतो.

---

10. Wishes, prayer blessing, curse व्यक्त करणाऱ्या सर्व phrases चा समावेश subjunctive mood मध्ये होत असतो. दिलेले वाक्य subjunctive mood चे आहे.

---

11. दिलेले वाक्य हे that ने जोडलेले असल्यामुळे वाक्यात क्रियेचा हेतू purpose स्पष्ट होत आहे.

---

12. दिलेले वाक्य that ने जोडलेले असल्यामुळे वरील वाक्यात क्रियेचा हेतू purpose स्पष्ट होत आहे, म्हणून वरील वाक्य subjunctive mood चे आहे.

---

13. Choice (पसंती), preference (प्राधान्य) दर्शविणाऱ्या वाक्यांचा समावेश हा subjunctive mood मध्ये होत असतो. दिलेले वाक्य subjunctive mood चे आहे.

---

14. Verb च्या पहिल्या रूपाने (V¹) सुरू झालेले वाक्य imperative असते व imperative वाक्याचा mood हा imperative mood असतो.

---

15. जे verb आज्ञा करण्यासाठी, request (विनंती) करण्यासाठी, सल्ला देण्यासाठी वापरले जाते, ते verb 'imperative mood' असते.

Imperative Mood चा उपयोग पुढीलप्रमाणे केला जातो.

1	आज्ञा करण्यासाठी (To express a command)	1. Close the door.
		2. Wait here till he comes back.
		3. Speak slowly.
2	विनंती विचारण्यासाठी/ करण्यासाठी (To make a request)	1. Please lend me your car.
		2. Kindly help us in this matter.
		3. Please help them.
		4. Kindly solve this problem.
3	सल्ला देण्यासाठी (To give advice)	1. Study hard.
		2. Don't smoke.
		3. Help the poor.
		4. Be regular and systematic in your work.
		5. Speak the truth, whatever happens.

Let ने सुरुवात होणाऱ्या वाक्याचा समावेशसुद्धा आज्ञार्थी वाक्यात केला जातो.

For E.g.

1. Let them speak.	4. Let me dance.
2. Let us go.	5. Let him stay.

1. Identify the correct sentence/s. (राज्यसेवा 2023)

- (a) He seldom or never drinks.
- (b) He walked more and more quickly than I expected.
- (c) I never remember having told you so.
- (d) He was too happy to see me.

Answer Options:

- (1) Only a and b   (2) Only c and d
- (3) Only a, b and d   (4) Only a, c and d

2. Choose the correct sentences. (Combined B 2023)

- (a) He has made quite a fortune.
- (b) She sang last night beautifully at the concert.
- (c) You gave me a big shock!
- (1) c only   (2) b and c only
- (3) a and c only   (4) a, b and c

3. (a) Neither did men nor women go out at night.
 (b) Not only the kitten was wet but cold also.
 (c) No sooner does the curtain go up when the children watch the play closely.

Select the grammatically correct sentence/s.

(Combined C 2023)

- (1) Only (a)   (2) Only (b)
- (3) Only (a) and (b)   (4) Only (c)

4. Choose the correct sentences. (dASO 2023)

- (a) Is the box enough big?
- (b) He has slept only three hours.
- (c) He spoke loud enough to be heard.

Answer Options:

- (1) a only   (2) b only
- (3) b and c only   (4) a, b and c

5. (a) She comes to my house Seldom.
 (b) They are always late for the dinner.
 (c) He studied the book thoroughly.
 (d) She placed here the book.

Identify the correct sentence/s grammatically correct.

(राज्यसेवा 2022)

- (1) Only (a) and (b)   (2) Only (b) and (c)
- (3) Only (b) and (d)   (4) Only (a), (b) and (d)

6. Choose the correct sentence/s :

- (a) Brave enough students to attempt the course deserve to pass.
- (b) A brave enough student to attempt the course deserves to pass
- (c) Students brave enough to attempt the course deserve to pass

Answer Options:

(राज्यसेवा 2022)

- (1) (b) only   (2) (a) and (b) only
- (3) (a) only   (4) (c) only

7. Choose the correct sentences: (dASO 2022)

- (a) Balraj's mother always serves an excellent dinner.
- (b) Do you go often fishing?
- (c) He is grumbling always about his ill - luck.

Answer Options:

- (1) (a) and (b) only   (2) (a) only
- (3) (a) and (c) only   (4) (a), (b) and (c)

8. Find out whether the given sentence is correct or incorrect : (Steno Typist 2022)

“Seldom had the little town seen a more costlier funeral.”

Answer Options :

- (1) Correct   (2) Incorrect
- (3) Partially correct   (4) None of the above

9. Identify the word wrongly used in the following sentence. (Translator 2022)

One student only came in late yesterday.

Answer Options :

- (1) one   (2) only
- (3) in   (4) came

10. (a) He is almost correct in his decision.

(b) The house is enough large to accommodate sizeable number of people.

(c) Each boy and each girl is busy with duty.

(d) Neither he nor his friend has prepared their lesson.

Identify the correct sentences.

(MES 2022)

- (1) Only (a) and (b)   (2) Only (a) and (c)
- (3) Only (b) and (c)   (4) Only (b) and (d)

Ans	1 - 1	2 - 1	3 - 1	4 - 3	5 - 2	6 - 4	7 - 2	8 - 2	9 - 2	10 - 2		
-----	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	--------	--	--

ADVERBS

The girl is running pet quickly.

Adverb Type	Definition	Words	Examples
Adverb of Manner	Describes how something happens.	loudly, badly, rightly, quickly, slowly	She walked slowly.
Adverb of Place	It shows the place of action.	inside, downstairs, up, outside, towards	He climbed up the tree
Adverb of Time	It shows tells the time of action.	since, today, presently, now, tomorrow.	I will meet you tomorrow.
Adverb of Certainty	It describes how certain we feel about an action.	definitely, surely, probably, certainly	He may probably meet you.
Adverb of Degree	It describes to what extent action took place.	enough, too, hardly, quite	Do you have enough time to complete the assignment?
Interrogative Adverb	These are used to ask something in a sentence.	when, where, why, how	Where are you going?
Relative Adverb	Relative adverb adds meaning to a verb or another adverb	how, when, why	Tom did not tell me. when he would come.
Adverb of Number	Used to express the numbers in response to questions	once, often, again, twice	I read this book twice
Adverb of Quantity	Used to show the quantity in response to questions	very, too, little, much	I have little time to spend with nature.
Adverb of Purpose	Used to elaborate the situation	to avoid accident, to get back	He drove cautiously to avoid the accident.
Adverb of Frequency	It shows the frequency of piece of work	again, frequently, once, never	He often goes to the cinema.

1. (a) Seldom हा negative adverb आहे त्यासोबत never आणि if ever या शब्दांचा वापर केला जावू शकतो, परंतु seldom सोबत ever, often, always हे शब्द वापरले जात नाहीत. हे वाक्य बरोबर आहे.

For E.g.

1. I seldom or ever cheat any customer. ✗
I seldom or never cheat any customer. ✓ **OR**
I seldom if ever cheat any customer. ✓
2. He seldom or ever comes here. ✗
He seldom or never comes here. ✓ **OR**
He seldom if ever comes here. ✓

- (b) दिलेल्या वाक्यात more and more quickly या comparative adverbial phrase चा वापर योग्यरीत्या केलेला आहे. हे वाक्य बरोबर आहे.
- (c) दिलेल्या वाक्यात never ऐवजी don't ever चा वापर होईल. हे वाक्य चूक आहे.
- (d) Too या adverb चा वापर negative sentence साठी करतात, दिलेल्या वाक्यात too चा वापर चुकीचा असून त्याऐवजी very किंवा extremely येईल. हे वाक्य चूक आहे.

2. (a) Quite हा एक adverb आहे जो fortune या नावाचे वर्णन करतो. A या article चा वापर येथे अनावश्यक आहे. हे वाक्य चूक आहे.

Note :

मराठीमध्ये, नियम असा आहे की adverbs सामान्यतः verb च्या आधी येतात, परंतु ज्या नावाचे वर्णन ते करतात त्याच्या आधी येत नाहीत.

- (b) She sang last night beautifully at the concert. ✗
जर एका वाक्यात एकापेक्षा जास्त adverbs येत असतील तर त्याचा क्रम MPT : Manner + Place + Time असा ठेवला जातो. या वाक्याचा क्रम व्याकरणाच्या नियमानुसार चुकलेला आहे आणि beautifully हा adverb हा adjective व noun शिवाय आलेला आहे म्हणून तेथे article येणार नाही. हे वाक्य चूक आहे. योग्य क्रम खालीलप्रमाणे येईल.
She sang beautifully at the concert last night. ✓
- (c) एखादे adjective/adverb एखाद्या common noun च्या आधी आले असेल तर, adjective/adverb च्या उच्चारानुसार article, a किंवा an वापरला जातो. हे वाक्य बरोबर आहे.

3. (a) जेव्हा वाक्याची रचना subject + verb + object अशी सरळ न करता subject आधी verb ठेवले जाते, तेव्हा अशा रचनेस inversion असे म्हणतात. दिलेल्या वाक्यात men या subject आधी did हे auxiliary verb वापरले आहे. हे वाक्य बरोबर आहे.

- (b) दिलेल्या वाक्याची रचना चुकीची आहे कारण not only..... but also ने येथे दोन adjectives योग्य रीतीने जोडण्यात आलेले नाहीत.
- (c) दिलेल्या वाक्यात no sooner ची pair चुकलेली आहे no sooner सोबत than येतो when नाही.

4. (a) Enough या adverb चा वापर adjective नंतर करतात त्यानुसार यातील big या adjective चा वापर enough आधी होईल. हे वाक्य चूक आहे.
- (b) Only, almost या adverb चा वापर त्याच शब्दांच्या आधी केला जातो, ज्या शब्दांना ते निर्देश करीत असतात किंवा जोर देतात. यात three hours आधी only या adverb चा वापर योग्य रीतीने करण्यात आलेला आहे. हे वाक्य बरोबर आहे.
- (c) Enough या adverb चा वापर adjective नंतर करतात, त्यानुसार दिलेल्या वाक्यात enough या adverb चा वापर adjective नंतर योग्य रीतीने करण्यात आलेला आहे. हे वाक्य बरोबर आहे.

5. (a) Seldom या adverb चा वापर main verb च्या आधी केला जातो. हे वाक्य चूक आहे.
- (b) Always या adverb चा वापर to be forms - am/is/ are/ was/were च्या नंतर करतात. हे वाक्य बरोबर आहे.
- (c) दिलेल्या वाक्यात thoroughly या adverb चा वापर योग्य रीतीने करण्यात आलेला आहे. हे वाक्य बरोबर आहे.
- (d) Here हा adverb of place आहे, त्याचे स्थान नेहमी verb किंवा object नंतर असते. हे वाक्य चूक आहे.

6. (a) दिलेल्या वाक्यात brave enough students या phrase चा वापर चुकीचा आहे.
- (b) दिलेल्या वाक्यात a brave enough student या phrase चा वापर चुकीचा आहे.
- (c) Enough हा जेव्हा adverb म्हणून कार्य करतो तेव्हा तो adjective बदल अधिक माहिती देत असतो. दिलेल्या वाक्यात students brave enough या phrase चा वापर योग्यरीत्या केलेला आहे. हे वाक्य बरोबर आहे.

7. (a) Adverb of frequency (आवृत्तीदर्शक क्रियाविशेषण) Always, never, seldom, frequently, occasionally, often, sometimes चा वापर वाक्यातील main verb आधी केला जातो. हे वाक्य बरोबर आहे.
- (b) दिलेल्या वाक्यात often या adverb of frequency चा वापर go या main verb आधी होईल. हे वाक्य चूक आहे.
- (c) दिलेल्या वाक्यात always या adverb of frequency चा वापर grumbling या main verb आधी होईल. हे वाक्य चूक आहे.

8. दिलेल्या वाक्यात more costlier ऐवजी more costly अशी correct comparative irregular adjectives ची रचना पाहिजे म्हणून पर्याय क्र. (2) योग्य उत्तराचा येईल.

- I find no chance ..... making a profit in this business.
Which of the following prepositions correctly fills in the blank in the sentence above?(Combined B 2023)
(1) in (2) of
(3) to (4) for

- Fill in the blank with the most appropriate prepositions given below. (Combined B 2023)**
'A boy jumped ..... the well.'
(1) in (2) at
(3) into (4) on

- Fill in the blanks. (Combined B 2023)**
(a) It was a secret ..... my parents
(b) ..... his Aunt, he has six other female relations.
(c) Lord Roseberry took her ..... dinner.
(1) Among, besides, in to
(2) Among, beside, into
(3) Between, beside, into
(4) Between, besides, in to

- Select the sentence with the correct use of preposition. (Combined B 2023)**
(1) My parents are concerned in my health
(2) My parents are concerned at my health
(3) My parents are concerned for my health
(4) My parents are concerned to my health

- (a) He lives in Bapu Nagar in Ahmedabad.
(b) He reached Mumbai yesterday.
(c) She lives in a Cottage.
(d) I will be sixty in next August.
Identify the correct sentence/s. (राज्यसेवा 2022)
(1) Only (a) and (b)
(2) Only (b) and (c)
(3) Only (a) and (d)
(4) Only (b), (c) and (d)

- Read the following sentences carefully and find out which one of them is incorrect? (Combined B 2022)**
(a) I shall say this on her face.
(b) I shall say this to her face.

- (1) a is correct (2) b is incorrect
(3) a is incorrect (4) b is correct

- Choose the option showing the correct meaning of the words underlined. (Combined B 2022)**
(a) The road winds up the mountain.
(b) The campaign was winding down.
(c) He is still trying to get his wind back.
(1) a-turns, b-came to an end, c-breath
(2) a-brings to close, b-twists, c- breeze
(3) a- irritates, b- conclude, c- gale
(4) a- wraps, b-twisted, c-breathe

- Fill in the blank with an appropriate Preposition. (Combined C 2022/Clerk Typist 2011)**
'I have eaten nothing..... yesterday'.
(1) for (2) since
(3) on (4) till

- Choose the best option to fill in the blanks:**
(a) ..... his Aunt he has six other female relations. (dASO 2022)
(b) I do like to be ..... the sea side.
Answer options:
(1) Beside, besides (2) Beside, beside
(3) Beside of, besides (4) Besides, beside

- Point out the sentence that has the 'preposition of time'.** (dASO 2022)
(1) Due to corona - pandemic life everywhere is constrained so we do not know where it is leading us to.
(2) I have not seen my younger brother for months.
(3) Being in a hurry, I could not notice you crossing the road.
(4) Yesterday I attended a lecture on - Sri Aurobindo.

- Fill in the blank with appropriate preposition.
You must abide ..... the terms of this agreement.
Answer Options : (Translator 2022)
(1) by (2) with
(3) at (4) for

Ans	1 - 2	2 - 3	3 - 4	4 - 3	5 - 2	6 - 3	7 - 1	8 - 2	9 - 4	10 - 2	11 - 1			
-----	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	--------	--------	--	--	--

1. एखाद्या गोष्टीची शक्यता असणे अशा अर्थाने chance नंतर of या preposition चा वापर केला जातो म्हणून रिकाम्या जागी of हा preposition येईल.
2. एखादी क्रिया बाहेरून आत होत असेल तर तशी स्थिती दर्शवण्यासाठी into या preposition चा वापर केला जातो म्हणून रिकाम्या जागी jumped नंतर into हे preposition येईल.
3. (a) Between या preposition चा वापर दोन व्यक्ती किंवा वस्तू चा संदर्भ दर्शविण्यासाठी केला जातो म्हणून रिकाम्या जागी between हा पर्याय येईल.
(b) च्याखेरीज (च्याला सोडून/वगळून) अशा अर्थाने besides या preposition चा वापर केला जातो म्हणून रिकाम्या जागी besides हा पर्याय येईल.
(c) जेव्हा एखादी क्रिया बाहेरून आत होत असेल त्यासाठी into या preposition चा वापर करतात. याउलट in आणि to मध्ये अंतर असेल तर in हा adverb असतो आणि to हा preposition of direction असतो म्हणून रिकाम्या जागी in to हा पर्याय येईल.
4. एखाद्या गोष्टीची काळजी किंवा चिंता करणे अशा अर्थाने concern नंतर for या preposition चा वापर केला जातो. त्याअनुषंगाने पर्याय क्र. (3) My parents are concerned for my health हा योग्य उत्तराचा पर्याय येईल.
5. (a) मोठ्या शहरांच्या नावापूर्वी in हे preposition वापरतात याउलट खेडेगाव, गल्ली, बोळ, पेट यांच्या नावाआधी at हे preposition वापरतात. या वाक्यात lives नंतर in ऐवजी at हे preposition पाहीजे होते. हे वाक्य चूक आहे.
(b) Reach हे transitive verb असल्यामुळे त्या verb नंतर preposition वापरला जात नाही. हे वाक्य बरोबर आहे.
(c) Live in a cottage/live in a hut अशा phrases आहेत. Live नंतर in हा preposition वापरला जातो. हे वाक्य बरोबर आहे.
(d) Time व place दर्शविणाऱ्या शब्दांच्या आधी for, from, in, on असे कोणतेही prepositions वापरले जात नाहीत. हे वाक्य चूक आहे.
6. (a) Say to someone's face या अर्थाने phrase आहे म्हणून या वाक्यात on या preposition ऐवजी to हे preposition पाहीजे होते. हे वाक्य चूक आहे.
(b) पर्याय क्र. (a) च्या स्पष्टीकरणानुसार हे वाक्य बरोबर आहे.
7. दिलेल्या प्रश्नातील context नुसार खालील prepositional phrases चे अर्थ :
(a) Wind up - turn : वळणे, नागमोडी रास्ता
(b) Wind down - came to an end : संपुष्टात येणे
(c) Wind back - breath : श्वासोच्छ्वास
8. रिकाम्या जागी since या preposition चा वापर होईल कारण वाक्यात क्रियेची सुरुवात दिलेली आहे.
9. (a) या वाक्यात च्याखेरीज (च्याला सोडून/वगळून) अशा अर्थाने besides या preposition चा वापर रिकाम्या जागी केला जाईल.
(b) या वाक्यात च्या बाजूला अशा अर्थाने beside या preposition चा वापर रिकाम्या जागी केला जाईल.
10. (1) दिलेल्या वाक्यातील to हा preposition of cause/reason आहे.
(2) दिलेल्या वाक्यात for हा preposition of time आहे.
(3) दिलेल्या वाक्यात in हा preposition of manner आहे.
(4) दिलेल्या वाक्यात on हा preposition of possession आहे.
11. कायदा पाळणे, नियम पाळणे किंवा कायदानुसार वागणे या अर्थाने abide नंतर by या preposition चा वापर केला जातो म्हणून रिकाम्या जागी by हे preposition येईल.
12. (1) एखाद्या गोष्टीबाबत अनाभिज्ञ असणे किंवा विस्मरण होणे या अर्थाने oblivious नंतर of हे preposition वापरले जाते. हे वाक्य बरोबर आहे.
(2) यातना किंवा अनेक छळ सोसणे अशा अर्थाने torture नंतर upon हे preposition वापरले जाते. हे वाक्य बरोबर आहे.
(3) दिलेल्या वाक्यात bestowed at हे preposition चुकीचे असून त्याऐवजी bestowed upon हे preposition पाहीजे. हे वाक्य चूक आहे.
(4) एखाद्या गोष्टीपासून भिन्न असणे अशा दृष्टीने differ नंतर from हे preposition वापरले जाते. हे वाक्य बरोबर आहे.
13. (a) Resemble हा transitive verb आहे, त्यानंतर preposition चा वापर केला जात नाही म्हणून हे वाक्य बरोबर आहे.
(b) Tire या शब्दानंतर of या preposition चा वापर केला जातो, with चा नाही. हे वाक्य चूक आहे.
(c) Order हा transitive verb आहे, त्यानंतर preposition चा वापर केला जात नाही म्हणून हे वाक्य बरोबर आहे.
(d) Combat हा transitive verb आहे त्यानंतर preposition चा वापर केला जात नाही म्हणून हे वाक्य बरोबर आहे.
14. दिलेल्या वाक्यात notwithstanding हा preposition आहे.
Note :
Notwithstanding वाक्यात preposition, adverb आणि conjunction ची भूमिका करतो. ते खालीलप्रमाणे:
Preposition - despite or without being affected by :
च्याशिवाय, ची पर्वा न करता

1. Identify the correct sentence/s. (राज्यसेवा 2023)

- (a) He was confident as well as hopeful.
- (b) Work hard lest you should fail.
- (c) We will try and find him.
- (d) I handed him my valuables because I might lose them.

- (1) Only a and b   (2) Only b and c
 (3) Only a   (4) Only c and d

2. 'He must be asleep for there is no light in his room.' The underlined conjunction in the sentence above expresses ..... and hence is called..... conjunction. Which one of the following correctly fills in the blanks in the sentence above ?

- (a) inference, illative   (b) addition, copulative
- (c) contrast, adversative   (d) choice, alternative

Answer Options : (Combined C 2023)

- (1) (c) only   (2) (a) only
 (3) (d) only   (4) (b) only

3. Choose the correct sentences : (Combined C 2023)

- (a) Try and come tomorrow.
- (b) I felt sure he would die and his money would go to his son.
- (c) The pundit read the first mantra and the bridegroom read the second.

Answer Options :

- (1) (c) only   (2) (b) only
 (3) (b) and (c) only   (4) (a), (b) and (c)

4. In which of the following statements are the correlative conjunctions 'when' and 'hardly' correctly used? (dASO 2023)

- (a) I had hardly gone to bed when there was a knock at the door
- (b) When there was a knock at the door, I had hardly gone to bed
- (c) Hardly had I gone to bed when there was a knock at the door
- (d) Hardly I had gone to bed when there was a knock at the door

Answer Options:

- (1) d only   (2) b only
 (3) c only   (4) a only

5. (a) The days were short, for it was now December.
 (b) I did it for I was hungry. (राज्यसेवा 2022)
 (c) Because it was wet he took a taxi.

Identify the sentence/s grammatically correct.

- (1) Only (a) and (b)   (2) Only (b) and (c)
 (3) Only (a) and (c)   (4) Only (a)

6. Which one of the following sentences is incorrect? (Combined B 2022)

- (a) It is nothing else than arrogance.
- (b) It is nothing else but arrogance.
- (1) a is incorrect b is correct
- (2) a is correct b is incorrect
- (3) both a and b are correct
- (4) both a and b are incorrect

#7. Which of the following sentences are grammatically correct? (Combined C 2022)

- (a) She did not break it nor lose it.
- (b) She did not break it or lose it.
- (c) A month has passed since I come here.
- (d) A month passed since I am coming here.
- (1) Only (b) and (c)   (2) Only (a) and (b)
- (3) Only (c) and (d)   (4) Only (a) and (c)

8. While joining the following pairs of sentence through 'AND', which items can be omitted?

- (a) Meera opened the fridge. Meera put the milk in it.
- (b) He chained the dog. He tied it to the door.
- (c) Rita has opened the room. Rita has cleaned it.

Answer Options: (Steno online 2022)

- (1) Meera, he tied, Rita
- (2) Meera, he, Rita has
- (3) Meera put, he, Rita has
- (4) Meera put, he, Rita

9. Choose the correct sentences. (Steno Typist 2022)

- (a) Students must either wear hats or caps.
- (b) He is an ascetic in neither theory nor practice.
- (c) This will not only interest children but also grown-ups.

Ans	1 - 1	2 - 2	3 - 1	4 - 3	5 - 3	6 - 1	7 - #	8 - 2	9 - 1			
-----	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	--	--	--

1. (a) As well as चा वापर दोन व्यक्ती किंवा वस्तू जोडण्यासाठी केला जातो. दिलेल्या वाक्यात as well as ने confident आणि hopeful हे दोन adjectives जोडलेले आहेत. हे वाक्य बरोबर आहे.
  - (b) Lest सोबत should चा वापर केला जातो. हे वाक्य बरोबर आहे.
  - (c) Try या verb नंतर and या conjunction चा येथे वापर होणार नाही. Infinitive वापरून वाक्यरचना करता येईल. हे वाक्य चूक आहे.
  - (d) या वाक्यात because या conjunction चा वापर बरोबर आहे, परंतु loose या adjective चा वापर चुकीचा असून त्याऐवजी lose या verb चा वापर होईल. हे वाक्य चूक आहे.
-
2. For, so, thus, then, therefore, consequently, hence etc. ही illative conjunction आहेत. दिलेल्या वाक्यात inference किंवा conclusion दर्शवण्यासाठी illative conjunction वापरली जातात. दिलेल्या वाक्यातील underlined, for हा शब्द illative conjunction आहे.
-
3. (a) Try या verb नंतर and या conjunction चा येथे वापर होणार नाही. Infinitive वापरून वाक्यरचना करता येईल. हे वाक्य चूक आहे.
  - (b) जेव्हा subordinate clause ची सुरुवात feel, think, believe etc. verbs ने केली जाते तेव्हा त्यांना जोडण्यासाठी that या subordinating conjunction चा वापर केला जातो. हे वाक्य चूक आहे.
  - (c) And या coordinator ने दोन main clauses योग्य रीतीने जोडण्यात आलेले आहेत. हे वाक्य बरोबर आहे.
-
4. (a) या वाक्यात hardly.....when ची रचना चुकलेली आहे.
  - (b) या वाक्यात देखील hardly.....when ची रचना चुकलेली आहे.
  - (c) या वाक्यात hardly.....when ची रचना योग्य रीतीने वापरण्यात आली आहे.
  - (d) या वाक्यात देखील hardly.....when ची रचना चुकलेली आहे.
-
5. (a) For चा वापर दोन वाक्यातील कारण सांगण्यासाठी केला जातो. हे वाक्य बरोबर आहे.
  - (b) एखाद्या प्रश्नाचे उत्तर देण्यासाठी नेहमी because या conjunction चा वापर करतात. दिलेल्या वाक्यात for ऐवजी because चा वापर होईल. हे वाक्य चूक आहे.

एखाद्या प्रश्नाचे उत्तर देण्यासाठी नेहमी because चा वापर करतात.

Que. : Why did you do it ?

Ans : I did it because I was hungry.

- (c) Because जर कारण सांगण्यासाठी वाक्याच्या सुरुवातीला येत असेल तर ते वाक्य बरोबर असते.
-
6. (a) Nothing else नंतर but या conjunction चा वापर केला जातो, than चा नाही. हे वाक्य चूक आहे.
  - (b) या वाक्यात nothing else नंतर but या conjunction चा वापर बरोबर आहे.
-
7. (a) Not व never च्या वाक्यात nor चा वापर करत नाही म्हणून हे वाक्य चुकीचे आहे. या वाक्यात neither ..... nor ची रचना केली जावू शकते.
  - (b) प्रथम वाक्य जर negative असेल तर दुसऱ्या वाक्यात nor च्या ऐवजी or वापरत असतो. हे वाक्य बरोबर आहे.
  - (c) जर पहिले वाक्य हे perfect present tense चे असेल आणि दुसऱ्या वाक्यात since हे conjunction time दर्शवित असेल तर since चा clause हा simple past tense असतो. हे वाक्य चूक आहे.
  - (d) पर्याय (c) चा नियम या पर्यायांसदेखील लागू होतो. हे वाक्य चूक आहे.
- हा प्रश्न आयोगाकडून रद्द करण्यात आला आहे कारण अपेक्षित उत्तर पर्यायामध्ये दिलेले नाही.
-
8. (a) दिलेल्या वाक्यात Meera ऐवजी and चा वापर होईल.
Meera opened the fridge and put the milk in it.✓
  - (b) दिलेल्या वाक्यात he ऐवजी and चा वापर होईल.
He chained the dog and tied it to the door.✓
  - (c) दिलेल्या वाक्यात Rita has च्या ऐवजी and चा वापर होईल.
Rita has opened the room and cleaned it.✓
-
9. (a) Either ..... or चा वापर फक्त दोन व्यक्ती, वस्तू किंवा गोष्टीसाठी केला जातो. पहिल्या भिन्न वस्तूच्या hats आधी either तर दुसऱ्या भिन्न वस्तूच्या caps आधी or चा वापर होईल. हे वाक्य चूक आहे.
  - (b) Neither ..... nor चा वापर फक्त दोन व्यक्ती, वस्तू किंवा गोष्टीसाठी केला जातो. पहिल्या भिन्न वस्तूच्या theory आधी neither तर दुसऱ्या भिन्न वस्तूच्या practice आधी nor चा वापर होईल. हे वाक्य बरोबर आहे.
  - (c) Not only ..... but also चा वापर देखील दोन व्यक्ती, वस्तू किंवा गोष्टीसाठी केला जातो. पहिल्या भिन्न वस्तूच्या आधी

1. He heard the king's remark. He held his breath.

Select the correct simple sentence of the above

(राज्यसेवा 2023)

- (1) As soon as he heard the king's remark he held his breath
- (2) On hearing the king's remark he held his breath
- (3) He heard the king's remark and he held his breath
- (4) King's remark made him held his breath

2. Identify sentence/s which are not simple sentence/s.

- (a) His courage won him honour. (राज्यसेवा 2023)
  - (b) The moon was bright and we could see our way.
  - (c) They rested when evening came.
  - (d) They would not allow them to fights
- (1) a, b, d   (2) a, c
(3) only a   (4) b, c, d

3. 'I knew that he was ill, but I did not know that he suffered from cancer.' (Combined C 2023)

The above sentence exemplifies .....

- (a) Compound sentence
- (b) Compound-Complex sentence
- (c) Complex sentence
- (d) Simple sentence

Answer Options:

- (1) (c) only   (2) (b) only
- (3) (a) only   (4) (d) only

4. Choose the correct replacement for the underlined items: They rested at sunset. (dPSI 2023)

- (1) When evening was coming.
- (2) When evening had come.
- (3) When evening came.
- (4) When evening has come.

5. 'I still remember the joys of my childhood.'

Which one of the following is a correct complex sentence corresponding to the simple sentence above? (dPSI 2023)

- (a) I remember the joys experienced in my childhood.
- (b) I still remember the joys which I experienced in my childhood.

(c) I still remember the joys I experienced in childhood.

(d) I still remember the joys which I had experienced in my childhood.

Answer options:

- (1) (d) only   (2) (c) only
- (3) (b) only   (4) (a) only

6. A rolling stone gathers no mass.

Which one of the following sentences is a complex sentence corresponding to the simple sentence above? (राज्यसेवा 2022)

- (1) A stone, that rolls, gathers no mass.
- (2) A stone, that gathers no mass, rolls.
- (3) A stone that rolls, however, gathers no mass.
- (4) A stone which rolls gathers no mass.

7. The problem was too difficult to be solved.

Select the correct complex sentence of the statement.

- (1) The problem was very difficult and it could not be solved. (राज्यसेवा 2022)
- (2) The problem was so difficult that it could not be solved.
- (3) Being the problem difficult it could not be solved.
- (4) Having the problem difficult it can't be solved.

8. (a) He worked hard so that he might gain a price.
(b) Having no money, he had to barter goods.
(c) That was a fault which was not to be forgiven.
(d) He must confess his fault or he will be fined.

Identify the simple sentence. (राज्यसेवा 2022)

- (1) Only (a)   (2) Only (b)
- (3) Only (b) and (c)   (4) Only (c)

9. Identify the correct sentence. (Combined C 2022)

- (1) Not only she wrote the screenplay for the movie but also acted a role in it.
- (2) She wrote not only the screenplay for the movie but also acted a role in it.
- (3) She not only wrote the screenplay for the movie but also acted a role in it.
- (4) Not only she wrote a screenplay for the movie but acted a role in it also.

Ans	1 - 2	2 - 4	3 - 2	4 - 3	5 - 3	6 - 1	7 - 2	8 - 2	9 - 3			
-----	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	--	--	--

Transformation of Sentences

Simple Sentence	Compound Sentence	Complex Sentence
Besides	not only ..... but also, as well as, both... and	.....
In spite of	yet, but, still, also	though, although, however
At the place of	there	where
At the time of	and, then	when, before, after, as soon as
In the event of	or, else, otherwise	if
To, in order to	and, then	if
In case of	and	if, unless
Too ..... to	and	so.... that
Being	but then	though
Having	and, then	when
The most....., the ..... est	.....	not so/as..... as
Owing to, due to, because of	hence, so, therefore	because, since, as
Like	and	as, just as

1. (1) दिलेले वाक्य हे complex sentence आहे कारण ते as soon as या subordinating conjunction ने जोडलेले आहे.
- (2) दिलेले वाक्य हे simple sentence आहे कारण या वाक्यामध्ये preposition + gerund आणि held हा एकच finite verb आलेला आहे.
- (3) दिलेले वाक्य compound sentence चे आहे कारण हे वाक्य and या coordinating conjunction ने जोडलेले आहे.
- (4) दिलेल्या वाक्याचा कोणताही अर्थ लागत नसून, हे वाक्य अर्थहीन आहे.

2. (a) दिलेले वाक्य हे simple sentence आहे कारण यात won हे एकच finite verb आलेले आहे, तसेच या वाक्यात कोणतेही conjunction वापरण्यात आलेले नाही.
- (b) दिलेले वाक्य compound sentence चे आहे कारण हे वाक्य and या coordinating conjunction ने जोडलेले आहे.
- (c) दिलेले वाक्य हे complex sentence आहे कारण ते when या subordinating conjunction ने जोडलेले आहे.
- (d) दिलेले वाक्य हे simple sentence आहे कारण यात allow हे एकच finite verb आलेले आहे तसेच या वाक्यात कोणतेही conjunction वापरण्यात आलेले नाही.

या प्रश्नाचे अपेक्षित उत्तर (b) आणि (c) हा पर्याय असायला पाहिजे होता, परंतु आयोगाने पर्याय (4) (b) (c) (d) हे उत्तर दिलेले असल्यामुळे हे उत्तर संदिग्ध आहे.

3. जेव्हा एकाच वाक्यात subordinating conjunctions आणि coordinating conjunctions एकत्र वापरले जातात, तेव्हा ते वाक्य compound complex sentence चे असते. दिलेले वाक्य हे compound complex sentence चे आहे कारण वाक्यात दोन subordinating conjunctions आणि एक coordinating conjunction चा वापर केला गेलेला आहे.
4. Adverb clause चा वापर करून दिलेले वाक्य complex बनवता येईल. त्या अनुषंगाने पर्याय क्रमांक (3) when evening came योग्य उत्तर येईल.
5. (a) दिलेल्या वाक्याला कोणताही अर्थ नाही म्हणून हे वाक्य अर्थहीन आहे.
- (b) दिलेले वाक्य complex sentence चे आहे कारण त्या वाक्यात adjective clause वापरलेला असून which हे subordinating conjunction वापरलेले आहे.

Note:

Noun clause, adjective clause and adverb clause हे तीनही clauses complex sentence मध्ये येतात.

- (c) हे वाक्य अर्धवट आहे कारण यात complex sentence म्हणून येण्यासाठी subordinating conjunction चा वापर करण्यात आलेला नाही.

- (d) या वाक्यातील perfect past tense चा वापर चुकीचा आहे कारण तेथे simple past tense यायला हवा.

6. पहिल्या वाक्याची रचना complex sentence ची आहे कारण त्याची विभागणी खालील प्रमाणे करता येईल.
A stone हा main clause आहे (subject) That rolls हा adjective clause आहे, जो stone या noun बदल माहिती सांगत आहे. Gathers no mass हा देखील main clause आहे. Adjective clause ची रचना करून complex sentence बनविता येतात. त्या अनुषंगाने पर्याय क्र. (1) बरोबर आहे. बाकीचे पर्याय अर्थहीन आहेत.

7. Too.....to ची रचना ज्या वाक्यात असते ते वाक्य simple sentence चे असते याचे complex sentence मध्ये transformation करताना so.....that ची रचना करावी लागते. पर्याय क्र. (2) हे योग्य complex sentence येईल.

8. (a) दिलेले वाक्य complex sentence आहे कारण ते so that या subordinating conjunction ने जोडलेले आहे.
- (b) दिलेल्या वाक्यात फक्त had हा एक finite verb असून हा simple sentence आहे.
- (c) दिलेले वाक्य complex sentence चे आहे कारण ते which या subordinating conjunction ने जोडलेले आहे.
- (d) दिलेले वाक्य compound sentence आहे कारण ते or या coordinating conjunction ने जोडलेले आहे.

9. Compound sentence मध्ये not only ..... but also चा वापर दोन व्यक्ती, वस्तू किंवा गोष्टींसाठी केला जातो. पहिल्या भिन्न वस्तूच्या आधी not only तर दुसऱ्या भिन्न वस्तूच्या आधी but also चा वापर केला जातो. येथे not only ..... but also चा वापर करून दोन verbs जोडलेली आहेत. त्या अनुषंगाने पर्याय क्र. (3) correct sentence येईल.

10. (a) दिलेले वाक्य simple sentence चे आहे कारण यात is हा एकच finite verb वापरला आहे.
- (b) दिलेले वाक्य complex sentence चे आहे कारण त्यात noun clause असून ते what या subordinating conjunction ने जोडलेले आहे.
- (c) दिलेले वाक्य complex sentence चे आहे कारण त्यात adverb clause असून ते while या subordinating conjunction ने जोडलेले आहे.

11. A poet may easily be pardoned for reasoning ill.
He cannot be pardoned for describing ill.
खोटे युक्तिवाद/तर्क केल्याबद्दल एखाद्या कवीला सहजपणे माफ केले जाऊ शकते. चुकीच्या वर्णनबद्दल त्याला माफ केले जाऊ शकत नाही. दिलेल्या सर्व पर्यायांमध्ये though हा subordinating conjunction वापरण्यात आलेला असून ही सर्व वाक्ये complex sentence ची आहेत परंतु दिलेल्या वाक्याच्या context नुसार फक्त पर्याय (d) हा appropriate complex sentence form आहे.

1. Identify the examples which are not of Adverb clauses of time from the given sentences.

- (a) After the law had been passed this form of crime ceased. (राज्यसेवा 2023)
 (b) Let him be arrested wherever he may be found.
 (c) We eat so that we may live.
 (d) If it rains, we shall stay at home.
 (1) a, b, c only (2) b, c, d only
 (3) a, c, d only (4) a, b, d only

2. Identify the type of clauses underlined in the following sentences. (राज्यसेवा 2023)

1. Whoever thought of that idea is a genius.
 2. I asked her when she would finish writing the book.
 (1) Adverb clause, Noun clause
 (2) Adjective clause, Adverb clause
 (3) Noun clause, Noun clause
 (4) Adverb clause, Adverb clause

3. Fill in the blank. (Combined B 2023)

- That he will be elected the Prime Minister .....
 (1) everyone is expecting (2) everyone expected
 (3) everyone expects (4) is expected by everyone

4. Choose the best option to fill in the blank. (Combined B 2023)

- ..... does not concern me. (Combined B 2023)
 (1) What he has done (2) What has he done
 (3) What did he do (4) What does he do

5. 'Had you been there, we could have fought it out with them.' The underlined clause in the sentence above exemplifies ..... (Combined B 2023)

- (1) Adverb clause of cause
 (2) Adverb clause of condition
 (3) Adverb clause of concession
 (4) Adverb clause of result

6. (a) The doctor advised his patient where he should go for a holiday. (Combined C 2023)

- (b) The judge wondered who had committed the crime.
 (c) It is a pity that you couldn't come.

(d) Although aeroplanes sometimes crash, accidents are rare.

Identify the sentence/s with adverbial clause.

- (1) Only (a) and (c) (2) Only (b) and (d)
 (3) Only (a) and (b) (4) Only (d)

7. Choose the correct replacement for the underlined items: (dPSI 2023)

- The umbrella with a broken handle is mine.
 (1) which had a broken handle
 (2) which has a broken handle
 (3) that having a broken handle
 (4) which having a broken handle

8. Identify the type of clause underlined in the following sentence. (राज्यसेवा - 2022)

- That he is a brave man is admitted by everybody.
 (1) Adverb clause (2) Adjective clause
 (3) Noun clause (4) Adverb clause of manner

9. Although no goals were scored, it was an exciting game. Identify the clause underlined. (राज्यसेवा 2022)

- (1) Noun clause (2) Adjective clause
 (3) Adverb clause (4) Relative clause

10. He asked me how I grow my carrots.

Identify the clause underlined. (राज्यसेवा 2022)

- (1) Noun clause (2) Adverb clause
 (3) Adjective clause (4) Relative clause

11. Identify the type of clause underlined in the following example : (राज्यसेवा 2022)

- e.g. We climbed up a tree in order that we could have a clear view of the procession.
 (1) Adverb clause of Time
 (2) Adverb clause of Reason
 (3) Adverb clause of Result
 (4) Adverb clause of Purpose

12. There was no woman present but wept at the news. (Combined B 2022)

The underlined clause in the sentence above is a/an

- (1) Noun clause (2) Adjective clause
 (3) Adverbial clause (4) Co-ordinate clause

Ans	1 - 2	2 - 3	3 - 4	4 - 1	5 - 4	6 - 4	7 - 2	8 - 3	9 - 3	10 - 1	11 - 4	12 - 2
-----	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	--------	--------	--------

1. (a) After या subordinating conjunction ने जोडलेली वाक्ये adverb clause of time ची असतात.
(b) Wherever या subordinating conjunction ने जोडलेली वाक्ये adverb clause of place ची असतात.
(c) So that या subordinating conjunction ने जोडलेली वाक्ये adverb clause of purpose ची असतात.
(d) If, unless या subordinating conjunctions ने जोडलेली वाक्ये adverb clause of condition ची असतात.

---

2. (1) Whoever thought of that idea हे is या verb चा subject असून हा noun clause as subject of the verb आहे.
(2) When she would finish writing the book हे asked या verb चे object असून हा noun clause as an object of the verb आहे.

---

3. That he will be elected the Prime Minister हे is या verb चा subject असून हा noun clause as subject of the verb आहे. रिकाम्या जागी is expected by everyone येईल.

---

4. दिलेल्या वाक्यामध्ये noun clause as subject of the verb ही रिकामी जागा आहे. त्यामुळे याचा subject शोधताना प्रश्नचिह्नी subject म्हणजेच Wh word नंतर helping verb नसलेला पर्याय क्र. (1) what he has done येईल.

---

5. दिलेल्या वाक्यात inversion ची रचना करण्यात आलेली आहे त्यात wish इच्छा व्यक्त केलेली आहे म्हणून हे वाक्य adverb clause of condition आहे.

---

6. (a) Where he should go for a holiday हे advised या verb चे object असून हा noun clause as an object of the verb आहे.
(b) Who had committed the crime हे wondered या verb चे object असून हा noun clause as an object of the verb आहे.
(c) दिलेले वाक्यात that you couldn't come हा वाक्यातील noun clause असून तो a pity या subject चे complement चे काम करत आहे.
(d) दिलेले वाक्य adverb clause of contrast चे आहे कारण ते although या subordinating conjunction ने जोडलेले आहे.

---

7. The umbrella with a broken handle. हे वाक्य adjective phrase चे असून त्याचे adjective clause मध्ये replacement The umbrella which has a broken handle is mine असे होईल.

---

8. That he is a brave man हे वाक्य is या verb चे subject आहे आणि subject म्हणून येण्याचा अधिकार हा noun चा असतो म्हणून ते वाक्य noun clause as subject of the verb चे आहे.

---

9. दिलेल्या वाक्यातील underlined clause हा adverb clause of contrast आहे कारण ज्या clause मध्ये परस्परविरोधी कल्पना प्रभावीरीत्या मांडल्या जातात तो clause adverb clause of contrast/ supposition /concession असतो. या clause ची सुरुवात although, though, even though, however even if whereas इत्यादी conjunctions वापरून केली जाते.

---

10. दिलेल्या वाक्यात how I grow my carrot हे asked या verb चे object असून हा noun clause as an object of the verb आहे.

---

11. Adverb clause of purpose एखादी क्रिया करण्यामागचा हेतू काय आहे हे दर्शविणारा clause म्हणजेच adverb clause of purpose होय. या clause ची सुरुवात so that, in order that, that, lest या subordinating conjunction ने होते. दिलेले वाक्य हे adverb clause of purpose चे आहे.

---

12. Who not किंवा which not या अर्थाने but हे सुद्धा relative pronoun म्हणून वापरले जाते म्हणजेच ते वाक्य adjective/ relative clause चे असते.
There is no one here but will support you.
There is no one here who will not support you.
ही दोन्ही वाक्ये समान असून दोन्ही वाक्ये adjective / relative clause ची आहेत.

---

13. दिलेल्या वाक्यात who will bell the cat हा sentence मधील noun clause असून is या verb चा complement म्हणून कार्य करित आहे.

---

14. दिलेल्या वाक्यात which has a broken handle हा adjective clause आहे कारण तो umbrella या noun बदल अधिक माहिती सांगत आहे.

---

15. दिलेल्या वाक्यात in case it rains हा underlined clause condition दर्शवित आहे, म्हणून तो adverb clause of condition आहे.

---

16. दिलेल्या वाक्यात how you manage your class हा is या verb चा subject असून noun clause as subject of the verb आहे.

---

17. दिलेल्या वाक्यात whose fur was white and fluffy हा clause lamb या noun बदल माहिती सांगत आहे म्हणून हा adjective clause आहे.

1. **Fill in blank with the most appropriate interjection.**
 .....! I have a brilliant idea. (Forest 2014)
 (1) Ah (2) Aha
 (3) Oh (4) Bravo

---

2. **Identify the part of speech of the Italicised word in the following sentence :** (MES 2014)
Away, away! You scoundrel.
 (1) Adverb (2) Adjective
 (3) Interjection (4) Preposition

---

3. **Find the correct interjection for the blank :**
 .....! I don't say a word of this to anyone.
 (1) Oh (2) O (MES 2012)
 (3) Alas (4) Hush

---

4. **Fill in the blank with appropriate interjection:**
 ..... Thank God! (Clerk Typist 2011)
 (1) bravo (2) what
 (3) oh (4) how

---

5. **What do you call for a word which expresses some sudden feeling.** (STI 2007)
Hmm, I'm not sure this color is perfect for my dress.
 (1) doubt (2) surety
 (3) surprise (4) pleasure

---

6. **Which one of the following interjections indicates sorrow?** (PSI 2001)
 (1) Hello! (2) Alas!
 (3) Oh! (4) What!

---

7. **Read the following sentence and respond.**
 'Wow!' is the interjection and shows surprise.
 (1) true (2) false (ASO 1997)
 (3) can't say (4) none

---

8. **Which one of the following interjections indicate excitement?** (PSI 1991)
 (1) eureka! (2) shoo!
 (3) wow! (4) hi!

---

9. **An interjection is:** (PSI 1988)
 (1) An exclamation which shows thoughts or feelings
 (2) A meaningless string of sounds
 (3) The same as an adjective
 (4) The moment of greatest excitement

10. **Choose the best interjection to fill in the blank.**
 .....! That was a great show. (PSI 1988)
 (1) Wow (2) Oh
 (3) Nope (4) Sure

Self Notes

---

interjection

Ans	1 - 2	2 - 3	3 - 4	4 - 3	5 - 1	6 - 2	7 - 1	8 - 1	9 - 1	10 - 1		
-----	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	--------	--	--

1. Aha हे आश्चर्यदर्शक तर Ah, oh हे शोकदर्शक आणि Bravo हे प्रशंसादर्शक interjection (केवलप्रयोगी अव्यय) आहे. वरील वाक्य आश्चर्यकारक कृती व्यक्त करते, म्हणून Aha हे आश्चर्यदर्शक interjection रिकाम्या जागी येईल.
Aha! I have a brilliant idea.

काही महत्त्वाची interjection खालीलप्रमाणे :

1	Joy (आनंद)	Hurrah!, Hurray!, Ha-Ha!, Hip-Hip-	1. Ha-Ha! I have got my new car. 2. Hurrah! I have got admission in the university.
2	Grief (दुःख)	Alas!, Ah!, Oh!	1. Alas ! She is no more 2. Ah ! My son has failed again. 3. Oh! thank God!
3	Surprise (आश्चर्य)	Oh!, What!, Aha!, Wow!.	1. Oh ! You are here. 2. What ! Is that so? 3. Aha ! I have a brilliant idea. 4. Wow! That was a great show.
4	Appreciation or Approval (प्रशंसा)	Bravo!, Hear-Hear!,	1. Bravo! You have done well. 2. Hear-Hear! Correct answer.
5	Contempt (घृणा/तिरस्कार)	Pooh!, Fie!	1. Pooh! How dirty.
6	Drawing attention (लक्ष केंद्रित करणे)	Look!, Listen!, Behold!	1. Look! Your purse is open. 2. Behold! Let them go first.
7	Calling (आवाज देणे किंवा बोलावणे)	Hello!, Ho! Hey!	1. Hello! Where are you looking at! 2. Hey! What's the matter?
8	Making or becoming silent (गप्प बसणे किंवा करणे)	Hush!, Sh!	1. Hush! Somebody is there. 2. Sh..! Stop talking. 3. Sh..! Don't make noise, it is hospital.
9	Express doubt (शंका व्यक्त करणे, साशंक असणे)	Hmm!.	1. Hmm! I'm not sure this colour is perfect for my dress.

2. Interjection (केवलप्रयोगी अव्यय)ची व्याख्या : भावनांच्या अतिरेकीमुळे व्यक्तीच्या तोंडातून जे अचानक शब्द बाहेर पडतात

त्यांना interjection 'केवलप्रयोगी अव्यये' असे म्हणतात. दिलेल्या वाक्यात भावनेचा उद्गार आहे. म्हणून वरील वाक्यात Away, away हे interjection आहे.

3. Hush - to make (someone) be quiet or stop talking गप्प बसणे किंवा करणे, शांत करणे, चूप या अर्थाने दिलेल्या वाक्यात Hush हे interjection येईल.
Hush! I don't say a word of this to anyone
4. Oh!, What!, Aha! इ. शब्द आश्चर्य व्यक्त करतात म्हणून रिकाम्या जागी वरील वाक्याच्या अर्थानुसार oh या interjection चा वापर होईल. Oh! thank God!
5. अधोरेखित Hmm हा interjection, doubt साशंकता व्यक्त करतो.
6. Alas!, Ah!, Oh! इ. शब्द sorrow, grief दुःख निर्देश करतात.
7. 'Wow!' is the interjection and shows surprise. दिलेले वाक्य true आहे.
8. एखाद्या गोष्टीचा शोध लागल्यानंतर व्यक्त केलेले कुतूहल किंवा आनंदाचे उद्गार दर्शविणारा शब्द म्हणजे eureka ! होय. या वाक्यात excitement दर्शविणारा शब्द eureka ! होय.
9. Interjection (केवलप्रयोगी अव्यय) : भावनांच्या अतिरेकीमुळे व्यक्तीच्या तोंडातून जे अचानक शब्द बाहेर पडतात त्यांना 'केवलप्रयोगी अव्यये' किंवा 'उद्गारवाचक शब्द' असे म्हणतात.
 An interjection is an exclamation which shows thoughts or feelings
10. वरील वाक्यात आश्चर्य व्यक्त होत आहे म्हणून रिकाम्या जागी wow! हे interjection येईल. Wow! That was a great show.

M. J. Shaikh's English Academy

1. Identify the part of speech of the underlined words in the given sentences. (राज्यसेवा 2023)

- I. Soft drinks have a high sugar content.
- II. I was content just to stay at home and read.
- III. He was planning to desert his family and go abroad.
- IV. It hasn't rained in the desert for years.

	I	II	III	IV
(1)	Noun	Adjective	Verb	Noun
(2)	Noun	Verb	Verb	Noun
(3)	Adjective	Adverb	Noun	Verb
(4)	Adverb	Adjective	Noun	Noun

2. The word "run" can have multiple meanings. In which of the following contexts does "run" represent the action of movement on foot? (Combined B 2022)

- (1) "I need to go for a run to stay fit."
- (2) "The water began to run out of the faucet."
- (3) "She runs a successful business."
- (4) "He has a long run ahead of him in the marathon."

3. Identify the functions of the word 'after' in the following sentences. (Combined C 2022)

- (a) They arrived soon after.
  - (b) He takes after his father.
  - (c) After ages shall sing his glory.
  - (d) We went away after they had left.
- (1) adjective, preposition, adverb, conjunction
  - (2) conjunction, adverb, adjective, preposition
  - (3) adverb, preposition, adjective, conjunction
  - (4) adverb, adjective, preposition, conjunction

4. Point out the odd sentence. (Combined B 2020)

- (1) Rainy season is mostly greeted by all the farmers in India.
- (2) Seasonal railway tickets are not available now.
- (3) One must eat the seasonal fruits to be healthy.
- (4) Mohammad Ali was a seasoned boxer.

5. Choose the correct alternative for the underlined words in the following sentences :

- (a) I had a brief look at the report.

- (b) It was my brief to make sure that the facts were set down accurately.
- (c) I was briefed about the incident.
- (d) Introduction was brief and polite.

Answer Options : (Combined B 2019)

- (1) short, instruction, informed, succinct
- (2) scanty, hasty, directed, concise
- (3) little, pointed, directive, lengthy
- (4) compact, advise, updated, instruct

6. Match the following underlined words with their parts of speech. (राज्यसेवा 2018)

- (a) They are men of like (i) Noun
build and stature
- (b) Like as a father pitieth (ii) Verb
his own children
- (c) Children like sweets (iii) Adverb
- (d) We shall not see his like (iv) Adjective
again
- (e) Don't talk like that (v) Preposition

Answer Options :

	(a)	(b)	(c)	(d)	(e)
(1)	iv	iii	ii	i	v
(2)	iii	iv	v	ii	i
(3)	iv	v	i	ii	iii
(4)	ii	i	iv	iii	v

7. Identify the parts of speech of the underlined word:

He is a fast talker. (राज्यसेवा 2017)

I was observing a fast.

Muslims fast during the Ramjan.

She drove fast.

- (1) Adjective, adverb, noun, verb
- (2) Adverb, verb, noun, adjective
- (3) Adjective, noun, verb, adverb
- (4) Adjective, noun, adverb, verb

8. Choose the class of the underlined words.

After he had drunk (I) the whisky, the drunk (II) was very drunk (III) indeed. (STI 2017)

- (a) Adjective (b) Noun
- (c) Verb (d) Adverb

1. I. या वाक्यात content (सामग्री) हा noun आहे.
 II. या वाक्यात content (समाधानी) हा adjective आहे.
 III. या वाक्यात desert (त्याग करणे) हा verb आहे.
 IV. या वाक्यात desert (वाळवंट) हा noun आहे.

---

2. Run या शब्दाचे अनेक अर्थ होतात.
 (1) Run : an act of running on foot : धावणे
 (2) Run : पाण्याचा प्रवाह वेगाने धावत आहे
 (3) Run : या शब्दाचा अर्थ व्यवसाय चालविणे
 (4) Run : a journey by car or train : प्रवास

---

3. (1) या वाक्यात after हा adverb आहे.
 (2) या वाक्यात after हा preposition आहे.
 (3) या वाक्यात after हा adjective आहे.
 (4) या वाक्यात after हा conjunction आहे.

---

4. (1) या वाक्यात season हा noun आहे.
 (2) या वाक्यात seasonal हा related to particular season adjective आहे.
 (3) या वाक्यात seasonal हा particular season संबंधित आहे, तो या वाक्यात adjective आहे.
 (4) या वाक्यात seasoned हा odd sentence आहे कारण seasoned चा अर्थ experienced or skilled असा आहे.

---

5. Parts of speech नुसार वरील वाक्यातील अधोरेखित brief या शब्दाचे योग्य alternatives खालीलप्रमाणे :
 (a) I had a brief look at the report. (Noun)
 Brief - short - थोडक्यात
 (b) It was my brief to make sure that the facts were set down accurately. (Noun)
 Brief - instruction - सूचना
 (c) I was briefed about the incident. (Verb)
 Brief - informed - सूचना/माहिती दिली
 (d) Introduction was brief and polite. (Adjective)
 Brief - succinct - संक्षिप्त, सूत्ररूप, थोडक्यात पण स्पष्ट

---

6. (a) They are men of like build and stature. (Adjective)
 (b) Like as a father pitieth his own children. (Adverb)
 (c) Children like sweets. (Verb)
 (d) We shall not see his like again. (Noun)
 (e) Don't talk like that. (Preposition)

---

7. वरील वाक्यांमध्ये fast हा adjective, noun, verb, adverb ची भूमिका करतो ती खालीलप्रमाणे :
 He is a fast talker. (Adjective)
 वरील वाक्यात fast हा adjective म्हणून आलेला आहे, कारण तो talker या noun बद्दल अधिक माहिती सांगत आहे.

- I was observing a fast. (Noun)
 वरील वाक्यात fast हा noun आहे, कारण वाक्यात a, an (article) हे noun साठी येत असते.
- Muslims fast during the Ramjan. (Verb)
 वरील वाक्यात fast हा verb म्हणून आलेला आहे, कारण तो वाक्यात subject नंतर आलेला आहे आणि subject नंतर येणारा शब्द verb असतो.
- She drove fast. (Adverb)
-
8. (I) या वाक्यात drunk (दारू पिणे) हा verb आहे.
 (II) या वाक्यात drunk (दारूडा) हा noun आहे.
 (III) या वाक्यात drunk (दारू पिऊन झिंगलेला) हा adjective आहे.
-
9. (1) Fast - उपवास (noun)
 (2) Fast - जवळचा, जीवलग (adjective)
 (3) Fast - उपवास करणे (verb)
 (4) Fast - जलद (adverb)
-
10. Well शब्द वाक्यामध्ये वेगवेगळ्या अर्थाने वापरला जाऊ शकतो.
 (1) Well - (विहीर) : Noun
 (2) Well - (वर पृष्ठभागी येणे, आत तरळणे) : Verb
 (3) Well - (चांगल्या रीतीने/प्रकारे, छान, नीट, व्यवस्थित) : Adverb
-
11. (1) He takes after his father. (Preposition)
 या वाक्यात after हा preposition आहे.
 (2) After ages shall sing his glory. (Adjective)
 या वाक्यात after हा adjective आहे.
 (3) We went after they had left. (Conjunction)
 या वाक्यात after हा conjunction आहे.
 (4) They arrived soon after. (Adverb)
 या वाक्यात after हा adverb आहे.
-
12. Fast हा शब्द noun, adjective, verb आणि adverb म्हणून वापरला जातो.
 Better हा शब्द adjective, verb आणि adverb म्हणून वापरला जातो.
 That हा शब्द pronoun, adjective आणि adverb म्हणून वापरला जातो.
-
13. Man या शब्दाचे खालील अर्थ आहेत :
 (a) The human species : मानवी प्रजाती
 (b) Male of the human species : मानवी प्रजातीचा पुरुष
 (c) Adult males of the human species : मानवी प्रजातीचे प्रौढ पुरुष

1. Match the affixes with the words: (राज्यसेवा 2023)

A	B
i. de__	a. cure
ii. __age	b. man
iii. __en	c. duke
iv. arch__	d. throne
v. in__able	e. bond
vi. __hood	f. length

Answer Options :

- (i) (ii) (iii) (iv) (v) (vi)
 (1) (d) (e) (f) (c) (a) (b)
 (2) (a) (b) (f) (d) (e) (c)
 (3) (e) (b) (c) (d) (a) (f)
 (4) (d) (f) (e) (a) (c) (b)

2. Which of the following is the correct noun form of the word 'Destroy'? (Combined B 2023)

- (1) Destructive (2) Destruction
 (3) Destruct (4) Destructing

3. Identify the correct suffix in the word "preference".

- (1) pre - (2) - rence (Combined B 2023)
 (3) - ence (4) None of the above

4. Here is a represent ..... sample.

Select the correct suffix to make the sentence meaningful. (Combined C 2023)

- (1) ..... ible (2) .....able
 (3) .....ation (4) .....ative

5. Which of the following prefixes meaning 'Beyond' correctly matches the root 'Marine'?

- (a) Pan- (b) Supra- (c) Trans- (d) Ultra-

Answer Options: (dASO 2023)

- (1) d only (2) b only (3) a only (4) c only

6. Choose the correct suffix to make a noun form of : durable (dPSI 2023)

- (1) - ity (2) - ness (3) - ism (4) - ment

7. Identify the correct prefix in the word. circumference (राज्यसेवा 2022)

- (1) cir (2) circum
 (3) ference (4) none of these

#8. It would be ..... courteous to ignore her.

Select the correct prefix to make the sentence meaningful. (राज्यसेवा 2022)

- (1) mis - (2) dis - (3) un - (4) de -

9. The word 'Vivo' has a Latin root

The meaning of word 'Vivo' is : (dASO 2022)

- (1) the best / fine (2) Calm / quiet
 (3) Live/vivid (4) Long/strong

10. Which one of the following is a correct option in case of the following word formation:

"Subterfuge" (dASO 2022)

- (1) 'Fuge' is a suffix
 (2) 'Subter' is a prefix
 (3) 'Subterfuge' is a verb
 (4) 'Subterfuge' is an adjective

11. Point out the sentences which are without any prefix or suffix: (dASO 2022)

- (a) Man would live in a cave in the prehistoric age.
 (b) You should not build the marble house on the bank of a river.
 (c) I dislike travelling in an overcrowded bus.
 (d) It is very difficult for an honest man to live in this world.

Answer Options:

- (1) (a) and (b) (2) (b) and (d)
 (3) (a) and (c) (4) (a), (b) and (d)

12. Change the verb 'explore' into a noun by using the appropriate suffix.

Answer Options : (Steno Typist 2022)

- (1) .....ity (2) .....ation
 (3) .....ness (4) .....ism

13. Which one of the following prefixes meaning 'all' correctly befits the word 'voracious'? (राज्यसेवा 2021)

- (a) Mono - (b) Pro - (c) Supra- (d) Omni -

Answer Options :

- (1) Only (b) (2) Only (a) (3) Only (d) (4) Only (c)

14. Identify the words which take the suffix "... ist"

- (a) Hero (b) Attract (c) Flute (d) Loyal

Ans	1 - 1	2 - 2	3 - 3	4 - 4	5 - 1	6 - 1	7 - 2	8 - #	9 - 3	10 - 2	11 - 2	12 - 2	13 - 3	14 - 2
-----	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	--------	--------	--------	--------	--------

1. Affixes वापरून खालील words बनतील.
  - i. dethrone - पदच्युत करणे
  - ii. bondage - बंधन
  - iii. lengthen - लांब करणे
  - iv. archduke - सार्वभौम राजपुत्र
  - v. incurable - असाध्य रोग
  - vi. manhood - पुरुषत्व

---

2. Destroy या verb पासून destruction असा noun तयार होईल.

---

3. दिलेल्या शब्दात (preference) prefer हा मुळ root (शब्द) असून त्याचा suffix- ence आहे.

---

4. Represent या शब्दाला ative हा prefix वापरून नवीन शब्द representative (प्रतिनिधिक, उदाहरण नमुना) तयार होईल.

---

5. Marine या शब्दाला ultra हा prefix जोडला जाऊन नवीन शब्द ultramarine (समुद्रापलीकडचा, गडद निळ्या रंगाचा) तयार होतो.

---

6. Durable या adjective ला ity हा suffix जोडून durability हा noun तयार होतो.

---

7. Circumference या शब्दाचा prefix 'circum' आहे. इतर पर्यायांचे अर्थ लागत नाहीत.

- #8. Courteous - polite, well mannered, humble, modest - विनम्र, सभ्य, शालीन, विवेकी
Discourteous - impolite, ill-mannered, disrespectful, bad mannered, rude - उद्धटपणा, असभ्य, आदर न दाखवणारा
☞ Courteous × Discourteous, discourteous
दिलेल्या रिक्त स्थानी dis किंवा mis असे prefix लावून courteous चे 2 विरुद्धार्थी शब्द तयार होतील, त्यामुळे हा प्रश्न आयोगाने रद्द केलेला आहे.

---

9. Vivo हा Latin root word असून त्याचा अर्थ live/alive/ vivid (जिवंत/ठळक) असा होतो.

---

10. Subterfuge हा noun असून यातील subter हा Latin prefix आहे. Subterfuge - a secret, usually dishonest, way of behaving - गुप्त, प्रायः अनुचित आचरण

---

11. (a) दिलेल्या वाक्यात historic या शब्दाला pre हा prefix जोडलेला आहे.
(b) दिलेल्या वाक्यात कोणत्याही शब्दास prefix किंवा suffix जोडलेला नाही.
(c) दिलेल्या वाक्यात like या शब्दाला dis हा prefix तर travel या शब्दाला ing हा suffix आणि crowd या शब्दाला over हा prefix जोडलेला आहे.
(d) दिलेल्या वाक्यात कोणत्याही शब्दाला prefix किंवा suffix जोडलेला नाही.

---

12. Explore या शब्दाला ation हा suffix जोडल्यावर त्याचे noun बनते. Exploration - research, inventor : शोध, संशोधन

---

13. प्रश्नातील दिलेल्या पर्यायांपैकी Omni या prefix चा वापर होऊन नवीन शब्द omnivorous (सर्वभक्षी, सर्व काही खाणारा) तयार होईल.

---

14. (a) Hero या शब्दाला ism हा suffix जोडून heroism हा noun तयार होतो.
(b) Attract या verb ला tive तसेच ion हा suffix जोडून attractive व attraction असे adjective व noun तयार होईल.
(c) Flute या शब्दाला ist हा suffix जोडून flutist असा noun तयार होईल.
(d) Loyal या adjective ला ist suffix जोडून नवीन शब्द loyalist (स्वामीभक्त) असा noun तयार होतो.

---

15. Dysentery या शब्दातील 'dys' हा Greek prefix आहे.

---

16. Fog या noun पासून adjective तयार करण्यासाठी gy/y हा suffix लागून foggy हा adjective तयार होईल.

---

17. Let आणि human या दोन शब्दांना sub हा prefix योग्य रितीने जोडता येईल. Sublet = rent : पोटभाड्याने देणे.
Subhuman - less than human - अमानवी, असे दोन शब्द तयार होतील, तर इतर पर्यायांबरोबर कोणतेही शब्द तयार होणार नाहीत.

---

18. Slave आणि danger या दोन नामांना en हा प्रत्यय लावल्यानंतर त्यापासून verb तयार होईल. ते पुढीलप्रमाणे :
Enslave - trap, suppress, dominate - गुलाम बनविणे.
Endanger - hazard, jeopardize - धोक्यात आणणे, संकटात घालणे.

---

19. दिलेल्या वाक्यात रिकाम्या जागी Trans हा prefix चा वापर होईल. She was transported with pleasure. ती आनंदाने भारावून गेली होती असा वाक्याचा अर्थ आहे.

---

20. दिलेल्या वाक्यात Omni या prefix चा वापर होऊन omniscient (सर्वज्ञ, सर्व जाणणारा) हा नवीन शब्द तयार होईल.

---

21. (a) दिलेल्या वाक्यात कोणताही suffix किंवा prefix वापरलेला नाही.
(b) दिलेल्या वाक्यात a हा prefix वापरलेला आहे. (asleep)
(c) दिलेल्या वाक्यात कोणताही suffix किंवा prefix वापरलेला नाही.
(d) दिलेल्या वाक्यात कोणताही suffix किंवा prefix वापरलेला नाही.

1. Identify the sentence/s punctuated correctly.

(राज्यसेवा 2023)

- (a) Friends, companions, relatives - all deserted him.
- (b) He asked me whether I had written my exercise.
- (c) O father I hear the sound of guns.
- (d) O Hamlet, speak no more!

- (1) a, b, d   (2) a, b, c, d
- (3) a, c, d   (4) only c

2. Choose the correctly punctuated sentence for the following: (Combined B 2023)

akbar said to tansen will you take me to him

- (a) Akbar said to Tansen, "will you take me to him."
- (b) Akbar said to Tansen, "Will you take me to him?"
- (c) Akbar said to Tansen, "Will you take me to him."
- (d) akbar said to tansen, "Will you take me to him?"

- (1) Only a and c   (2) Only b
- (3) Only c and d   (4) Only d

3. (a) Lucky whines; labour whistles; luck relies

on chance; labour relies on character.

- (b) Friends, Romans, Country men; lend me your ears.
- (c) Alas, that a friend should be false !

Identify the sentence/s punctuated correctly.

(राज्यसेवा 2022)

- (1) Only (a)   (2) Only (b)
- (3) Only (c)   (4) Only (a) and (b)

4. What type of punctuation is; in the given sentence?

"He was an epitome of honesty, efficiency, sincerity, perseverance; and we all respected him."

Answer Options : (Translator 2022)

- (1) ; is semicolon   (2) ; is colon
- (3) ; is hyphen   (4) ; is coma with full stop

5. Choose the sentence with correct punctuation

marks : (राज्यसेवा 2021)

- (a) My brother, gave me a watch, to my sister; a pen.
- (b) My brother gave me a watch; to my sister, a pen.

- (c) My brother; gave me a watch ! to my sister : a pen ?
- (d) My brother gave me, a watch, to my sister a pen.

Answer Options :

- (1) Only (d)   (2) Only (c)
- (3) Only (b)   (4) Only (a)

6. Choose the sentences with correct punctuation

marks : (राज्यसेवा 2021)

- (a) The mother said to her son; 'come into the kitchen. I shall give you something to eat.'
- (b) The mother said to her son, come into the kitchen I shall give you something to eat.
- (c) The mother said to her son come into the kitchen, I shall give you something to eat.
- (d) The mother said to her son, "Come into the kitchen. I shall give you something to eat."

Answer Options :

- (1) Only (c) and (d)   (2) (a), (b) and (c)
- (3) Only (d)   (4) Only (c)

7. Use proper punctuation in the blank space of the following sentence:

I have no money .....therefore I cannot afford a servant.

(Combined B 2021)

- (1) , (comm(a))   (2) : (colon)
- (3) ; (semicolon)   (4) - (hyphen)

8. Identify the sentence/s punctuated correctly.

- (a) The sun having risen; we continued our journey.
- (b) He fought for his ideal earnestly, devotedly and bravely.
- (c) How noble is mercy!
- (d) Alas, that a friend should be false.

Answer Options : (Combined C 2021)

- (1) Only (a) and (b)   (2) Only (b) and (c)
- (3) Only (a) and (c)   (4) Only (d)

9. Point out the sentences which have the correct punctuation and capitals. (dASO 2021)

- (a) The ganges, the jamna, the Krishna and the Kaveri should be connected.

Ans	1 - 1	2 - 2	3 - 1	4 - 1	5 - 3	6 - 3	7 - 3	8 - 2	9 - 4			
-----	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	--	--	--

1. (a) दिलेल्या वाक्यात friends, companions व relatives यांना स्वतंत्र करण्यासाठी comma चा वापर योग्य आहे. Dash - चा वापर to indicate a break in thought (विचारातील खंड दर्शवण्यासाठी) केला जातो. त्यानुसार हे वाक्य बरोबर आहे.
  - (b) दिलेले वाक्य indirect narration चे असून त्यातील conjunction whether तसेच tense चा वापर योग्य आहे.
  - (c) एखाद्याला संबोधित करायचे असेल तर noun नंतर comma चा वापर केला जातो. या वाक्यात O father नंतर comma येईल.
  - (d) दिलेल्या वाक्यात O Hamlet नंतर वापरलेला comma योग्य आहे तसेच शेवटी असलेल्या exclamatory mark सुद्धा योग्य आहे. वाक्यातील Oh हा एक interjection आहे, जो एक feeling व्यक्त करण्यासाठी वापरला जातो. तर speak no more हा imperative sentence आहे, ज्यामध्ये order किंवा request केली जात आहे.
-
2. (a) Double inverted comma मध्ये येणारे पहिले letter हे capital असते व या वाक्यात W हे letter capital पाहिजे तसेच वाक्याच्या शेवटी question mark यायला हवा. हे वाक्य चूक आहे.
  - (b) दिलेले वाक्य direct speech च्या नियमानुसार यात सर्व punctuation marks योग्य रीतीने वापरण्यात आलेली आहेत म्हणून हे वाक्य बरोबर आहे.
  - (c) Double inverted comma मध्ये वाक्य प्रश्नार्थी असल्यामुळे शेवटी question mark पाहिजे. हे वाक्य चूक आहे.
  - (d) Proper noun चे पहिले letter हे नेहमी capital असते. या वाक्यात akbar आणि tansen ही proper nouns आहेत त्या दोघांची पहिले letters capital (Akbar, Tansen) यायला हवीत. हे वाक्य चूक आहे.
-
3. (a) दोन किंवा दोन पेक्षा जास्त स्वतंत्र वाक्य जोडण्यासाठी semi colon (;) वापरतात. यात एकूण चार वाक्ये आलेली असून ती स्वतंत्र आहेत म्हणून वाक्यात वापरला गेलेला semi colon योग्य आहे.
  - (b) Vocative case मध्ये एकापेक्षा अनेक शब्द संबोधनासाठी /जोडण्यासाठी comma चा वापर केला जातो यात countrymen नंतर semi colon ऐवजी comma चा वापर होईल.
  - (c) Alas हे interjection आहे आणि वाक्यात जर एकच interjection word आलेला असेल तर प्रथम आलेल्या शब्दाजवळच exclamatory mark वापरतात, शेवटी वापरत नाहीत. या उलट वाक्यात जर दोन exclamatory expressions आलेले असतील तर प्रथम शब्दाजवळ आणि वाक्याच्या शेवटी देखील exclamatory mark वापरतात.
-
4. दिलेले punctuation mark हे semi colon (;) आहे.
  5. दोन स्वतंत्र वाक्यांना separate करण्यासाठी semi colon चा वापर केला जातो आणि त्यानंतर येणाऱ्या conjunctive adverb (use of adverbs as conjunction) किंवा noun नंतर comma वापरला जातो.
My brother gave me a watch; my sister, a pen. **OR**
My brother gave me a watch; consequently, my sister received a pen हा पर्याय योग्य आहे.
-
6. (a) Direct speech मध्ये single or double inverted comma मध्ये येणारे पहिले letter हे capital असते व speaker नंतर comma येत असतो, semi colon नाही. हे वाक्य चूक आहे.
  - (b) दिलेले वाक्य direct speech च्या नियमानुसार single inverted comma मध्ये येईल, तसेच दोन वाक्यांच्या मध्ये full stop दिलेला नाही म्हणून हे वाक्य चूक आहे.
  - (c) दिलेल्या वाक्यात listener नंतर comma दिलेला नाही तसेच single inverted comma मध्ये येणारे पहिले letter देखील capital देण्यात आलेले नाही आणि दोन वाक्यांमध्ये full stop देखील दिलेला नाही म्हणून हे वाक्य चूक आहे.
  - (d) दिलेल्या वाक्यात direct speech च्या नियमानुसार सर्व punctuation marks योग्य रीतीने वापरण्यात आलेले आहेत म्हणून हे वाक्य बरोबर आहे.
-
7. दोन स्वतंत्र वाक्ये जर conjunctive adverb (therefore) ने जोडली जात असतील तर त्या ठिकाणी semi colon हे punctuation mark वापरले जाते.
-
8. (a) Having + V³ ची वाक्ये ही perfect participle ची असतात ते नेहमी comma वापरून लिहली जातात. हे वाक्य चूक आहे.
  - (b) एकाच वाक्यात दोन पेक्षा जास्त adverbs असतील तर पहिला आणि दुसरा adverb हा comma ने जोडला जातो आणि तिसरा adverb हा and ने जोडला जातो. हे वाक्य बरोबर आहे.
  - (c) दिलेले वाक्य हे exclamatory sentence चे असून वाक्याच्या शेवटी exclamatory mark या punctuation mark चा वापर बरोबर आहे.
  - (d) दिलेल्या वाक्यात दुःख व्यक्त केलेले असून यात Alas या expression नंतर exclamation mark पाहिजे. हे वाक्य चूक आहे.

1. **Fill in the blank with the most appropriate option from the one given below. (Combined B 2023)**
 ..... occurs when a part of something is used to refer to the whole.
 (1) Allegory (2) Apostrophe
 (3) Synecdoche (4) Metonymy

---

2. **Identify the correct figure of speech of the given lines. (Tax Asst 2017)**
 Alone, alone, all, all alone Alone on a wide, wide sea.
 (1) Personification (2) Alliteration
 (3) Apostrophe (4) Irony

---

3. **Point out literal and figurative (metaphoric) meaning of the underlined words from the following sentences. (PSI 2012)**
 (a) I see a love star in the sky.
 (b) You are the star of my life.
 (1) First and second literal meanings.
 (2) Both first and second figurative (metaphoric) meanings.
 (3) First figurative and second literal
 (4) First literal and second figurative.

---

4. **Give a single word for: Commencement of words with the same letter and /or sound. (STI 2012)**
 (1) Repetition (2) Alliteration
 (3) Assonance (4) Imitation

---

5. **Which one of the following is not a figure of speech: (ASO 2011)**
 (1) Metaphor (2) Personification
 (3) Elegy (4) Oxymoron

---

6. **Choose the correct figure of speech:**
 He came, he saw, he conquered. (ASO 2011)
 (1) Epigram (2) Metaphor
 (3) Climax (4) Paradox

---

7. **Which one of the following alternatives is not a 'figure of speech'? (dPSI 2011)**
 (1) simile (2) metaphor
 (3) personality (4) pun

---

8. **I will drink the ocean in a moment. (STI 2010)**
 (1) Epigram (2) Climax
 (3) Metaphor (4) Exaggeration

---

9. **"A lovelier flower on Earth was never sown" has the figure of speech called (STI 2010)**
 (1) Hyperbole (2) Oxymoron
 (3) Metaphor (4) Implied Simile

---

10. **Ministers are pillars of state. (PSI 1991)**
Find the correct figure of speech
 (1) Simile (2) Climax
 (3) Paradox (4) Metaphor

---

11. **Failures are pillars of success. (STI 1991)**
Find the correct figure of speech
 (1) Epigram (2) Metaphor
 (3) Paradox (4) Simile

---

12. **Child is father of man. (PSI 1986)**
Find the correct figure of speech.
 (1) Simile (2) Paradox
 (3) Exaggeration (4) Epigram

---

13. **He looks as cheerful as a rose. (PSI 1986)**
Find the correct figure of speech.
 (1) Simile (2) Metaphor
 (3) Paradox (4) Exaggeration

---

14. **Which figures of speech are employed in this line? (PSI 1984)**
Find the correct figure of speech.
 "O Wild west wind, thou breathe of Autumn's being".
 (1) Personification (2) Alliteration
 (3) Apostrophe (4) Metaphor

M. J. Shaikh's English Academy

Ans	1 - 3	2 - 2	3 - 4	4 - 2	5 - 3	6 - 3	7 - 3	8 - 4	9 - 1	10 - 4	11 - 1	12 - 2	13 - 1	14 - 2
-----	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	--------	--------	--------	--------	--------

1. **Synecdoche** occurs when a part of something is used to refer to the whole.

एखाद्या घटकाचा वापर संपूर्ण समूहाचे प्रतिनिधित्व करण्यासाठी किंवा एखाद्या घटकाचा निर्देश करण्यासाठी वापरला जातो तेव्हा Synecdoche (निर्देशक अलंकार) होतो.

For E.g.

1. Ours hearts are peace.

Heart = 1. Part of the body

2. It indicates all the saints

2. Hands them reach out to the world.

Hands = 1. Part of the body.

2. Workers

3. O Lord ! Provide everybody the bread.

Bread = 1. food

2. livelihood

- (1) **Allegory** (अन्योक्ती अलंकार) :

Allegory is a story or picture with a hidden meaning.

एखाद्या घटनेतील छुपा अर्थ सांगण्यासाठी त्या संदर्भातील एखादे उदाहरण किंवा दाखला दिला जातो अशी जेथे रचना असते, त्याला 'अन्योक्ती/दृष्टांतरूप कथन अलंकार' असे म्हणतात.

- (2) **Apostrophe** (संबोधन अलंकार) :

This figure of speech is used to address somebody who is absent or dead.

जीवित नसलेल्या गोष्टींचे जेव्हा जिवंत असल्यासारखे वर्णन जेथे केले जाते तेथे संबोधन हा अलंकार होतो.

- (4) **Metonymy** (अजहल्लक्षणा अलंकार) :

It is a substitution of a name.

एखाद्या गोष्टीला सामान्यतः तिच्याशी संबंधित असणाऱ्या घटकाचे नाव देणे म्हणजेच अजहल्लक्षणा अलंकार होय.

For E.g.

I have read Shakespeare.

साहित्यासाठी Shakespeare हा शब्दप्रयोग केला आहे.

2. A letter sound or sound of the first letter is repeated.

एखाद्या वाक्यात किंवा कवितेच्या चरणात एकाच अक्षराची पुनरावृत्ती होऊन त्यातील लयामुळे जेव्हा त्याला सौंदर्य प्राप्त होते, तेव्हा Alliteration (अनुप्रास) हा अलंकार होतो.

For e.g.

The wild west wind. वरील वाक्यात 'W' या अक्षराच्या ध्वनीची पुनरावृत्ती झाली आहे.

Alone, alone, all, all alone Alone on a wide, wide sea. दिलेले वाक्य alliteration अलंकाराचे आहे.

3. Literal meaning म्हणजे शाब्दिक अर्थ होय म्हणजेच शब्दकोषात (dictionary) जो अर्थ दिलेला आहे तो अर्थ होय. तर figurative (metaphoric) meaning म्हणजे रूपकात्मक/अलंकारप्रचुर/अलंकारीक अर्थ होय, पर्याय (a) मध्ये star चा literal meanings तारा आहे. तर पर्याय (b) मध्ये star चा अर्थ figurative (metaphoric) meaning म्हणजे आयुष्यातील महत्त्वाची प्रमुख किंवा उत्कृष्ट व्यक्ती असा होतो.

4. Alliteration (अनुप्रास अलंकार) : एखाद्या वाक्यात किंवा कवितेच्या चरणात एकाच अक्षराची पुनरावृत्ती होऊन त्यातील लयामुळे जेव्हा त्याला सौंदर्य प्राप्त होते, तेव्हा Alliteration हा अलंकार होतो. A letter sound or sound of the first letter is repeated.

5. (1) Metaphor - रूपक अलंकार
(2) Personification - चेतनागुणोक्ती अलंकार
(3) Elegy - शोकगीत, विशेषतः एखाद्या व्यक्तीच्या मृत्यूबाबत शोक व्यक्त करणारी कविता किंवा गाणे, विलापिका
(4) Oxymoron/paradox - विरोधाभास अलंकार

6. जेव्हा अलंकारामध्ये वाक्यातील रचना ही त्याच्या महत्त्व, कल्पना, चढत्या क्रमानुसार मांडलेल्या असतात त्यावेळेस Climax (रसोत्कर्ष) अलंकार होतो. दिलेली वाक्ये Climax या figures of speech चे उदाहरण आहे.

7. (1) **Simile** (उपमा अलंकार) : a word or phrase that compares something to something else, using the words 'like' or 'as' - जेव्हा एखादी व्यक्ती वा वस्तूच्या गुणाची तुलना दुसऱ्या व्यक्ती वा वस्तूशी केली जाते तेव्हा Simile हा अलंकार होतो. उपमा अलंकारामध्ये as, like, as ..... as असे शब्द वापरले जातात.

For E.g.

1. I was wandering like a cloud.

2. It is as clear as crystal.

3. Suresh is as strong as Ramesh.

- (2) **Metaphor** (रूपक अलंकार) : a word or phrase that is used in an imaginative way to show that somebody/something has the same qualities as another thing.

1. **Fill in the blank.** (Combined C 2023)

Many people are painting .....

- (1) white their houses these days
- (2) these days white their houses
- (3) their houses white these days
- (4) their houses these days white

2. **Choose the correct sequencing of the following sentence:** (Combined C 2023)

The students are

- (a) with the help (b) for last two hours
- (c) of the teacher (d) solving the questions

Answer Options :

- (1) (d), (c), (a), (b) (2) (d) (a), (c), (b)
- (3) (d), (a), (b), (c) (4) (d), (b), (c), (a)

3. Louis Braille / sense of sight / all / had lost /age of five / by the

Which of the following statements is in correct

order? (राज्यसेवा 2021)

- (1) Louis Braille had lost at the age of five sense of all sight.
- (2) Louis Braille had at the age of five lost all sense of sight.
- (3) At the age of five, Louis Braille had lost all sense of sight.
- (4) Louis Braille had lost at the age of five all sense of sight.

4. White are painting many people these days

- (a) (b) (c) (d)
- there houses
- (e)

Choose the correct order of words to make the sentence meaningful. (Combined C 2021)

- (1) (b) (c) (e) (a) (d)
- (2) (d) (a) (b) (c) (e)
- (3) (e) (c) (b) (d) (a)
- (4) (c) (a) (b) (d) (e)

5. **Parts of the following sentence are jumbled up.**

Rearrange them to make a grammatically correct as well as meaningful sentence.

Telephone directories from replaced pages are missing which must be (ASO 2017)

- (1) Telephone directories which are from missing pages must be replaced
- (2) Missing pages which are replaced from telephone directories must be
- (3) Telephone directories from which pages are missing must be replaced
- (4) Telephone directories which are missing from pages must be replaced

6. **Following words are given in a jumbled form.**

Identify the correct alternative forming a

meaningful sentence. (PSI 2017)

- An advanced soul - P
- I met - Q
- In America - R
- At a certain university - S

Answer Options:

- (1) SRQP (2) QPSR
- (3) PQRS (4) QRPS

7. **Pick out the most correct order in the following**

sentence (Forest 2017)

- (a) the unchecked population growth
- (b) that we have made since independence
- (c) may exploding
- (d) numbers
- (e) it is the problem of growing
- (f) in my view

Answer Options :

- (1) f, a, d, c, e, b (2) e, d, c, b, a, f
- (3) f, e, c, d, a, b (4) None of the above

8. **Arrange the following sentences in proper**

sequence. (Tax Asst 2017)

- (a) He gives raw materials for many industries.
- (b) If the agriculture fails, the industry fails and the whole national economy collapses.

Ans	1 - 3	2 - 2	3 - 3	4 - 1	5 - 3	6 - 1	7 - 3	8 - 3				
-----	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	--	--	--	--

SAMPLE

SECTION - II

VOCABULARY

1. Find out the correct synonym for 'Vintage',
'Sacrosant' (राज्यसेवा - 2023)

- (1) classic, sacred (2) alcoholic, decent
(3) disease, unholy (4) spoiled, modern

Explanation :

Vintage - classic, antique, superior, retro, quaint
: मौल्यवान, उत्कृष्ट, प्राचीन, पुरातन

Sacrosant - holy, sacred, hallowed, inviolable : पूज्य, पवित्र

(1) **Classic** - excelsior, glorious, vintage, iconic, superior : उत्कृष्ट, श्रेष्ठ

Sacred - holy, pure, pious, sanctify : पवित्र

(2) **Alcoholic** - drunkard, bibulous, boozier, inebriate
: मद्यपी, खूप दारू प्यालेला, नशेत असलेला

Decent - honest, proper, suitable, respectable : सभ्य, शालीन, उचित, योग्य

(3) **Disease** - ailment, sickness, illness : आजार

Unholy - irreligious, blasphemous, sacrilegious, profane, impious, sinful : धर्महीन, अपवित्र, धर्मनिंदक

(4) **Spoil** - impair, aggravate, rotten, tainted, ruin : खराब करणे, बिघडविणे

Modern - contemporary, current, latest, new, fashionable : आधुनिक, नवीन, अद्ययावत पद्धतीचा

2. Find the correct synonym for the word, "Tranquil".
(Combined C 2023)

- (1) Agitated (2) Angry
(3) Quiet (4) Disturbed

Explanation :

Tranquil - quiet, placid, calm, serene, still, peaceful : शांत, निश्चल

(1) **Agitate** - upset, disturbed, disrupt, angry : व्यग्र, उत्तेजित, संतप्त, अस्वस्थ

Tranquil या शब्दाचा synonym योग्य पर्याय क्र. (3) Quiet आहे.

3. Choose the correct meaning of the underlined word in the sentence given below : (Combined C 2023)

The staff members are conversant with the issues.

- (1) Frosty (2) Unfriendly
(3) Unknown (4) Familiar

Explanation :

Conversant - familiar, acquainted, well-informed
: परिचित, निष्णात

(1) **Frosty** - cold, frozen, chilly : शीत, गोठलेला

(2) **Unfriendly** - distant, aloof : मैत्रीहीन, ऐक्यहीन

(3) **Unknown** - unexplored, unrecognized, strange : अज्ञात, अपरिचित, माहीत नसलेला

4. Match the following pairs with the correct meaning:

- (a) Ignorant (i) Stubborn
(b) Imminent (ii) Uniformed
(c) Obstinate (iii) Wise
(d) Prudent (iv) Approaching

Answer Options : (Combined C 2023)

- (1) (a) - (ii), (b) - (iv), (c) - (i), (d) - (iii)
(2) (a) - (iii), (b) - (iv), (c) - (i), (d) - (ii)
(3) (a) - (ii), (b) - (iii), (c) - (i), (d) - (iv)
(4) (a) - (ii), (b) - (i), (c) - (iii), (d) - (iv)

Explanation :

(a) **Ignorant** - uninformed, uneducated, illiterate, unaware : अज्ञानी, काही न शिकलेला

(b) **Imminent** - approaching, impending, proximate, forthcoming : जवळ येवून ठेपलेला

(c) **Obstinate** - stubborn, headstrong, recalcitrant, adamant, tenacious : हट्टी, दुराग्रही, दृढ

(d) **Prudent** - wise, judicious, sagacious, sensible, cautious : विवेकी, शहाणा, बुद्धिमान, सावध

5. Living things are divided into three categories.

Select the correct meaning of the underlined in the respective context. (dASO 2023)

Answer Options :

- (1) Separated (2) Classified
(3) Dissected (4) Estranged

Explanation :

Divide into - classified, split, segment : विभागणी, वर्गीकरण

(1) **Separate** - segregate, detach, divide, partition : विभक्त, वेगळा

(2) **Classified** - divide or organize, categorized, sorted : विभागणी किंवा वर्गीकरण करणे

Ans	1 - 1	2 - 3	3 - 4	4 - 1	5 - 2				
-----	-------	-------	-------	-------	-------	--	--	--	--

(3) **Fertilize** - a substance (such as manure or a chemical mixture) used to make soil more fertile
: सुपीकता, खत, सुपीक करणे

92. **Select from the alternative the word that conveys the same meaning as the word given in capital.**
VENIAL (राज्यसेवा 2016)

(1) contagious (2) filthy (3) worthless (4) excusable

Explanation :

Venial - excusable, forgivable, pardonable, justifiable
: क्षम्य, क्षमा करण्यास योग्य

(1) **Contagious** - transmittable, communicable, viral infectious, catchy : संसर्गजन्य, स्पर्शाने पसरणारा, सांसर्गिक

(2) **Filthy** - dirty, grubby, muddy : घाणेरडा, मळलेला

(3) **Worthless** - valueless, useless, insignificant : निरुपयोगी

(4) **Excusable** - forgivable, pardonable, venial : क्षम्य, क्षमा करण्यास योग्य

93. The school was important to the community.
Pick out the correct meaning of the word underlined in the given context. (राज्यसेवा 2016)

(1) significant (2) main (3) valuable (4) critical

Explanation :

Important - valuable, substantial, significant : मुख्य, महत्त्वाचा, सर्वात महत्त्वाचा,

(1) **Significant** - meaningful, considerable, notable, vital : सूचक, अर्थपूर्ण, महत्त्वाचे, सार्थ

(2) **Main** - primary, vital, major, principal : मुख्य, प्रमुख, सर्वात महत्त्वाचा

(4) **Critical** - serious, crucial : गंभीर, महत्त्वाचा

Note : वाक्याच्या context नुसार valuable हे उत्तर राहिल.

94. **Give synonym of the following word :** Counterfeit
(1) counterpart (2) forged (राज्यसेवा 2016)
(3) courageous (4) fine

Explanation :

Counterfeit - forged, fictitious, fake : बनावट, नकली

(1) **Counterpart** - equivalent, duplicate, equal, homolog - प्रतिरूप, दुसऱ्या वस्तूशी बरोबर जुळणारी वस्तू किंवा व्यक्ती, इतर दुसऱ्या व्यक्तीसारखी दिसणारी व्यक्ती

(3) **Courageous** - brave, fearless, heroic, intrepid : धीट, निर्भय, शूर

(4) **Fine** - penalty, excellent, elegant, great : दंड, उत्तम, आकर्षक, योग्यप्रकारे

95. **Identify the correct meaning of the word printed in capitals.** (ASO 2016)

The report OBFUSCATES the principal points.

(1) Release (2) Confuse (3) Reveal (4) Reopen

Explanation :

Obfuscates - difficult to understand, obscure, unclear, bewilder, confuse : अस्पष्ट, समजण्यास कठीण, गोंधळ

(1) **Release** - free, acquit, discharge : सोडणे, मुक्त करणे

(2) **Confuse** - bewilder, baffle, puzzle, mistify : गोंधळ, गोंधळात पाडणे/टाकणे

(3) **Reveal** - divulge, display, uncover, disclose : प्रकट करणे, उघड करणे, प्रदर्शित करणे

96. **Choose the word or phrase that conveys more or less the same meaning as the word underlined.**

The Doctor prescribed a therapeutic diet.

(1) light (2) balanced (ASO 2016)

(3) with low fat (4) curative

Explanation :

Therapeutic - healing, curative, curing, remedial
: उपचारात्मक रोगनिवारक

(2) **Balanced** - steady, stabilize, poise, level : संतुलित, समप्रमाणात, समतोल

97. **Match the pairs :** (ASO 2016)

I	II
(a) Modest	(i) Stamina
(b) Lucid	(ii) Cheerful
(c) Mettle	(iii) Humble
(d) Jubilant	(iv) Rational

Answer Options :

(a)	(b)	(c)	(d)
(1) i	iii	iv	i
(2) iii	iv	i	ii
(3) iv	i	iii	ii
(4) ii	iii	i	iv

Explanation :

(a) **Modest** - humble, reserved, demure, reserved : विनयशील, विनम्र, लाजाळू

(b) **Lucid** - rational, clear, distinct, obvious, vivid : सुबोध, समजस्य, तर्कसंगत, स्पष्ट

(c) **Mettle** - stamina, ability, potency, strength : धमक, धैर्य, ताकद, तेज, कुवत, दणकटपणा

(d) **Jubilant** - cheerful, gay, happy, rejoicing : प्रफुल्लित, हर्षोन्मादक, आनंददायक

Ans	92 - 4	93 - 3	94 - 2	95 - 2	96 - 4	97 - 2			
-----	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--	--	--

- (1) **Ability** - capability, capacity, skill, competence : योग्यता, सामर्थ्य, कर्तृत्व
- (2) **Efficiency** - productivity, effectiveness, efficacy, proficiency : कार्यक्षमता, कर्तृत्व, उत्पादकता
- (3) **Compensation** - reparation, reimbursement, recompense : नुकसान भरपाई, क्षतीपूर्ती

172. It is advisable to write your cheques with ..... ink.

Choose the correct option to fill in the blank :

- (1) invisible (2) indelible (dSTI 2012)
 (3) intelligible (4) delible

Explanation :

- (1) **Invisible** - that cannot be seen, unseen, secret : अदृश्य, न दिसणारा
- (2) **Indelible** - that cannot be removed or washed out : काढता किंवा पुसून टाकता न येणारा.
- (3) **Intelligible** - comprehensible, understandable, clear, lucid : समजण्यास सोपा, सुबोध, सुगम
- (4) **Delible** - capable of being deleted : खोडता येणारे, पुसता येणारे

173. Old Hindi movies were often great hits because of memorable lyrics. (dSTI 2012)

The underlined word can be understood to mean:

- (1) limericks (2) songs (3) graffiti (4) speeches

Explanation :

Lyrics - songs, melody : गाण्यातील शब्द, गीताचे बोल

- (1) **Limericks** - a humorous five-line poem with a rhyme scheme : पाच ओळींची विनोदी कविता
- (2) **Graffiti** - pictures or writing on a wall etc. in a public place : भित्तिचित्र, भित्तिलेख

174. The word 'Ursine' can be connected to which of the following animals ? (dSTI 2012)

- (a) Ostrich (b) Koala bear (c) Black bear (d) Ass

Answer Options :

- (1) (b) only (2) (b) and (c)
 (3) (a) and (c) (4) (a) and (d)

Explanation :

Ursine is related - to or characteristic of Koala bear : अस्वलासारखा दिसणारा छोटा प्राणी

Note :

Koala bear, is an arboreal herbivorous marsupial native to Australia : कोआला अस्वल, एक शाकाहारी प्राणी - (मूळचा ऑस्ट्रेलियन) ऑस्ट्रेलिया देशात आढळणारा

175. The word 'laudable' can also be expressed as: (Choose the correct options) (dSTI 2012)

- (a) reprehensible (b) praiseworthy
 (c) commendable (d) admirable

Answer Options :

- (1) (a), (b) and (c) (2) (b), (c) and (d)
 (3) (c), (d) and (a) (4) (d), (a) and (b)

Explanation :

Laudable - praiseworthy, commendable, admirable, deserving condemnation : कौतुकास्पद, प्रशंसनीय

- (a) **Reprehensible** - blameworthy, odious, guilty, deplorable, culpable : निंदनीय, नैतिकदृष्ट्या अयोग्य

176. Suggest a synonym for the underlined word and choose the correct alternative. (MES 2012)

Bruce Lee was Adept in Martial Arts.

- (1) adopt (2) adapt (3) proficient (4) eminent

Explanation :

Adept - proficient, expert, skilful, adroit : कुशल, प्रवीण, निष्णांत, पारंगत

- (1) **Adopt** - to take a child of other parents legally as your own child, approve, embrace : दत्तक घेणे, स्वीकारणे, अंगीकार करणे
- (2) **Adapt** - modify, alter, to change, to adjust : अनुकूल करणे, जुळेल किंवा सोयीचा करून घेणे
- (4) **Eminent** - prominent, renowned, illustrious, well known : ख्यातनाम, विख्यात, प्रसिद्ध, सुप्रसिद्ध

177. What does it mean : (MES 2012)

The poem was too difficult for me to understand.

- (a) I don't understand the poem.
 (b) The poem was very difficult.
 (c) The poem was too hard.
 (d) I could not understand the poem.

Answer Options :

Which of the above is/are correct?

- (1) a and b only (2) b and d only
 (3) a only (4) c only

Explanation :

दिलेल्या पर्यायांपैकी वाक्याच्या अर्थानुसार (a) I don't understand the poem. आणि (b) The poem was very difficult असा अर्थ येतो.

178. Select the incorrect synonym pair from the following : (Agri 2012)

- (1) relinquish / abandon (2) humiliate / disgrace

Ans	172 - 2	173 - 2	174 - 1	175 - 2	176 - 3	177 - 1	178 - 4		
-----	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	--	--

1. The story centres on the tempestuous relationship between a father and his three daughters.

Select the correct antonym for the underlined.

(राज्यसेवा 2023)

- (1) Lively (2) Exciting
(3) Frenzied (4) Placid

Explanation :

Tempestuous - turbulent, violent, stormy, agitated : वादळी, उग्र, अशांत

- (1) **Lively** - animated, energetic, sprightly, dynamic, vigorous : सजीव, चल, चैतन्यशील, उत्साहपूर्ण
(2) **Exciting** - thrilling, stirring, rousing : रोमहर्षक, उत्तेजक, चित्तवेधक
(3) **Frenzied** - wild and out of control, feverish, hectic : उन्माद, थरारक, उन्मादक
(4) **Placid** - calm, peaceful, tranquil, serene : शांत, सौम्य, अक्षुब्ध

2. Find the correct antonym for 'Ostentatious'

(राज्यसेवा 2023)

- (1) not resonant (2) pompous
(3) loud (4) not eager

Explanation :

Ostentatious - conspicuous, flamboyant, pompous, flashy, showy : दिखाऊ, भपकेबाज, दिखावा करणारा

- (1) **Not resonant** - lacking a tendency to reverberate, dull, muted, modest, plain, simple : प्रतिध्वनी करण्याची प्रवृत्ती नसणे, नम्र, निस्तेज, निरस, साधा/सरळ
(2) **Pompous** - boastful : दिखावा करणारा
(3) **Loud** - boisterous, booming, noisy : उद्दाम, गोंगाट
(4) **Not eager** - reluctant, unwilling, indifferent, apathetic : अनिच्छुक, उदासीन

3. Choose the one word which is closest to the opposite in meaning of the underlined word in the given sentence: (Combined B 2023)

"There was no altruistic motive that prompted him."

- (1) Inhuman (2) Selfish
(3) Wicked (4) Brutal

Explanation :

Altruistic - beneficent, benevolent, charitable, selfless, philanthropic : परोपकारी, लोककल्याणकारी

- (1) **Inhuman** - barbaric, wild, brutal, cruel : रानटी, अमानवी, असंस्कृत
(2) **Selfish** - egoist, self-centred, self-concerned : स्वार्थी, आपमतलबी
(3) **Wicked** - evil, sinful, immoral, vile, vicious : दुष्ट, अनैतिक, वाईट, पापी
(4) **Brutal** - savage, cruel, harsh : क्रूर

4. Match the words in column 'A' with their opposite meanings in column 'B'.

(A)	(B)
(A) Fickle	(i) Ferocious
(B) Frugal	(ii) Extravagant
(C) Loyal	(iii) Constant
(D) Gentle	(iv) Treacherous

Answer Options :

(Combined B 2023)

- (1) A - iv, B - ii, C - i, D - iii
(2) A - iii, B - i, C - ii, D - iv
(3) A - iii, B - ii, C - iv, D - i
(4) A - iii, B - ii, C - i, D - iv

Explanation :

- (A) **Fickle** - capricious, changeable, variable, volatile : चंचल, अस्थिर
(B) **Frugal** - thrifty, economical, sparing, provident saving : काटकसरीचा, दूरदर्शी, किफायतशीर
(C) **Loyal** - faithful, devoted, reliable, dedicated : एकनिष्ठ, त्यागी
(D) **Gentle** - affable, mild, kind, tender, benign : दयाळू आणि शांत
(iii) **Constant** - fixed, stable, quiescent, unchanging, steady : स्थिर, न वाहणारे
(ii) **Extravagant** - excessive, wasteful, improvident, lavish, spendthrift : उधळ्या, खर्चिक, अदूरदर्शी
(iv) **Treacherous** - perilous, unfaithful, deceptive, deceitful : विश्वासघातकी, धूर्त, भामटा
(i) **Ferocious** - fierce, savage, brutal, barbarous, untamed : क्रूर, निष्ठूर, निर्दयी

(c) **Foolish** - silly, ridiculous, absurd, foolish : मूर्ख, हास्यास्पद

39. Choose the prefixes expressing opposite meaning.

- (a) DIS_ (b) ANTE_ (PSI 2017)
(c) EM_ (d) IN_

Answer Options :

- (1) a and b only (2) a and d only
(3) a, b and c only (4) b only

Explanation :

दिलेल्या पर्यायांमध्ये a (DIS) आणि d (IN) हे दोन prefixes expressing opposite meaning आहेत.

40. He is a very diligent young man, you won't find him wasting his time. (PSI 2017)

Select the word which is opposite in meaning of the word underlined.

- (1) brilliant (2) idle
(3) curious (4) inattentive

Explanation :

Diligent - industrious, assiduous, sedulous, hard working : मेहनती, कष्टाळू

- (1) **Brilliant** - bright, blazing, glorious : हुशार, तेजस्वी
(2) **Idle** - lazy, indolent, slothful, sluggish : आळशी, सुस्त, निष्क्रिय
(3) **Curious** - inquisitive, eager, keen : जिज्ञासू, उत्सुक
(4) **Inattentive** - careless, negligent, preoccupied, reckless : बेसावध, दुर्लक्ष करणारा

41. Which of the following prefixes are used in formation of antonyms? (STI 2017)

- (a) in ..... (b) dis .....
(c) a ..... (d) pan .....

Answer Options :

- (1) Only a, b and c (2) Only b, c and d
(3) Only a, c and d (4) a, b, c and d

Explanation :

दिलेल्या पर्यायांमध्ये a (in) b (dis) आणि c (a) हे तीन prefixes formation of antonyms म्हणून वापरले जातात.

42. He is very rigid in his attitude. If he wants his work done, he ought to be ..... and ready to make adjustment. Select the correct alternative which is the appropriate antonym of the underlined word and complete the sentence. (STI 2017)

- (1) joyful (2) clam
(3) modest (4) flexible

Explanation :

Rigid - stiff, firm, unyielding, inflexible, adamant : कठोर, अलवचिक, अपरिवर्तनशील

- (1) **Joyful** - delighted, pleasing, satisfying, pleased : आनंददायी, आनंदी, मोहक, प्रसन्न
(2) **Clam** - quiet, peace, calm, hush, silent : शांत, स्थिर
(3) **Modest** - polite, courteous, shy, humble : नम्र, विनयशील
(4) **Flexible** - ductile, malleable, bendable, pliable, supple : लवचिक, परिवर्तनशील

43. He has a passion for indigenous goods.

Select the alternative which is closest to the opposite in meaning of the underlined word. (dASO 2017)

- (1) Native (2) Foreign (3) Cheap (4) Simple

Explanation :

Indigenous - native, akin, indigenous, natural, local : स्वदेशी देशी, स्थानिक, मूळ रहिवासी

- (2) **Foreign** - overseas, extrinsic, alien, immigrant : विदेशी, परदेशी
(3) **Cheap** - inexpensive, moderate : स्वस्त
(4) **Simple** - plain, clear : साधे, स्पष्ट

44. Which of the following pairs of antonyms is

incorrect : (Tax Asst 2017)

- (a) Accept × Reject (b) Bloom × Fade
(c) Defend × Suspend (d) Progress × Regress

Answer Options :

- (1) (a) only (2) (a) and (b)
(3) (c) only (4) (c) and (d)

Explanation :

(a) **Accept** - agree, receive, accede, acquire, take : स्वीकारणे, सहमत होणे

Reject - deny, decline, flotsam, discard, refuse : नाकारणे, टाळणे, नामंजूर करणे

(b) **Bloom** - blossom, thrive, flower, burgeon : बहरणे
Fade - vanish, disappear, dim, wane, dwindle : कोमजणे, फिकट

(c) **Defend** - protect, preserve, guard, fortify : बचाव/रक्षण/जतन करणे

Suspend - defer, dealy, put off, drape, postpone : स्थगिती, निलंबित

(d) **Progress** - development, growth, improve : प्रगती
Regress - revert, retrogress, degenerate, relapse, backslide : मागे जाणे, अवनती होणे

1. Fill in the blanks with appropriate words.

- I. litter   II. litre   (राज्यसेवा 2023)
 III. patrol   IV. petrol
 (a) About 2% of fast-food packaging ends up as.....
 (b) I'm a bit low on.....
 (c) Guards..... the area at night.
 (d) The tax increase will add 4p to a.....of petrol.

Answer Options :

- (a)   (b)   (c)   (d)
 (1) I   IV   III   II
 (2) II   III   IV   I
 (3) IV   I   III   II
 (4) III   IV   II   I

Explanation :

- (1) **Litter** - waste/garbage, scrap : केर-कचरा, भंगार
 (2) **Litre** - a measure of liquid : द्रवपदार्थ मोजण्याचे माप
 (3) **Patrol** - to go round to keep a watch : पहारा देणे, गस्त घालणे
 (4) **Petrol** - oil, fuel : पेट्रोल (इंधन)
 (a) About 2% of fast-food packaging ends up as litter.
 (b) I'm a bit low on petrol.
 (c) Guards patrol the area at night.
 (d) The tax increase will add 4p to a litre of petrol.

2. Fill in the blanks to make a meaningful sentences.

- (a) Dhirubhai Ambani..... (राज्यसेवा 2023)
 (b) Bimal Roy was ..... film maker
 (c) I was saved from.....danger.
 (1) magnate, an eminent, an imminent
 (2) a magnet, an imminent, an eminent
 (3) an eminent, a magnate, an imminent
 (4) an eminent, an imminent, a magnet

Explanation :

Magnate - a person who is rich, powerful & successful, especially in business : श्रीमंत, उद्योगपती
Eminent - famous and important, well-known : प्रसिद्ध /नामांकीत व्यक्ती, ख्यातनाम
Imminent - approaching, certain to happen very soon : जवळ येऊन ठेपलेली/तोंडाशी आलेली गोष्ट/घटना, आसन्न

- (a) Dhirubhai Ambani magnate.
 (b) Bimal Roy was an eminent film maker
 (c) I was saved from an imminent danger.

3. The ship has its complement of 150 passengers.

The underlined word in the above sentence means (राज्यसेवा 2023)

- (1) Support   (2) Full amount
 (3) Supplement   (4) Best wishes

Explanation :

Complement - full amount, the total number that makes a group complete, addition : एखादा गट/वर्ग पूर्ण करणारी एकूण संख्या, गणसंख्या, पूरक

Compliment - praise, appreciate : प्रशंसा, प्रशंसा करणे

4. Find out the meaning of the words underlined in the given sentences: (Combined B 2023)

- (a) Urban employment is a major problem.
 (b) He is the soul of urbanity and wit.
 (1) a - In cities   b - Sophistication
 (2) a - Corporate   b - Wisdom
 (3) a - Industrial   b - Comedy
 (4) a - In banks   b - Fashion

Explanation :

Urban - connected with a town or city : शहरी, नागरी
Urbanity - sophistication, elegance, suavity : सभ्यता, शिष्टाचार

5. Choose the meaning of the words underlined in the following sentences: (Combined B 2023)

- (a) The villagers may be coarse in their looks but they are very innocent at heart.
 (b) The river appears to be changing its course.
 (1) a - Poor   b - Water
 (2) a - Pleasant   b - Subject
 (3) a - Beautiful   b - Subject
 (4) a - Rough   b - Direction

Explanation :

Coarse - rough, crude, harsh, grating, unrefined : ओबडधोबड, गावंढळ

Course - direction, path, syllabus of subject : दिशा अभ्यासक्रम

Ans	1 - 1	2 - 1	3 - 2	4 - 1	5 - 4				
-----	-------	-------	-------	-------	-------	--	--	--	--

1. Find out the meaning of the word underlined in the following sentences : (Combined C 2023)

- (a) She is forever interrupting the conversation.
- (b) She has left him forever.

Answer Options :

- (1) (a) Previously (b) Currently
- (2) (a) Officially (b) Previously
- (3) (a) endlessly (b) Permanently
- (4) (a) Permanently (b) endlessly

Explanation :

Forever - always, endlessly, constantly : नेहमी, सतत

Forever - permanently, lasting : कायमचे

2. Choose the meanings of the word given in capitals in the given sentence (base form).

The vegetables were planted in neat ROWS.

- (a) A serious disagreement/argument
- (b) A loud unpleasant noise
- (c) To move a boat through water
- (d) A number of objects arranged in a line

Answer Options : (राज्यसेवा 2021)

- (1) Only (a) (2) (a) and (b)
- (3) Only (b) and (c) (4) Only (d)

Explanation :

Row - (राऊ) - a noisy acrimonious quarrel/argument : भांडणे, वादावादी/खडाजंगी करणे.

Row - (रो) - column, a number of objects arranged in a line : ओळ, पंक्ती

Row - (रो) - a loud unpleasant noise : गोंगाट

Row - (रो) - travel by boat with rowing : बोटीत किंवा नौकेत बसवून वलहवून नेणे

- 3. (a) She had an edge in her voice.
- (b) They have an edge over their rivals.

Identify the meaning of the underlined words in their respective contexts. (राज्यसेवा 2021)

- (1) (a) margin (b) bite
- (2) (a) advantage (b) sharpness
- (3) (a) bounds (b) severity
- (4) (a) sharpness (b) advantage

Explanation :

Edge - sharpness : तीक्ष्णता

Edge - advantage : फायदा, धार

Edge - border, boundary : हद्द/मर्यादा

Severity - serious, seriousness, gravity : गांभीर्य
वाक्याचा अर्थानुसार option 4 बरोबर येईल

- 4. (a) The boat skimmed over the water.
- (b) She skimmed through the newspaper.

Identify the correct meaning of the underlined words in the respective contexts. (Combined C 2019)

- (1) Moved - Tossed (2) Glided - Glanced
- (3) Glanced - Removed (4) Bounced - Flicked

Explanation :

Skim - glide : पृष्ठभागाला स्पर्श करून वरचेवर जाणे/तरंगणे

Skim - glance, to read something quickly : वरवर नजर फिरविणे

5. What word means beautiful, honest and is also a bazaar ? (Steno Typist 2018)

- (1) Fare (2) Fair
- (3) Fire (4) Fear

Explanation :

Fair - beautiful, honest, bazaar : सुंदर, प्रामाणिक, जत्रा

(1) **Fare** - charge, ticket price : शुल्क, भाडे

(3) **Fire** - burning and flames : अग्नी, ज्वाला

(4) **Fear** - fright, phobia, terror : भिती

6. Identify the sentences with the same pronunciation of the word.

The new..... is quite spacious; but the structure does not look.....

Pick any one of the following words that fits both the blank spaces: (PSI 2017/MES 2013)

- (1) stable (2) sty
- (3) building (4) dandy

Explanation :

Stable - firm, steady/sure or permanent, fixed/a place where horses are kept : अचल, स्थिर/तबेला

Sty - a place where pigs are kept : दुक्करवाडा

Building - a structure with a roof and walls, such as a house or factory : छप्पर आणि भिंती असलेले बांधकाम उदा. घर, दुकान, शाळा, इमारत, वास्तू

Ans	1 - 3	2 - 4	3 - 4	4 - 2	5 - 2	6 - 1			
-----	-------	-------	-------	-------	-------	-------	--	--	--

1. Match the following pairs: (राज्यसेवा 2023)

A	B
(i) Compatriot	(a) One who leaves a country to live in another
(ii) Emigrant	(b) One who comes to the aid of others
(iii) Immigrant	(c) A foreigner who comes to stay in a country
(iv) Samaritan	(d) A colleague belonging to the same country

Answer Options :

- (1) (i) - (c), (ii) - (d), (iii) - (b), (iv) - (a)
 (2) (i) - (d), (ii) - (a), (iii) - (c), (iv) - (b)
 (3) (i) - (b), (ii) - (c), (iii) - (a), (iv) - (d)
 (4) (i) - (a), (ii) - (b), (iii) - (d), (iv) - (c)

Explanation :

- (i) **Compatriot** - a colleague belonging to the same country : देशबांधव
 (ii) **Emigrant** - one who leaves a country to live in another : उत्प्रवासी, स्वतःचा देश सोडून दुसऱ्या देशात वास्तव्य करणारी व्यक्ती
 (iii) **Immigrant** - a foreigner who comes to stay in a country : परदेशी स्थलांतरित, इतर देश सोडून आपल्या देशात स्थायिक झालेला
 (iv) **Samaritan** - one who comes to the aid of others, a charitable or helpful person : परोपकारी, लोककल्याणकारी

2. Identify correct word for the phrase (राज्यसेवा 2023)

'A person who lives for pleasure'.

- (1) Hedonist (2) Fanatic
 (3) Homicide (4) Pacifist

Explanation :

- (1) **Hedonist** - a person who lives for pleasure : विलासवादी, सुख हेच अंतिम उद्दिष्ट मानणारी व्यक्ती
 (2) **Fanatic** - a man who has extreme enthusiasm for his own religion and hates others : धर्मांध, कट्टरपंथी
 (3) **Homicide** - the act of killing human beings : मनुष्य वध

- (4) **Pacifist** - a person who believes that all wars are wrong/one who hates war, loves peace : शांततावादी, समेटवादी

3. Match the pairs : (राज्यसेवा 2023)

I	II
(a) Deterioration	(i) Remarks done to harm somebody's reputation
(b) Hypocrisy	(ii) Having an evil reputation
(c) Notorious	(iii) Process of going worse
(d) Defamation	(iv) Concealment of true belief

Answer Options :

(a)	(b)	(c)	(d)
(1) (ii)	(i)	(iv)	(iii)
(2) (iii)	(iv)	(i)	(ii)
(3) (iii)	(iv)	(ii)	(i)
(4) (iv)	(iii)	(iii)	(ii)

Explanation :

- (a) **Deterioration** - process of going worse, decline : ऱ्हास होणे, बिघडविणे
 (b) **Hypocrisy** - concealment of true belief /pretending to be what you are not : ढोंगीपणा
 (c) **Notorious** - having an evil reputation : कुप्रसिद्ध
 (d) **Defamation** - the action of damaging the good reputation of someone/ remarks done to harm somebody's reputation : बदनामी करणे

4. Identify the correct word for the explanation.

"Complete range of different opinions"

(राज्यसेवा 2023)

- (1) Spectrum (2) Speculate
 (3) Splendid (4) Spectacular

Explanation :

- (1) **Spectrum** - complete range of different opinions : विचारश्रेणी मध्ये भिन्नता/विविधता असणे
 (2) **Speculate** - to make a guess about something : एखाद्या गोष्टीबाबत अंदाज, मत बनविणे
 (3) **Splendid** - very good, impressive and excellent : छाप पाडणारी, प्रभावशाली, भव्य

Ans	1 - 2	2 - 1	3 - 3	4 - 1				
-----	-------	-------	-------	-------	--	--	--	--

Explanation :

- (1) **Bureaucracy** - government by the official :
नोकरशाही
- (2) **Democracy** - government of the people, by the people, for the people : लोकशाही
- (3) **Autocracy** - government by one person with unlimited power : हुकूमशाही

85. A person who is given to luxurious living is.

- (1) Sybarite
- (2) Luxurious (Agri 2016)
- (3) Luxuriant
- (4) Wealthy

Explanation :

- (1) **Sybarite** - a person who is self-indulgent in their fondness for sensuous luxury : विषयलोलुप, चैनी, विलासी व्यक्ती
- (2) **Luxurious** - very comfortable, full of expensive and beautiful things : आरामदायक, चैनीचा, विलासी
- (3) **Luxuriant** - produced or growing in extreme abundance : प्रचूर, अत्यंत फलदायी, भरपूर उत्पादन देणारा
- (4) **Wealthy** - having a lot of money, property etc. : धनिक, श्रीमंती, धनवान

86. Select the correct substitute for the following word : Annihilate

- (1) To root out an evil (Agri 2016)
- (2) To free a person from blame
- (3) To remove objectionable matter from a book
- (4) To destroy anything completely

Explanation :

Annihilate - to destroy anything completely, wipe out : संपूर्ण नष्ट करणे

87. When the meaning of one form or word is included in the meaning of another word it is called .....

- (1) synonymy
- (2) antonymy (ASO 2015)
- (3) homophony
- (4) hyponymy

Explanation :

- (1) **Synonymy** - having the same meaning as another word or phrase in the same language : समानार्थी
- (2) **Antonymy** - against, opposite of : विरुद्धार्थी
- (3) **Homophony** - set of words are pronounced identically, but have different meanings : समान उच्चार परंतु भिन्न अर्थ असणारे शब्द
- (4) **Homonymy** - the fact of words having the same spelling or pronunciation or both : समरूपता, समान अर्थ असणारे शब्द

88. Substitute the phrase "one who hates women" with one of the following correct words : (ASO 2015)

- (1) saddist
- (2) misogynist
- (3) misogamist
- (4) misanthrope

Explanation :

- (1) **Sadist** - a person who feels pleasure by hurting others : इतरांना दुखवून आनंद घेणारी व्यक्ती
- (2) **Misogynist** - a hater of woman : स्त्रियांबद्दल घृणा बाळगणारा, स्त्रीजातीबद्दल तिरस्कार दाखविणारी व्यक्ती
- (3) **Misogamist** - a hater of marriages : विवाहाबद्दल तिरस्कार दाखवणारी व्यक्ती
- (4) **Misanthrope** - a hater of mankind : मानवजातीचा द्वेष किंवा तिरस्कार करणारी

89. Obsession with music is .....

Choose the correct alternative to complete the sentence. (ASO 2015)

- (1) melomania
- (2) musomania
- (3) discomania
- (4) acousticophobia

Explanation :

- (1) **Melomania** - a person with a great enthusiasm for music : संगीतासाठी प्रचंड उत्साह असणारी व्यक्ती
- (2) **Musomania** - obsession with music : संगीताचा ध्यास/गोडी असणारा
- (3) **Discomania** - enthusiasm for disco music / obsession with disco music : पॉप संगीताच्या तालावर नाचण्याचे वेड
- (4) **Acousticophobia** - fear of sounds : ध्वनीपासून वाटणारी भिती

90. Plutocracy is .....

Choose the correct alternative to complete the sentence meaningfully. (ASO 2015))

- (1) Government by the rich
- (2) Government by the nobles
- (3) Government by the officials
- (4) Government by the people

Explanation:

- (1) **Plutocracy** - government by the rich : श्रीमंताचे सरकार
- (2) **Aristocracy** - government by the nobles : अमीर, उमरावांचे सरकार
- (3) **Bureaucracy** - government by the officials : अधिकाऱ्यांचे सरकार, नोकरशाही

Ans	85 - 1	86 - 4	87 - 4	88 - 2	89 - 1	90 - 1			
-----	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--	--	--

1. Choose the correct meaning for the underlined:

- (i) Mathematics is my Achille's heel. (राज्यसेवा 2023)
- (ii) He had been fiddling the accounts for years..
- (1) strong point, giving importance
- (2) crucial point, touching
- (3) weak point, changing dishonestly
- (4) moot point, cheating

Explanation :

Achille's heel - weak point/spot : कमकुवत बाजू
Fiddle - changing dishonestly, falsify (figures, data, or records) : अप्रामाणिकपणे/बेकायदेशीरपणे फेरफार करणे

2. Identify the correct meaning for the underlined.

- (1) There was bad blood between Shylock and Antonio. (राज्यसेवा 2023)
- (2) Many Indians took a leaf out of Gandhi's book and made great sacrifices.
- (3) Portia turned the tables on Shylock.
- (1) hatred, copied, ignored
- (2) rivalry, tore, changed
- (3) fight, follow, moved
- (4) ill feeling, imitated, reversed the position

Explanation :

Bad blood - ill feeling, active enmity : द्वेष, शत्रुत्व
To take a leaf out of - imitate or emulate someone in a particular way : एखाद्याचे अनुकरण करणे
To turn the tables on - to reverse the position : एखाद्यावर बाजू उलटणे

3. What is the meaning of the underlined phrases in the following sentences. (राज्यसेवा 2023)

- I. It is unkind to laugh at a person who is in trouble.
- II. He procured the contract by greasing the secretary's palm.
- III. His unusual surrender shows that he has an axe to grind in this deal. call a hm is to be or
- IV. She gave the story in a nut shell.
- (a) be friendly
- (b) have selfish motive
- (c) in brief

- (d) bribe
  - (e) make fun of
	I	II	III	IV
(1)	(a)	(c)	(d)	(b)
(2)	(e)	(d)	(c)	(b)
(3)	(b)	(e)	(a)	(d)
(4)	(e)	(d)	(b)	(c)

Explanation :

- I. Laugh at** - make fun of : एखाद्याचे हसू होणे/ एखाद्यावर हसणे
- II. Grease the palm** - to bribe someone, hush money : एखाद्याला लाच देणे, पैसे देणे
- III. An axe to grind** - selfish motive : स्वार्थी उद्देश
- IV. In a nutshell** - briefly and concisely : संक्षिप्त रूपात

4. Choose the correct idiom for the underlined words in the sentence: (राज्यसेवा 2023)

He has a very bad habit of talking irrelevantly.

- (1) To burn one's boats
- (2) To burn candle at both ends
- (3) To bell the cat
- (4) To beat about the bush

Explanation :

- (1) **To burn one's boats** - destroy all possible ways of going back to that situation : पूर्व परिस्थितीकडे जाण्याचे सर्व मार्ग नष्ट करणे, परतीचे सर्व मार्ग बंद करणे
- (2) **To burn the candle at both ends** - to spend one's resources : शक्तीचा निरर्थक वापर करणे
- (3) **To bell the cat** - to face a risk : धोका पत्करणे
- (4) **To beat about the bush** - talking irrelevantly : मुद्याला धरून न बोलणे

5. Identify correct meaning of the idiom 'a wet blanket'. (राज्यसेवा 2023)

- (1) damp blanket
- (2) killjoy
- (3) useless efforts
- (4) celebrant

Explanation :

- A wet blanket** - killjoy, a depressing companion : विघ्नसंतोषी व्यक्ती, दुसऱ्याच्या आनंदावर विरजण घालणारी व्यक्ती
- (3) **To Beat the air/beat the wind** - useless efforts : निरर्थक प्रयत्न करणे

Ans	1 - 3	2 - 4	3 - 4	4 - 4	5 - 2				
-----	-------	-------	-------	-------	-------	--	--	--	--

Explanation :

A good deal - often, a large amount : वारंवार, अनेकदा
मोठी रक्कम/प्रमाणात

207. It's upto you to make the next decision or step.

Choose the correct alternative idiom to match the meaning in the given sentence. (MES 2014)

- (1) Actions speak louder than words
- (2) Best of both worlds
- (3) Ball is in your court
- (4) Taste of your own medicine

Explanation :

Ball is in your court - It is upto one to make the next decision or step - (Tennis Term) : ही संज्ञा टेनिसमधून आली आहे की ज्याचा अर्थ प्रतिस्पर्ध्यांची बाॅल परत करण्याची पाळी आहे/ आता येथून पुढे तुमची जबाबदारी आहे, असा अर्थ होतो.

208. One cannot make anything out of Sohan's attitude as he is such a queer fish.

Pick out the correct meaning of the underlined part. (MES 2014)

- (1) a funny person
- (2) a strange person
- (3) a sensitive person
- (4) a quarrelsome person

Explanation :

A queer fish - a strange person, a person whose behaviour seen strange or unusual, eccentric person : विचित्र माणूस, ज्या व्यक्तीची वर्तन विचित्र किंवा असामान्य असते

209. The country is always betrayed by the snake in the grass. (MES 2014)

Identify the correct meaning of the underlined part

- (1) a secret enemy   (2) an ambitious person
- (3) dominant people   (4) crooked people

Explanation :

Snake in the grass - a secret enemy, a deceitful or treacherous person : कपटी किंवा विश्वासघातकी व्यक्ती

210. I do not see eye to eye with you at least on this point.

The underlined phrase means ..... (MES 2014)

- (1) to fight   (2) to abuse
- (3) to agree   (4) become angry

Explanation :

See eye to eye - To agree with someone : सहमत असणे

211. **Choose the correct meaning for the phrase :**

To read between the lines (MES 2014)

- (1) to misunderstand
- (2) to read too much meaning into something
- (3) to see the writer's concealed meaning
- (4) to have had eyesight

Explanation :

To read between the lines - To understand something that is not said outright : अभिप्रेत/गुपित असलेला अर्थ शोधणे

212. The news tickled him to death. (Forest 2014)

The underlined phrase means:

- (1) greatly amused   (2) pained
- (3) killed   (4) frightened

Tickled to death - extremely amused / to be very pleased or happy about something : खूप आनंदित होणे

213. **Give the meaning of underlined words.**

It won't be long before you have the world, literally at your finger tips and the ability to communicate at work or play. (ASO 2013)

- (1) near your finger tips
- (2) to have everything, easily accessible
- (3) to do anything
- (4) advance in a particular situation

Explanation :

At one's finger tips - to have everything, easily accessible, ready at hand : तत्काळ उपलब्ध असणे

214. **Choose the correct meaning of the idiom underlined in the sentence given : (ASO 2013)**

He got the doors slammed in his face.

- (1) hitting his face   (2) banged up
- (3) stuck tight   (4) closed shut in anger

Explanation :

Slammed in one's face - closed shut in anger, in a direct way that shows anger or disrespect for someone : रागाने बंद करणे, आपटणे, अनादर करणे

215. You must take heart and face life boldly.

Pick out the correct meaning of the underlined phrase. (ASO 2013)

- (1) Feel bold   (2) Feel excessively
- (3) Feel glad   (4) Feel superior

Explanation :

Take heart - feel bold, to have courage or confidence : धैर्याने वागणे, धैर्य किंवा आत्मविश्वासपूर्ण एखादी गोष्ट करणे

Ans	207 - 3	208 - 2	209 - 1	210 - 3	211 - 3	212 - 1	213 - 2	214 - 4	215 - 1
-----	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

1. **Select the correct meaning of the underlined phrase in the given sentence.** (राज्यसेवा 2023)

Do you understand what the poet is getting at in these lines?

- (1) Overcome (2) Finish
(3) Suggest (4) Recover

Explanation :

Get at - suggest, reach or gain access to something : सुचविणे, समजणे, मिळविणे

2. **Find out the meaning of the phrase underlined in the following sentence:** (Combined B 2023)

"Will you call on him today and tell him that he is to reach the office by 7 a.m. tomorrow?"

- (1) To shout (2) To remember
(3) To pay a visit to (4) To invite

Explanation :

Call on - pay a visit to someone : एखाद्याला भेट देणे

3. **Choose the correct option for the underlined word in the following sentence.** (Combined C 2023)

The government must cut down its expenditure.

- (1) obtain (2) increase
(3) reduce (4) stop

Explanation :

Cut down - reduce the size, amount or quantity of something, make less, decrease : कमी करणे

- (1) **Obtain** - accomplish, acquire, achieve, attain : साध्य करणे, मिळविणे
(2) **Increase** - enlarge, expand, augment, grow : वाढणे, मोठा करणे
(3) **Reduce** - make less, decrease, attenuate : कमी करणे
(4) **Stop** - cease, end, quit : थांबणे, स्थगित

4. All the sailors ..... the Pacific islands.
Select the correct alternative to complete the sentence meaningfully. (DASO 2023)

Answer Options :

- (1) made up for (2) made for
(3) made over (4) made off with

Explanation :

- (1) **Make up for** - compensate for : भरपाई करणे
(2) **Make for** - move or head towards : पुढे जाणे/च्या दिशेने वाटचाल करणे
(3) **Make over** - to transfer possession, convert : हस्तांतरीत करणे
(4) **Make off with** - to steal something and run away : चोरी करून पळून जाणे

5. The rally ..... peacefully.

Choose the correct alternative to complete the sentence meaningfully. (राज्यसेवा 2022)

- (1) passed off (2) passed on
(3) passed away (4) passed over

Explanation :

- (1) **Pass off** - to happen : घडणे, होणे.
(2) **Pass on** - to convey, to give message to someone : माहिती/संदेश इतरांपर्यंत पोहचविणे
(3) **Pass away** - to die, disappear or vanish : मृत्यू होणे, निवर्तणे, नाहीसे होणे
(4) **Pass over** - to ignore or avoid something : दुर्लक्ष करणे, वगळणे

6. Oxford has ..... a new edition of the book.

Choose the correct alternative to complete the sentence meaningfully. (राज्यसेवा 2022)

- (1) brought about (2) brought in
(3) brought out (4) brought up

Explanation :

- (1) **Bring about** - cause to happen : घडवून आणणे
(2) **Bring in** - to introduce something new such as a product or a law : काहीतरी नवीन सादर/लागू करणे जसे की उत्पादन किंवा कायदा
(3) **Bring out** - publish or release, explain the meaning : प्रकाशित करणे, अर्थ स्पष्ट करणे
(4) **Bring up** - educate, rise a child : पालनपोषण करणे

7. Subordinate ..... the orders of their superiors.

Select the correct phrase to complete the sentence meaningfully. (Combined B 2022)

- (1) carry on (2) carry out

Ans	1 - 3	2 - 3	3 - 3	4 - 2	5 - 1	6 - 3	7 - 2		
-----	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	--	--

81. Choose the most suitable word for the underlined phrase. (dSTI 2014)

The new engine needs breaking in before it can be fitted into the machine.

- (1) opening up   (2) running
(3) speeding   (4) refitting

Explanation :

Break in - to run, to train, interrupt something, to enter a somewhere illegally : चालेपर्यंत वापरणे/धावणे, प्रशिक्षण देणे, व्यत्यय आणणे, बेकायदेशीरपणे प्रवेश करणे

82. Substitute the underlined phrase with the most suitable of the options given below : (dSTI 2014)

He has fallen out with his wife.

- (1) slipped   (2) had an accident
(3) gone away   (4) quarrelled

Explanation :

Fall out with - to quarrel with : च्याशी भांडणे, भांडण करणे

83. Substitute the underlined word with a suitable phrase. (dSTI 2014)

The audience was completely fooled by his pretensions.

- (1) taken in   (2) taken around
(3) taken about   (4) taken across

Explanation :

Take in - be fool, deceive : मूर्ख बनविणे, फसवणे

Take about - to escort : संरक्षक, अंगरक्षक

84. Substitute the underlined word with a suitable phrase. (dSTI 2014)

And so it happened that the brothers finally met.

- (1) came about   (2) came along
(3) came over   (4) came across

Explanation :

(1) **Come about** - to happen : घडणे

(2) **Come along** - to arrive or appear : येणे, दिसणे

(3) **Come over** - get over, overcome : मात करणे

(4) **Come across** - meet or find someone or something by chance : योगायोगाने/अचानक भेटणे

85. He is still trying to get this wind back.

Pick out the correct meaning of the underlined word. (dSTI 2014)

- (1) Breeze   (2) Breath
(3) Turn   (4) Coil

Explanation :

Wind back - breath, to twist or turn : श्वासोच्छ्वास, वळणे किंवा फिरवणे, येथे वाक्याचा context नुसार उत्तर (2) येईल.

86. Fill in the blank by choosing appropriate words/phrases from the following : (MES 2014)

Despite her illness, she remains actively..... social work.

- (1) take care of   (2) come along
(3) engaged in   (4) make the best of

Explanation :

(1) **Take care of** - care for, look after : ची काळजी घेणे

(2) **Come along** - accompany, arrive or appear : बरोबर असणे किंवा येणे, पोहोचणे किंवा दिसणे

(3) **Engaged in** - to take part in : सहभागी होणे, भाग घेणे

87. You are just too fast. I cannot stay along with you.

Choose the appropriate phrase to substitute the underlined words : (PSI 2013)

- (1) stay equal to   (2) match along with
(3) keep up with   (4) run along by

Explanation :

Keep up with - stay along with, move or progress at the same rate : सारख्या प्रमाणात प्रगती करणे, बरोबरीने राहणे

88. When she heard about the accident she started crying?

Replace the underlined word by the most suitable phrase. (PSI/MES 2013)

- (1) broke up   (2) broke out
(3) broke down   (4) broke off

Explanation :

(1) **Break up** - break into many pieces to end or finish a relationship: तुकडे/विघटन होणे, नातेसंबंध तोडणे

(2) **Break out** - spread, of a war, quarrel, disease : अचानक उद्भवणे (रोग, आग, लढाई, दंगल)

(3) **Break down** - emotional collapse, uncontrollable weeping to succumb : भावनिक होणे/खचणे, रडणे

(4) **Break off** - come to an end, unsuccessfully : समाप्त होणे, अयशस्वी होणे

89. He ran against a difficulty he had not anticipated.

Substitute the underlined phrase with one of the following terms closest in meaning : (DPSI 2013)

- (1) suddenly faced   (2) defeated
(3) solved   (4) escaped

Ans	81 - 2	82 - 4	83 - 1	84 - 4	85 - 2	86 - 3	87 - 3	88 - 3	89 - 1	
------------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--

1. Identify the wrongly spelt word/s from the following words. (Combined C 2023)

- (a) Accept (b) Anciant
(c) Attract (d) Arrive

Answer Options :

- (1) (b) and (d) (2) Only (a)
(3) (b) and (c) (4) Only (b)

Explanation :

- (a) **Accept** - agree, accord : स्वीकारणे, मान्य करणे
(b) **Anciant** × **Ancient** ✓ - old, antique, archaic, primeval : प्राचीन, पुरातन, जुना
(c) **Attract** - entice, fascinate : आकर्षित करणे
(d) **Arrive** - come, appear, enter, reach : आगमन, येणे, पोहोचणे

2. Identify the wrongly spelt word from the following words. (राज्यसेवा 2022)

- (1) Synopsis (2) Grammer
(3) Programme (4) Dependence

Explanation :

- (1) **Synopsis** - a brief summary, precise : थोडक्यात, सारांश
(2) **Grammer** × **Grammar** ✓ : व्याकरण
(3) **Programme** - show : कार्यक्रम
(4) **Dependence** - the state of relying on someone : अवलंबित्व

3. Choose the correct option in which words are spelt correctly. (Combined C 2022)

- (1) reminescences, sanatorium, disastrous, compulsory
(2) reminiscences, sanatorium, disastrous, compulsory
(3) remeniscences, sanatorium, desastrous, compulsory
(4) reminiscences, sanatorium, desastrous, compulsory

Explanation :

Reminiscences - to talk or write about past experiences that you remember with pleasure : जुन्या आठवणी

Sanatorium - a place for the sick to recover health : आजारी लोकांचे आरोग्य बरे करण्याचे ठिकाण, उत्तम हवामान असलेल्या ठिकाणचे रुग्णालय

Disastrous - calamitous, perilous : संकटमय, आपत्ती

Compulsory - necessary, mandatory : अनिवार्य, आवश्यक

4. Choose the word/s that is/are correctly spelt.

- (a) OMNISCIENT (b) OMENOUS
(c) OPULANT

Answer Options : (Steno Typsit 2022)

- (1) (a) only (2) (a) and (b) only
(3) (b) and (c) only (4) (a), (b) and (c)

Explanation :

- (a) **Omniscient** - one who knows everything : सर्व जाणणारा, सर्वज्ञात
(b) **OMENOUS** ×
Ominous - apocalyptic, baneful, grave, unlucky : अशुभ, अपायकारक, गंभीर
(c) **OPULANT** ×
Opulent - lavish, luxuriant, sumptuous : संपन्न, भव्य, विलासी

5. Choose the incorrectly spelt word/words from the following. (Translator 2022)

- (a) Rendezvous (b) Connossieur
(c) Diarhoea (d) Dysentery

Answer Options :

- (1) a and b only (2) b and c only
(3) c and d only (4) d only

Explanation :

- (a) **Rendezvous** - meeting place : भेटण्याचे ठिकाण
(b) **Connossieur** ×
Connoisseur - someone who knows a lot about the arts, food, drink or some other subject : मार्मिक, परीक्षक, उत्तम अन्न, संगीत वगैरेची उत्तम जाण असलेला
(c) **Diarhoea** ×
Diarrhea ✓ - अतिसार
(d) **Dysentery** - an infection in your intestines that causes bloody diarrhea : आमंश, आव, प्रवाहिका

1. Match the following with similar meanings :

(MES 2021)

(a) The feeling that you have previously experienced something	(i) De jure
(b) The crime of killing one's brother or sister	(ii) Regicide
(c) According to the law	(iii) Fratricide
(d) The crime of killing a king or queen	(iv) Deja vu

Answer options

(a)	(b)	(c)	(d)
(1) i	ii	iv	iii
(2) iv	iii	i	ii
(3) iii	iv	i	ii
(4) iv	iii	ii	i

Explanation :

- (i) **Deja vu** - the feeling that you have previously experienced something : आधी अनुभवलेला आहे असा भ्रम
- (ii) **Fratricide** - the crime of killing one's brother or sister : भाऊ किंवा बहिणीची हत्या, भ्रातृहत्या
- (iii) **De jure** - according to the law : कायदेशीर
- (iv) **Regicide** - the crime of killing a king or queen : राजहत्या

2. Choose the nearest meaning of the underlined words.

The same contract, mutatis mutandis, will be given to each employee. (Combined B 2020)

- (1) Printed on both sides of paper
- (2) Folded in the middle of paper
- (3) Making small changes that are necessary
- (4) On A- 4 size paper

Explanation :

Mutatis Mutandis - making small changes that are necessary : आवश्यक त्या ठिकाणी बदल करणे

3. 'Bon voyage' means (Combined C 2019)

- (1) wishing you a happy journey
- (2) according to the value
- (3) Both (1) and (2)

- (4) None of the above

Explanation :

Bon voyage - wishing you a happy journey : तुमचा प्रवास आनंदी व्हावे यासाठी शुभेच्छा

4. Match the following : (Agri 2018)

(a) Deja vu	(i) Final blow (the blow which kills)
(b) Coup de grace	(ii) To remain doubtful about something.
(c) Wet blanket	(iii) The feeling of remembering something
(d) Take something with a pinch of salt	(iv) A person who prevents others from enjoying themselves.

Answer Options :

(a)	(b)	(c)	(d)
(1) i	iii	iv	ii
(2) ii	iv	iii	i
(3) ii	i	ii	iv
(4) iii	i	iv	ii

Explanation :

- (a) **Deja vu** - the feeling of remembering something : एखादा अनुभव आधी अनुभवलेला आहे असा भ्रम
- (b) **Coup de grace** - final blow (the blow which kills) : प्राणांतिक घाव/अंतिम किंवा निर्णायक ठोसा/फटका
- (c) **Wet blanket** - a person who prevents others from enjoying themselves : दुसऱ्याच्या आनंदावर विरजण घालणारी व्यक्ती, रंगाचा भंग करणारी व्यक्ती
- (d) **Take something with a pinch of salt** - to remain doubtful about something : एखाद्या गोष्टीवर पूर्ण विश्वास न टाकता विचार करणे/पूर्ण खरे आहे असे न मानणे

5. Identify the correct meaning of the expression :

Viz (Tax Asst 2017)

(1) Namely	(2) Contrary
(3) In fact	(4) In short

Ans	1 - 2	2 - 3	3 - 1	4 - 4	5 - 1				
-----	-------	-------	-------	-------	-------	--	--	--	--

1. Which of the following refers to sounds?

(a) Babble (b) Obnoxious (Forest 2018)

(c) Patter

(1) (a) and (c) (2) (b) and (c)

(3) (c) only (4) (a), (b) and (c)

Explanation :

(a) **Babble** - the sound of many voices talking at the same time : गोंगाट, गलका, गलबला

(b) **Obnoxious** - extremely unpleasant : तिरस्कार, घृणास्पद

(c) **Patter** - continuous and sometimes funny speech or talk : बडबड करणे, पावसाचा टपटप आवाज

(a) Babble, (c) Patter हे दोन शब्द sound दर्शवितात तर Obnoxious - अप्रिय, नकोसा वाटणारा, तिरस्कार किंवा किळस उत्पन्न करणारा असा अर्थ दर्शवितो.

2. Complete the following sentence by using the correct option : (Tax Asst 2017)

Man is related to shout in the same way crow is related to .....

(1) caw (2) chirp

(3) mutter (4) mob

Explanation :

(1) **Caw** - the harsh cry of the crow : कांव-कांव करणे, कावळ्याचा आवाज

(2) **Chirp** - twitter, twit : चिव चिव करणे, पक्षांचा किल-बिलाट

(3) **Mutter** - to speak in a low, quiet and often angry voice that is difficult to hear : पुटपुटणे, ऐकण्यास कठीण अशा खालच्या, दबलेल्या आवाजात बोलणे, कुरकुरणे

(4) **Mob** - multitude, throng, crowd : जमाव, गर्दी

3. A horse ..... (Clerk Typist 2014)

Complete the above sentence.

(1) Neighs (2) roars

(3) barks (4) mews

Explanation :

(1) **Horse** - neighs : घोडा खिकाळतो

(2) **Lion** - roars : सिंह गर्जना करतो

(3) **Dog** - barks : कुत्रा भुंकतो

(4) **Cat** - mews - मांजर म्याँवम्याँव करते

4. Which pair among the following is not correctly matched? (ASO 2012)

(1) Tigers - roar (2) Ducks - quack

(3) Frogs - crow (4) Monkeys - chatter

Explanation :

(1) **Tigers** - growls/roar : वाघ गुरगुरतो/डरकाळी फोडतो

(2) **Ducks** - quack : बदक क्वॅकक्वॅक करतात

(3) **Frogs** - croak or ribbit, chirp : बेडूक क्रॉक क्रॉक/डराव डराव करतो

(4) **Monkeys** - chatter/gibbers/whoops : माकड वटवट करतो/हूप हूप करतो/आरोळ्या ठोकतो

दिलेल्या पर्यायांपैकी पर्याय क्र. (3) Frogs - crow ही प्राणी व त्यांचा आवाजाची जोडी incorrect आहे.

Note :

Crow - caws : कावळा कावकाव करतो.

5. Choose the incorrect alternative from the following : (DPSI 2011)

(1) Asses bray (2) bees hum

(3) dogs bark (4) frogs mew

Explanation :

(1) **Asses** - bray : गाढव/खेचराच्या ओरडण्याचा आवाज

(2) **Bees** - hum : मधमाशा गुणगुणण्याचा आवाज

(3) **Dogs** - bark : कुत्र्यांचा भुंकण्याचा आवाज

(4) **Frogs mew** ×

Frogs - croak/ribbit ✓ : बेडकांचा डराव-डराव आवाज दिलेल्या पर्यायांपैकी पर्याय क्र. (4) frogs mew ही प्राणी व त्यांचा आवाजाची जोडी incorrect आहे.

6. Which of the following denotes the happy sound of a cat ? (dSTI 2011)

Choose the correct option.

(1) moo (2) bark

(3) purr (4) croak

Explanation :

(1) **Cow** : lows/moos : गाय हंबरते

(2) **Cat** - purr/mews : मांजर म्याँवम्याँव करते

(3) **Dogs** - bark : कुत्र्यांचा भुंकण्याचा आवाज

(4) **Raven** - croaks : डोंबकावळा कावकाव करतो